

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXLV. évfolyam • 2010. október

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

Pécs–Seattle testvérváros

Bensőséges ünnepséggel avatták azt az emlékoszlopot Pécs újonnan átadott Dél-dunántúli Regionális Könyvtár- és Tudásközpontjában, melyet Józsa László

Fotó: Clarissa Szabados-Mish

ló erdőmérnök faragott erre az alkalomra. Az 1956-ban Kanadába távozott erdőmérnök alkotásán látható úszó lazacok szimbolizálják az annak idején külföldre távozott magyarokat, akik – mint a lazacok – visszatérnek születési helyükre. Az ünnepségen megjelent Timothy A. Betts helyettes misszióvezető az USA nagykövetségéről, Maria Kramar asszony (képünkön), a Testvérvá-

Fotó: Clarissa Szabados-Mish

rosi Egyesület elnöke, Clarissa Szabados-Mish Seattleből. Magyar részről ünnepi beszédet mondott dr. Páva Zsolt, Pécs polgármestere. A helybéliekén kívül szép számmal jelentek meg erdőszkollégák Sopronból és Vancouverből.

Az alkotásról Józsa László (a háttérben balra) a következőket mondta:

„Mivel az idén Pécs lett Európa kulturális fővárosa, az amerikaiak úgy érezték jó lenne a magyar testvérvárost megajándékozni.

A Seattle-i bizottság elnöke a magyar származású Kramár Mária, aki számos

Fotó: Clarissa Szabados-Mish

faragásomat vásárolta meg az évek folyamán. Tavaly ősszel felhívott, hogy elfogadnék-e egy újabb megbízatást. Arra kért, ha elfogadnám, hogy ha tehetem, ne legyen magyar népművészeti az alkotásom magyaros elemekkel, hanem inkább csak Seattle-re emlékeztessen a nézőt. Elfogadtam, bár tudtam, hogy nincs sok pénzük erre.

Nos, az itteni amerikai bennszülött indiánok népmeséibe jelentős szerepet

Elöl nézet
A lazacok úsznak feljеле.
A gem Seattle szim-bolikus madara.

A henger alakú oszlop 210 cm magas, kanadai óriás elevelű (Thuja plicata) 32,5 cm átmérőjű fent a tetején, s az alapzat 28,0 cm átmérőjű. Az oszlop szoba-száraz súlya 55,0 kg. A faragott oszlop tarolható kívül is és belül is. A zöldes szín az iparilag tartósított eljárás eredménye. Mivel a fargás szárítva lett a kezelés után, a CCA (chromated copper arsenate) stabil, szerves része a fának, nem "oldódik ki" meg esőben sem.

játszanak az állatok, s főszereplők közé tartozik a LAZAC. Az indiánok megfigyelték, hogy a lazacok visszatérnek „szülőházájukba” tengeri életútjuk végén, általában egy kis patakba. Miután ott elhelyezték és megtermékenyítették ikráikat, a szülők elhaláloznak, de rövidesen az ikrák „kikelnek”, majd a kis halak kiúsznak a tengerbe és pár év múlva a felnőtt, idős halak visszatérnek „erdész-diplomáikkal” oda, ahonnan eredtek.

Innen kaptam a lazac ötletet.”

Pápai Gábor

Kitüntetések

A Faiipari Mérnöki Kar tanévnyitója alkalmából kitüntetett erdőmérnökök: Pro Facultate Ligniensis kitüntetést kapott Kaknics Lajos és Szabó Tibor, kimagasló üzemi faiipari tevékenységük elismeréseként és a kar oktatótevékenységének támogatásáért. Balról jobbra: Szabó Tibor, Jereb László, Molnár Sándor és Kaknics Lajos

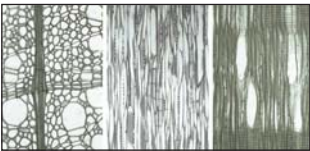
A harmadik oldal

A lét a Tét!

A MEGOSZ idei nagyrendezvényét, amelynek mottója „a munkahelyteremtő magánerdő” volt, Tét városában tartotta. A felkért előadók és a megjelent vendégek bozzászólásaiból kiderült, mindannyian fontosnak tartják a magánerdőt és annak a vidéki munkahelyteremtésben betöltött szerepét. Nem véletlenül került az esemény zászlajára ez a téma, mivel – érzésünk szerint – ebben is a 24. órában jár a magánerdő. Mert miből is építkeszhetünk, milyen területeken tudna a magánerdő főként az alacsonyan képzett vidéki emberek körében munkalebetheőséget kínálni? – Elsőként az erdőtelepítésben – vágná rá bárki. Ez igaz, de az elmúlt években ezt a jogcímet kivérezttették és negyedére szorították vissza az egységarak drasztikus csökkentésével, az előírások agyonbonyolításával és a kifizetések vég nélküli halogatásával. – Akkor talán az erdőnevelési beavatkozások ápolási, nyesési, tisztítási feladataiban – mondhatná tájékozott beszélgetőtársunk. Igen, de ez a jogcím még meg sem nyílt, vitájában eddig nem az észérvek, hanem a vég nélküli halogatás, a problémakeltés és nem a megoldás győztek. – Ez esetben az erdő környezetvédelem jogcímen, az már megnyílt – replikázik. Hát igen, de sok munkahelyet nem teremt, mert ijeszten bonyolult, kevesen veszik igénybe és főként arra volt jó, hogy az erdőtörvénybe minél több természetességi kategóriát lebesse beleerőltetni. – Akkor meg ott van az erdészeti közmunka, az már évek óta rendben folyik – erősködik partnerünk. Persze, az állami erdőben, a magánerdő itt is partvonalra szorult a minisztériumok egymásra mutogatásában. Szóval lebeethőség van több, mint tízezer munkahely megteremtésére, csak éppen az a bizonyos valami, ami a vasútépítéshez, a bajózáshoz és még sok más dologhoz is feltétlenül kell – ez pedig a szándék – no, hát ez hiányzott eddig. De reményeink szerint ez is megváltozik és ezt érezni is lehetett a rendezvényen elhangzottakból. Az erdőtelepítési egységarakat végre megemelték, mert zöld utat kapott a MEGOSZ erre vonatkozó javaslata Brüsszelben is. Az erdőnevelési beavatkozások jogcím megnyitására ígéretet kaptunk, reméljük záros batáridőn belül így is lesz. Az EKV egyszerűsítésére a tárca lebeethőség adott. Ami a magánerdészeti közmunkát illeti, már nem ilyen biztató a helyzet. Éppen a napokban nyilatkozta a Nemzetgazdasági Minisztérium illetékes államtitkára, hogy a jövőben a közfoglalkoztatás átalakítása keretében az értékeremtő munkavégzésre helyezik a bangsúlyt és ennek keretében több ezer közcélú foglalkoztatott átcsoportosítását kezdik meg többek között az erdőgazdaságokhoz. Jó lenne, ha ebből néhány fő a magánerdőkbe is jutna, mert értékeremtés – reményeink szerint – ott is folyik.

Sárvári János

Tartalom

A Nemzeti Erdőprogram végrehajtását szolgáló erdészeti támogatási rendszer	330
XIV. ERDŐK HETE nyitó rendezvénye az Országházban	331
	
INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás	335
<i>Horváth Béla:</i> IV. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia	339
	
<i>Molnár Sándor, Bak Miklós:</i> Az ezüst hárs faanyagának jellemzői	342
<i>Fácány Ödön:</i> Szentantali vadásznapiok	343
	
Gerely Ferenc: Európai Erdészeti Tájfutó Bajnokság	344
	
<i>Pápai Gábor:</i> XVIII. Országos Kaán Károly vetélkedő	347
Az OEE 2010-ben megválasztott elnöksége	348
„A munkahelyteremtő magánerdő”	351
	
<i>Lengyel László:</i> Projektzárás a Váci Világi Vigalomban	356
Károk az EGERERDŐ Zrt. területén	358
<i>Borkó Károly:</i> Uff, uff! Beszéltem!	359
<i>Szőőr Levente:</i> Tél. Fácán	360
<i>Kis Ferenc:</i> Megy a golya vándorútra	363
A Stihl IX. Országos Fakitermelő Bajnoksága	364

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXIV. évfolyam 10. szám (október)

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: HARASZTI GYULA

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Bartha Dénes, Detrich Miklós, Lengyel László, Lomniczi Gergely, Oroszi Sándor, Puskás Lajos, Sárvári János.

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon: 201 62 93, fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255 • e-mail: erdlap@mtesz.hu • www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: ZAMBÓ PÉTER elnök

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2010. október 4.

ISSN 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Októberi pókhálók. Fotó: Pápai Gábor

A Nemzeti Erdő program végrehajtását szolgáló erdészeti támogatási rendszer

Az elmúlt évtizedekben az egész világon nagymértékben megnőtt az erdők társadalmi jelentősége. Az erdők környezetvédelmi szerepe, anyagi és nem anyagi jellegű szolgáltatásai iránti igény miatt az erdőgazdálkodás megítélése egyre kritikusabbá vált, annak ellenére, hogy a fejlett erdőgazdálkodással rendelkező országok – köztük Magyarország – erdészeti szakemberei már a múlt század vége óta tudatosan törekedtek az erdővel szemben felmerült összes társadalmi igény kielégítésére.

Az erdővel kapcsolatos szakmapolitikai célokat uniós szinten az EU Erdészeti Cselekvési Terve, Magyarországon pedig az ezzel összhangban kidolgozott Nemzeti Erdőprogram fogalmazza meg, amelynek a 2006–2015 közötti időszakra vonatkozó stratégiai célkitűzéseit a 1110/2004. (X. 27.) Korm. határozat melléklete tartalmazza.

A Nemzeti Erdőprogram több mint 3 évig tartó, az erdőhöz, az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó ágazatok és szakterületek képviselőinek bevonásával végzett szakmai munka és több forduló szakági és társadalmi egyeztetések eredményeként készült el.

Mindezek alapján a Nemzeti Erdőprogramot az erdővel, az erdőgazdálkodással kapcsolatos nemzeti közmegegyezésnek tekinthetjük, amely a vonatkozó szakmapolitikákat integráló, középtávú stratégiaként került elfogadásra. A Nemzeti Erdőprogram éves feladatterveinek elkészítése során kell a stratégiai célokhoz rendelt konkrét cselekvéseket meghatározni, amely folyamatba a jövőben a minisztérium az ágazat érdekképviselői és szakmai civil szervezeteit is bevonhatja.

A Nemzeti Erdőprogram éves feladatterveit, valamint azok végrehajtásáról szóló beszámolókat a minisztérium 2008 óta folyamatosan közzéteszi a honlapján. Az elérési útvonala: <http://www.vm.gov.hu/Erdeszet/Nemzeti-Erdoprogram>.

A Nemzeti Erdőprogramban foglalt célkitűzések megvalósítása több ágazat szereplői, valamint az államigazgatás és az állampolgárok hatékony együttműködésével történhet meg, amelynek két fontos eszköze, az erdővel kapcsolatos

gazdálkodási tevékenységek jogszabályi irányítása, valamint az ösztönző jelleggel működő támogatási rendszer működtetése. A következőkben az új erdészeti támogatási rendszer elemeit ismertetjük.

Az erdészeti támogatási rendszert is alapjaiban megváltoztatta hazánk uniós csatlakozása. Mint minden más ágazat esetében, az erdőgazdálkodás támogatásánál is elsődleges cél lett, hogy lehetőség szerint minden támogatási célra, minél nagyobb mértékben uniós forrásokat használjunk fel.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (továbbiakban: ÚMVP) ennek megfelelően számban és a források nagyságát tekintve is jelentős támogatási lehetőségeket biztosít az erdőgazdálkodási tevékenységekkel kapcsolatban. Az ÚMVP pénzügyi forrása az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), amelyből nyújtandó vidékfejlesztési támogatásokról a Tanács 1698/2005/EK rendelete (2005. szeptember 20.) rendelkezik. A tanácsi rendelet négy támogatási területet, úgynevezett tengelyeket határoz meg, amelyek közül az uniós erdészeti intézkedéseket az I. és a II. tengely tartalmazza (továbbiakban EMVA I. és II. tengely). Az ÚMVP 2007. évi elfogadását követően az abban foglalt támogatási célok, lehetőségek konkrét megvalósítása, valamint a támogatási rendszerek részlet-szabályainak megalkotása érdekében a minisztérium különböző szintű jogszabályok, de jellemzően miniszteri rendeletek sorát alkotta meg.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy amennyiben az ÚMVP az egyes támogatási konstrukciók esetében részlet-szabályokat is tartalmaz, attól a támogatási rendeletek megalkotása során nem lehet eltérni. Amennyiben tehát egy támogatási jogcím működése során olyan jogos és ésszerű módosítási igény merül fel, amellyel ellentétes részlet-szabályt tartalmaz az ÚMVP, akkor a jogszabály előtt az ÚMVP-t is módosítani kell. Ez egy több hónapig tartó folyamat, melynek során az ÚMVP tervezett módosítását meg kell küldeni az EU Bizottság részére jóváhagyásra. Ugyanez vonatkozik olyan támogatási konstrukciók elfogadására, amelyek jelenleg nem szerepelnek a Programban. Ilyen

az erdőgazdálkodás esetében a Natura 2000 erdők kompenzációs jellegű kifizetése jogcím. Ennek a Programba történő beillesztése tehát a tagországi egységes akarat megszületése, jelen esetben az erdészeti ágazat érintett szereplőinek egyetértése után szintén az EU Bizottság jóváhagyásától függ.

Tisztán nemzeti támogatási lehetőség csak a költségvetés mindenkorai teherviselő képességétől függő mértékben és csak olyan közérdekű célokra lehet fenntartani, amelyekre uniós források nem állnak rendelkezésre, azonban nemzeti sajátosságainkat tekintve azok támogatása kiemelkedően fontos. Ezen túl a nemzeti támogatási célok vonatkozásában figyelembe kell még venni az uniós által az állami támogatásokra vonatkozó iránymutatásokat, amelyek olyan fontos uniós alapelvek betartását szolgálják, mint az áruk szabad áramlása, a piaci folyamatokba való túlzott beavatkozás tilalma, vagy éppen a szolgáltatásokhoz való egységes hozzáférés biztosítása. Hiába van tehát bizonyos célra megfelelő forrás, amennyiben az uniós elvekkel, iránymutatásokkal ellentézik az elképzelés, azt nem lehet megvalósítani.

Az erdészeti támogatási rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatban lényeges tudnivaló a minisztériumon belüli munkamegosztás alakulása.

A Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítő 82. száma tartalmazza a Vidékfejlesztési Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról (továbbiakban: SZMSZ) szóló 8/2010. (IX. 30.) VM utasítást.

Az SZMSZ szerint az erdészeti támogatási rendszer uniós elemeinek szabályozása kiemelten a Vidékfejlesztésért Felelős Államtitkárság, ezen belül pedig elsősorban az Agrárfejlesztési Főosztály feladatkörébe tartozik. Az Agrárfejlesztési Főosztály végzi az EMVA I–II. tengely szerinti támogatások igénybe vételével kapcsolatos jogszabály-alkotási, a 2007–2013. évekre vonatkozó pénzügyi tervezési feladatokat, valamint ezek szakmai összefogását, illetve ellátja a tervező munkával kapcsolatos tárcaközi képviseletet. Ebből fakadóan az I. és II. tengely intézkedéseinek szükség szerinti módosításának, illetve új intéz-

kedések bevezetésének kezdeményezése is e szervezeti egységhez tartozik.

Az Élelmiszerlánc-felügyeletért és Agrárigazgatásért Felelős Államtitkárság, ezen belül az Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály felelős az ÚMVP keretében az erdőgazdálkodást érintő támogatások rendszerének kialakításában, az egyes támogatási jogcímek szakmai feltételeinek meghatározásában, valamint a vonatkozó jogszabályok szövegtervezeteinek kidolgozásában való közreműködésért.

A két államtitkárság és az érintett főosztályok szoros együttműködése nyomán valósul meg az uniós támogatási rendszer erdészeti elemeinek működtetése.

Az SZMSZ ugyanakkor egyértelműen rendelkezik arról, hogy az Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály felelős a Nemzeti Erdőprogramot érintő, így a nemzeti forrásból működő támogatási rendszer kidolgozásáért (erdőfelújítási támogatási rendszer kifuttatása, egyes erdészeti közcélú feladatok, az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló fejlesztési feladatok, és a magánerdő-gazdálkodás szerveződéseinek támogatása).

Az ÚMVP erdészeti intézkedéseinek jelenlegi állását az alábbi összefoglaló adatok jellemzik

ÚMVP I. tengely erdészeti intézkedések

Az elmúlt időszakban az erdők több mint 40%-a került magánkézbe, és ezeket a területeket különösen érinti a tőke és a megfelelő eszközök hiánya. Ennek következtében egyes területeken a gazdáltság állapota alakult ki, ami nem kedvez az erdők állapotának. A magán-

erdő-gazdálkodásban meglévő gépállomány és egyéb eszközök, valamint az alkalmazott technológia egyaránt korszerűsítésre, illetve bővítésre szorul, a természetkímélő erdőgazdálkodási módszerekre történő áttérés egyidejű ösztönzése mellett.

Szakképzési támogatás

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program I. és II. intézkedéscsoportjához kapcsolódó képzések tárgyában nyújtandó támogatások részletes feltételeiről” szóló 139/2008. (X. 22.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

Az támogatható OKJ-s képzések mindegyik erdészeti szakképesítést tartalmaznak. Ezek közül mostanáig a fakitermelő és a motorfűrész-kezelő szakképesítésekre kötöttek összesen 1108 képzési szerződést (183 millió Ft támogatási összeggel) az erdőgazdálkodók, ami az összes OKJ-s képzésre kötött szerződések számának 29%-a (támogatási összegének 33%-a).

Szaktanácsadási tevékenység támogatása

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a szaktanácsadási szolgáltatások igénybevételéhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről” szóló 52/2007. (VI. 28.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

Az 1 ha üzemi területet meghaladó erdőterülettel rendelkező erdőgazdálkodók vehetik igénybe, az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó 13 szaktanácsadási területre vonatkozóan (pl. erdőtelepítési terv készítése, termőhely-feltérési szakvélemény, pályázatírás stb.).

A szaktanácsadási szolgáltatást igénylő erdőgazdálkodók száma eddig (támogatási kérelmet benyújtott): 1 457, az igényelt támogatási összeg: 122 millió Ft.

Az erdők gazdasági értékének javítása – erdészeti gépbeszerzés

– „Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti célra használt géppark fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről” szóló 144/2008. (XI. 7.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

Célja az erdészeti célra használt géppark fejlesztése és korszerűsítése, további gépek és berendezések vásárlása, az első kivittől a fakitermelés szakaszáig, beleértve a fakitermelés gépeit is

2008. november 15. és 2008. december 31. között volt az első kérelem beadási időszak (333 db támogatási kérelem, ebből a támogatott kérelmek száma 136 db.) A támogatott kérelmek támogatási összege 4,3 Mrd Ft.

Ezt követően 2010. június 1-30. között nyújthattak be támogatási kérelmeket (194 db támogatási kérelem 1,7 Mrd Ft költségigénnyel), amelyek jelenleg még feldolgozás alatt állnak.

ÚMVP II. tengely erdészeti intézkedések (a 2007-2013 között rendelkezésre álló források megjelölésével)

Mezőgazdasági területek első erdőstítése

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági területek erdőstítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabá-

XIV. ERDŐ K HETE nyitó rendezvénye az Országházban

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya 1996. évi szolnoki alakuló ülésén már felvetődött, hogy az átfogó erdészeti közönségkapcsolat megalapozására célszerű országos rendezvénysorozatot indítani. Itt született az elhatározás, hogy az állami erdőgazdasági részvénytársaságok bevonásával Erdők Hete rendezvénysorozatot indítsunk, melynek szakmai szervezője az Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály, a kivitelezés pedig az erdőgazdaságoknál dolgozó szakosztálytagok segítségével történik. Az ÁPV Rt. is támogatta az ötletet, így már 1997-ben Erdők Hete rendezvény volt, mely azóta is minden évben megszervezésre kerül. Általában központi megnyitót szervezünk az ország valamelyik térségében, és a programok szervezését a szakosztálytagok végzik az egész ország területén.

Erdők Hete megnyitó rendezvény volt az erdőben, a Magyar Tudományos Akadémián, erdészeti társaságoknál és az Országházban 2003-ban.

Idén 2010. október 8-án az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága Erdészeti Albizottsága erdészeti nyílt napot szervez az Országgyűlés Felsőházi Termében, mely rendezvény egyben a XIV. Erdők Hete megnyitó rendezvénye is. A rendezvényen felszólalnak az Országgyűlés és a kormány vezetői és tagjai, az erdészeti oktatás, kutatás, az erdőgazdálkodás és az erdészeti, valamint a zöld civil szervezetek képviselői.

A XIV. Erdők Hete rendezvényei az Egyesület honlapján (www.oee.hu) az eseménynaptár rovatban kísérhetők figyelemmel.

Ormos Balázs elnök, Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály

lyairól” szóló 88/2007. (VIII. 17.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

Célja az ország erdővel borított területének növelése a Nemzeti Erdőtelepítési Programban optimális célként meghatározott 27 %-os erdőszültség elérése érdekében, valamint az erdők környezetvédelmi, társadalmi, közjóléti és gazdasági szerepének fokozása, a mezőgazdasági területek alternatív hasznosításával a mezőgazdaság termelési szerkezetének javítása.

Az ÚMVP keretében rendelkezésre álló teljes forráskeret 257 millió euró (73,2 Mrd Ft).

A 2010. évben benyújtott támogatási kérelmek alapján a gazdálkodók már a megemelt támogatási összegekre jogosultak.

Erdészeti potenciál helyreállítása

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól” szóló 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

Az időjárási szélsőségek Magyarországon egyre gyakoribbak. Ennek eredményeként az erdőket egyre több természeti katasztrófa és abiotikus erdőkár sújtja. Ezek felszámolására, így az erdők többfunkciós szerepének ellátására biztosít lehetőséget az intézkedés.

A rendelkezésre álló teljes forráske-
ret 10,7 millió euró (3,05 Mrd Ft).

A 2009. évben megnyitott kérelembenyújtási időszakban 36 db támogatási kérelem érkezett be, amelyek feldolgozása megtörtént. A támogatási kérelmek összesített forrásigénye 366,8 millió Ft. A jóváhagyott 29 db támogatási kérelem forrásigénye 71 millió Ft.

A minisztérium az erdészeti potenciál helyreállítási támogatás egységárait az erdőtelepítési első kiviteli egységárakhoz kívánja igazítani, ennek uniós egyeztetése jelenleg folyamatban van.

Agrár-erdészeti rendszerek kialakítása

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól” szóló 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

Cél a vidéki területek jövedelemszerzési lehetőségeinek javítása, valamint a környezetvédelmi célokhoz, a vidéki táj és a biodiverzitás védelméhez való hoz-

zájárulás. Specifikus célként a mozaikos tájszerkezet kialakítását, a hagyományos tájgazdálkodási formák fenntartását, a mezőgazdasági területek alternatív hasznosítását, továbbá a szél- és vízerózió elleni védelmet lehet kiemelni.

A rendelkezésre álló teljes forráske-
ret 2,8 millió euró (0,8 Mrd Ft).

A támogatási jogszabály alapján 2009-ben 48 db, 2010-ben további 34 db támogatási kérelem érkezett 1162,49 ha-on, valamint 703,14 ha-on történő agrár-erdészeti rendszer kialakítására.

Erdő-környezetvédelmi intézkedések

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről” szóló 124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

Célja olyan, a fenntartható erdőgazdálkodást elősegítő módszerek és tevékenységek kidolgozása és hosszú távú fenntartása, amelyek alkalmazása során egyidejűleg elérhető a természet, a víz, és a talaj védelme, a genetikai sokféleség megőrzése, továbbá a társadalom erdővel szemben támasztott igényeinek a kielégítése is. A magán- és közösségi tulajdonú erdőterületek rendkívül sokféle adottságait figyelembe véve 9, különböző célprogram került meghatározásra az intézkedés keretében.

A rendelkezésre álló teljes forráske-
ret 87,3 millió euró (24,9 Mrd Ft).

2009. évben 295 db támogatási kérelem érkezett be, a kérelmek összesített forrásigénye 2,5 Mrd Ft.

Nem termelő beruházások erdőterületen – erdőszerkezet-átalakítás

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet-átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről” szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján adható támogatás.

A legfontosabb cél az idegenhonos fafajok térnyerésének, illetve az egyetlen, megfelelő térbeli szerkezet nélküli erdők kialakulásának visszaszorítása, a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajokból álló erdőtársulásokká történő átalakítása.

A rendelkezésre álló teljes forráske-
ret 45 millió euró (12,8 Mrd Ft).

2009-ben 85 db támogatási kérelem érkezett be, amelyek összesített forrásigénye 1,1 Mrd Ft. Az eddig jóváhagyott 42 db támogatási kérelem forrásigénye 313,5 millió Ft.

A támogatási rendelet módosítá-

sát a Magyar Közlöny 152. számában megjelent 19/2010. (IX. 30) VM rendelet tartalmazza, ami több szakmai pontosítás mellett a tarvágást követő szerkezetátalakítás eseteire lehetővé teszi az erdőrésztlet részterületének támogatását.

Az ÚMVP keretében még több olyan támogatási jogcím van, amelyek mielőbbi megnyitása fontos feladat. Ezek közül kiemelkedik **az erdők gazdasági értékének javítása – fiatal erdőállományok nevelése, melynek keretében a befejezett ápolások, a tisztítások és a törzsalakító nyesések támogatása, mint beruházás valósulhat meg.** A támogatási jogcím feltételrendszerének kidolgozása során egy objektív törvényi akadály merült fel. A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény az uniós vidékfejlesztési támogatások során a beruházás fogalmát úgy határozza meg, hogy az a felsorolt erdészeti tevékenységeket nem tartalmazza. A támogatás beindításához tehát szükségessé vált a törvény módosítása, amelyre államtitkárságunk kezdeményezésére a minisztérium megtette a szükséges intézkedéseket.

További, beindításra váró erdészeti támogatási jogcímek a Nem termelő beruházások keretében a közjóléti létesítmények kialakítása, a Nem mezőgazdasági földterület első erdősitése, valamint az Erdészeti potenciál – megelőző intézkedések bevezetése. Ez utóbbi keretében az erdőkárok megelőzésével, megakadályozásával az erdőgazdálkodással kapcsolatos kockázatok csökkentése a cél, így támogatást kapnának az erdőtűz, valamint egyéb természeti katasztrófák megelőzésével kapcsolatos tevékenységek, beruházások.

Külön kell említést tenni a *Natura 2000 erdőterületeken történő kifizetésekről*, mivel jelenleg ezt a támogatási jogcímet az ÚMVP nem tartalmazza. Az Európai Bizottság a Natura 2000 irányelvekben megfogalmazott célok maradéktalan megvalósítása érdekében több eljárást is indított hazánk ellen, amelyek során az új erdőtörvényben vállaltuk, hogy az ország teljes területén a Natura 2000 célok érdekében a meglévő erdőtervi előírásokat a természetvédelmi kezelésért felelős szervek, azaz a nemzeti park igazgatóságok bevonásával az erdészeti ható-

ság felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja. A felülvizsgálatot az erdészeti hatóság elvégezte, és az annak során meghatározott korlátozások ismeretében minisztériumunk megkezdte az előírt korlátozások nyomán keletkező többletköltségek, kieső jövedelmek megtérítésére vonatkozó támogatási rendszer kidolgozását, amelynek első lépéseként az ÚMVP módosítását kell kezdeményeznünk az Európai Bizottságnál. Ennek a támogatási rendszernek a kidolgozása és véglegesítése az erdészeti érdekvéköpviselési és civil szervezetek bevonásával történik meg a közeljövőben.

Az erdészeti ágazatban tisztán nemzeti forrásra épülő támogatási rendszer 2010. évi legfontosabb sajátosságai

A korábbi években megszokott támogatási források szerkezete jelentősen átalakult a *Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. törvényben*.

A korábbi évek költségvetési törvényeiben szereplő jogcímrendben az erdészeti támogatásokat szolgáló jogcímsorok elnevezései nem utaltak egyértelműen az azokból finanszírozott erdészeti támogatási lehetőségek tartalmára. Az úgynevezett determináció jellegű kifizetések és a valós erdészeti támogatások sem voltak egymástól világosan elkülönítve, így ebből következően az egyes jogcímenek rendelkezésre álló források felhasználását is nehéz volt követni. Ezt kiküszöbölendő,

a 2010. évi költségvetési törvény új erdészeti támogatási jogcímrendet alakított ki. A fenntartható erdőgazdálkodás érdekében szükséges intézkedéseket hazánk a Nemzeti Erdőprogramban határozta meg, így a költségvetési forrásoknak egyértelműen ezek végrehajtását kell szolgálni. Ennek megfelelően a *Nemzeti Erdőprogram fejezeti kezelésű előirányzat* alatt, a *Fenntartható erdőgazdálkodás jogcímsor*on az Erdőprogram tisztán nemzeti támogatással megvalósítandó, az erdők hármaskörű funkciójához igazodó intézkedései szerepelnek. A korábbi nemzeti erdőtelepítések és erdőfelújítások determinációs sorai ezekről elkülönülten jelennek meg.

A korábbi évekhez képest jelentős előrelépést jelent az, hogy a **XII. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium költségvetési fejezetéhez tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok 2010. évi felhasználásának szabályairól szóló 60/2010. (V. 11.) FVM rendeletben minden állampolgár, így az erdőgazdálkodók előtt is ismertté vált, hogy az adott jogcímsorokon rendelkezésre álló források milyen célok érdekében használhatóak fel. Ezzel egyértelműen átláthatóbbá vált a költségvetési pénzek felhasználása, és nyomon követhető, hogy az állam milyen fontos szakmapolitikai célok támogatását ismeri el.**

Az új költségvetési jogcímrend alapján tehát az úgynevezett determinációs jellegű kifizetések, valamint a valós er-

dészeti támogatások világosan elkülönülnek egymástól.

A **2010. évi költségvetésben** az erdészeti nemzeti támogatásokra **1300 millió forintot** különítettek el.

A **Fenntartható erdőgazdálkodás támogatása** jogcímen rendelkezésre álló forrás **400 millió forint**.

Az előirányzatot elsősorban a magán tulajdonú erdőterületeken folytatott erdőgazdálkodás szakmai színvonalának emelésére kell használni, így meghatározóan a magánerdő-gazdálkodás folytonosságának biztosítását garantáló erdészeti szakszemélyzet alkalmazásának, vagyis az erdő „falugazdász” hálózatának támogatására ad lehetőséget.

Erre a célra 2009-ben 750 millió forint támogatás került kifizetésre.

Vonatkozó támogatási rendelet: **50/2010. (IV. 27.) FVM rendelet az erdőgazdálkodás szakszerűségének biztosítása érdekében végzett erdészeti szakirányítási tevékenységhez nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatásról**

Az **Erdőfelújítás determinációja** előirányzaton rendelkezésre álló eredeti forrás **450 millió forint**, azonban – a Kormány által eddig elrendelt zárolásokat figyelembe véve – az idei évben **ténylegesen felhasználható forrás 294 672 000 forint**.

Vonatkozó támogatási rendelet: **102/2008. (VIII. 8.) FVM rendelet az erdők felújításának csekély összegű (de minimis) támogatásáról**

Az **Erdőtelepítés, erdőszervezet-átalakítás, fásítás determinációja** (2004. május 31. előtt megkezdett erdőtelepítések) előirányzaton rendelkezésre álló eredeti forrás **450 millió forint**, azonban – a Kormány által eddig elrendelt zárolásokat figyelembe véve – az idei évben **ténylegesen felhasználható forrás 315 521 000 forint**.

Vonatkozó támogatási rendelet: **122/2007. (X. 19.) FVM rendelet a 2004. évi nemzeti költségvetésben nyújtott agrár- és vidékfejlesztési támogatások igénybevételeinek feltételeiről szóló 25/2004. (III. 3.) FVM rendelet hatályon kívül helyezéséről és az ezzel összefüggő átmeneti rendelkezések megállapításáról**

A hatályos jogszabályi környezet szerint az erdőfelújítás és erdőtelepítés determinációit nemzeti forrásból, azok befejezési támogatási értékével számolva, 2010-ben egyszerre kellett volna kifizetni. Tekintettel arra, hogy a fenti előirányzatokon e célokra rendelkezés-

T á j é k o z t a t á s

Az Erdészcsillag Alapítvány 2010/2011. tanévre Erdészeti Ösztöndíj Pályázatot hirdetett két kategóriában:

1 fő egyetemi hallgató

2 fő szakmai középfokú iskolai tanuló

részére.

A pályázati kiírásra, határidő re egy pályázat érkezett a Somogyi TSZK Közép- és Szakiskola DRÁVA VÖLGYE Középiskolától

A beérkezett pályázatot az Erdészcsillag Alapítvány Kuratóriuma 2010. július 14-én értékelte és az alábbi döntést hozta:

6/2010.(július 14.) sz. határozat

A Kuratórium tagjai a szakmai középfokú iskolai tanulóknak, Mészáros Nándor Gergő nek, a Dráva Völgye Középiskola tanulójának pályázatát jónak ítélte, ezért a 2010/2011. tanévre erdészeti ösztöndíjban részesíti.

A Kuratórium tagjai a határozatot egyhangúan (4 fő) elfogadta.

Az ösztöndíjra jogosító okirat ünnepélyes keretek között, az érintett iskola tanévnyitóján kerül átadásra.

Gémesi József

az Erdészcsillag Alapítvány
Kuratóriumának elnöke

re álló összegekből ennek az igénynek csak a töredék részét lehetne kielégíteni, a támogatási rendszer átstrukturálása vált szükségessé.

A nemzeti támogatási rendszer ki-egyenlített működtetésére a megoldás az lehet, ha a determinációs kifizetések csak az erdősítések befejezését követően, minden évben a valós igényeknek megfelelően, ütemezetten történnek. Ebben az esetben érvényesülne az Állami Számvevőszék által ellenőrzött azon szabály is, mely szerint támogatás csak elvégzett munkára kerülhet kifizetésre.

Az erdőtelepítési és erdőfelújítási determinációk kifizetései a korábbi rendszer szerint sok nehézséget okoztak a kifizető államigazgatási szervnek és az erdőgazdálkodóknak egyaránt. A kifizetésekhez szükséges erdészeti hatósági ellenőrzések, az ún. műszaki átvételek ugyanis csak ősszel zárulnak le, így eddig minden évben gondot okozott az, hogy az adott évi determinációs igény a valós igények ismerete nélkül, az időjárás bizonytalanságát nehezen, vagy egyáltalán nem figyelembe vevő becslés alapján került megtervezésre a költségvetésben, ráadásul az erdőgazdálkodók csak az év végén jutottak a pénzükhöz.

Ezt elkerülendő az adott évben végzett, így – *jelen esetben a 2010. évi* – műszaki átvételek alapján a következő évi – *jelen esetben a 2011. évi* – költségvetésben az adott évre vonatkozó determinációs igények pontosan tervezhetők lesznek, és a kifizetések a következő év első felében, lehetőség szerint még az első negyedévben megtörténhetnek. A kifizetések néhány hónapos késedelmét – 2010. év vége helyett 2011. év eleje – a kapott pénz adott évi kedvezőbb felhasználási lehetőségei kompenzálják.

A determinációk 2010. év végén történő kifizetésének elmaradása az erdőgazdálkodók körében tudomásunk szerint nem okoz jelentős gondot, az átcsoportosítással a MEGOSZ is egyetértett. A kifizetések nagy része a korábbi évek többségében is a következő év első felévére húzódott át. A jelenlegi elképzelés szerint tehát az erdőgazdálkodók által teljesített feladatok – a befejezett erdősítések - támogatása a hatósági ellenőrzést követően, konkrét támogatási igények ismeretében, már az új költségvetési évre jóváhagyott előirányzatok terhére fog megtörténni. Nyilvánvaló, hogy a műszaki

átvételek eredményeit ismerve az erdőgazdálkodók csak olyan erdőrészekre fognak kifizetési kérelmet benyújtani, amelyek esetében az szakmai szempontból is egyértelműen megalapozott, így valószínűsíthető, hogy a kérelmek jóváhagyása a jelenleginél is nagyobb arányú lesz.

A determinációk ilyen módon történő „csúsztatott kifizetése” mellett ugyanakkor lehetőség nyílt arra, hogy a 2010. évben „felszabaduló” forrásokat a leg-sürgetőbb támogatási feladatra, az erdőgazdálkodás szakszerűségének biztosítása érdekében végzett erdészeti szakirányítási tevékenységre fordítsuk. A minisztérium vezetése támogatja az elképzelést, azonban a források átcsoportosításához a Nemzetgazdasági Minisztérium jóváhagyását is be kell szerezni. A társminisztérium jóváhagyása esetén az erdészeti szakirányítási tevékenység támogatására 2010. évben a rendelkezésre álló adatok szerint előreláthatólag **890 193 000 forint** fizethető majd ki.

Ez az összeg meghaladja a tavaly kifizetett mintegy 750 millió forintot, és a hatályos támogatási rendelet szerint fizetendő 4000 forint hektáronkénti egységár mellett is – az eddig beérkezett kérelmekben foglalt adatok alapján – **közel 60 %-os támogatási intenzitást tesz majd lehetővé.** 2010-ben az erdészeti hatósághoz beérkezett és támogatólag továbbított kérelmek száma

470 db, az azokban szereplő terület nagysága 378 573 ha. Ezek a számok az MVH ellenőrzését követően még csökkenhetnek, de ez egyúttal a támogatások fajlagos egységárainak emelkedését jelenti. **Előzetesen tehát mintegy 2350 forint hektáronkénti támogatásra lehet számítani.**

Ebben az évben az erdőfelújítások és erdőtelepítések, valamint az erdőterületek közjóléti célú védelmének és bővítésének feladatai esetében **megtörtént a 2009. évről áthúzódó támogatások kifizetése is az alábbiak szerint.**

Az erdőterületek közjóléti célú védelmének és bővítésének feladata támogatás keretében 2010. június 30-ig **67 048 570 forint** lett kifizetve.

Erdészeti feladatok támogatási lehetőség keretében az erdőfelújítások támogatására 2010. június 30-ig **532 073 000 forint** lett kifizetve.

Erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás, fásítás támogatási lehetőség keretében 2010. június 30-ig **733 500 000 forint** lett kifizetve.

Mindezek az intézkedések – nemzeti és uniós támogatások egyaránt - együttesen a Nemzeti Erdőprogramban foglalt, a társadalmi igényeknek megfelelően elfogadott komplex célok megvalósítását szolgálják.

VM Élelmiszerlánc-felügyeletért és Agrárigazgatásért Felelős Államtitkárság

Öt éve hunyt el Riedl Gyula gyémántdiplomás erdő mérnök, a Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár ő re

A Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár Egyesületünk legnagyobb értékegyüttese, ami több mint 22 000 dokumentumot tartalmaz. Mind az írásos anyagok, mind az emléktárgyak érdemesek arra, hogy helyi csoportjaink és szakosztályaink tagjai megismerjék azokat. Ezért hirdeti meg Egyesületünk Elnöksége a

RIEDL GYULA KÖNYVTÁRI HETEK 2010 programot.

Javasoljuk, hogy a helyi csoportok és szakosztályok saját programjukat szervezzék a könyvtárba (Erdészeti Információs Központ, 1021 Budapest, Budakeszi út 91.), ahol ismertetést is kapnak a könyvtár történetéről I, dokumentumairól, archív anyagairól.

Az Egyesületünk által kiadott könyvek a helyszínen megvásárolhatók.

A helyszínen mintegy 100 fő s befogadó képességű konferenciaterem is rendelkezésre áll, illetve – egyeztetés alapján – lehetőség nyílik kiegészítő helyszíni programként bográcsos étel főzésére, elfogyasztására, valamint az apátsági romok, továbbá a Budakeszi Vadaspark megtekintésére.

Előzetes jelentkezés Egyesületünk Titkárságánál (info@oe.hu) vagy dr. Sárvári Jánosnál, könyvtárunk ő rénél (mobil: 06/30/455-2261).

Országos Erdészeti Egyesület Elnöksége

INTERFORST 2010 erdészeti gépkiallítás

Az ez évi INTERFORST (München) erdészeti gépkiallítás és konferencia-sorozat a korábbiakhoz hasonlóan magas részvétellel és sikerrel valósult meg. A kiállítás helyszíne (a müncheni vásárcsopont), megrendezése, szervezettsége példaértékű volt. A rendezvényen közel félezer kiállító vett részt. A kiállítási terület úgy volt kialakítva, hogy a kiállítók pavilonjai, sátrai mögött (mellett) több esetben rögtön lehetőség kínálkozott a gépek üzem közbeni bemutatására is. A rendezvény az erdészeti gépek és technológiák egyik legnagyobb európai bemutatója volt, ahol szinte valamennyi erdészeti gépgyártó és kereskedő jelen volt gépeivel, eszközeivel. A rendezvényen a résztvevők a legkorszerűbb, világszínvonalú erdészeti technikával találkozhattak. A vásáron a kilencven nevezett különböző termék közül a független szakértőkből álló bizottság 64-et vett fel az újdonságok listájára.

Tématerületek

Az ötnapos vásáron az erdészeti gépesítés teljes vertikuma képviseltette magát. A kiállításon gyakorlatilag valamennyi erdészeti művelethez, munkafolyamathoz látható volt több, különböző típusú gép, eszköz, berendezés. A vásáron a használt gépek is helyet kaptak. A teljességre törekvő igénye nélkül a rendezvény leginnovatívabb, a technológia transzfert lehetővé tevő részei a következők voltak:

- konferenciák;
- a fa energetikai hasznosítását megvalósító erdészeti technika;
- a többcélú fakitermelő gépekkel kapcsolatos fejlesztések;
- a korszerű terepi mérő és adatrögzítő eszközök;
- a motorfejlesztések;
- a magyar résztvevők kiállítása.

Konferenciák

Az INTERFORST kiállításon és vásáron az erdőgazdálkodás és az erdészeti technika tudományos és elméleti kérdéseivel foglalkozó fórumokat évente kezdte óta a KWF (*Kuratorium für Waldarbeit und Forsttechnik*) szakemberei szervezik, külföldi szakemberek bevonásával (1. kép). Az otlétünk alatt általunk meglátogatható idei fórumok fő témái a következők voltak:

- Az erdei- és faanyagkészletek és az emberi erőforrások.
- Vállalkozási stratégiák az erdő- és faiparban.
- Az erdőtalaj kémélete a nehéz gépek alkalmazásakor.
- Folyamatorientált fakitermelés.
- Logisztika az erdőgazdálkodás és faipar területén.
- Energia – fából.
- Innovációk a munkabiztonság fokozására.
- Egészségvédelem az erdészeti üzemekben.

1. kép. KWF Fórum

A csoport több tagja főleg a hazánkban is felhasználható, új ismereteket ígérő előadásokat hallgatta meg, melyek az innovációval és a technológiai transzfer kérdéseivel foglalkoztak. Az előadásokat követő hozzászólások és a vita a gyakorlati szakemberek véleményének megismerésére is lehetőséget nyújtott.

A fórumok fontosabb megállapításai, javaslatjai:

A közhiedelemmel ellentétben Európa erdőterülete fokozatosan növekszik, faanyagkészlete ugyancsak; míg a fakitermelés jelentősen elmarad a lehetőségektől, miközben a felmerülő igényeket teljes mértékben kielégítik. A nehéz és balesetveszélyes erdei munkákat egyre növekvő arányban sikerült gépekkel elvégezni, méghozzá gazdaságosan. A faanyag energetikai hasznosítása azonban újabb, egyre növekvő piacot biztosít a gyenge minőségű faanyagoknak. A vállalkozások eredményessége azonban nem szerencse kérdése, hanem a jó szakemberek minőségi munkájának köszönhető; többek között az új felfedező piacok feltárásának.

Az erdőtalaj kéméletének kérdése volt a német szakemberek legfontosabb aktuális problémája az elmúlt években. A fokozott kémélet azonban költségtöbblettel jár. Ki fizesse a „zechet” – volt a fórum fő kérdése, melyről homlok-

egyenesen eltérő véleményt hallottunk az ágazati vezetőtől, az erdészetvezetőtől, a faipari szakembertől és a fakitermelési vállalkozótól. Az ágazatvezető szerint a talajkémélet az állomány minőségét fokozza, tehát később gazdaságilag az erdő tulajdonosának megtérül a többletköltség. Az erdészetvezető szerint, ha a tavaszi időszak felpuhult talaján tilos lesz a közelítés, a gyérítési anyag nyáron már csupán veszteséggel értékesíthető. A faipar elvárná a „just in time” szerinti ütemes szállítást, ezt viszont az időjáráshoz igazodó faanyagellátás felborítja. A vállalkozó nem tudja átvállalni a kéméletes technika és technológia többletköltségeit, az adott díjazási rendszer erre nem is ösztönzi. Egy poszteren a göttingeni kutatók egy szántalpas közelítő eszközre vonatkozó fejlesztési tervüket mutatták be, melyet nagy vonóerejű láncotalpas traktor vonszolna.

A logisztikával foglalkozó fórumon – az elméleti alapvetés után – az újabb részeredmények ismertetésére került sor: az adatcsere módszerei az erdőgazdaság és a faipar között; az „intelligens” faanyag; folyamatvezérlés a logisztikában; az információáramlás szerepe a logisztikában; konkrét logisztikai rendszerek a gyakorlatban és ezek gazdasági haszna. A rendszerek elterjedésének gátja azonban a kis erdőtulajdonosok összefogásának nehézsége, valamint a keletkező haszon szétosztása körüli viták a résztvevők között.

Az energetikai célú faanyag-hasznosítás eljárásairól, ökonómiai és ökológiai hatásáról tartott előadások során a kisebb teljesítményű erőművek, hőközpontok előnyeit hangsúlyozták; valamint az energiatüzelő és -plantázatok hasznosításának többletlehetőségeit az erdők túlterhelésének kivédése céljából. Vitát váltott ki, hogy az erdőgazdálkodók „energiarönköket” vagy aprítékot szállítsanak a felhasználóknak.

A munkabiztonság fokozása főleg magasabb szintű gépesítéssel érhető el, de a motormanuális szinten még napjainkban is fontos a megfelelő szakismeret, valamint a biztonsági és védőfelszerelések előírás szerinti alkalmazása. Az erdészeti munkák további gépesítésével kapcsolatban csak egyetlen előadás hangzott el: „Forsttechnik – Quo vadis?” címmel, ahol a csúcstechnika (a hardware) további fejlesztése helyett a szervezés, az informatika és a logisztika

2. kép. Aprítógép

(a software) lehetőségeinek fokozottabb kiaknázását tartották fontosnak.

Az INTERFORST alatt zajlott a KWF 24. rendes Közgyűlése, ahol a szervezeti kérdések mellett a kutatók az elmúlt két évben elért eredményeiket foglalták össze. Itt is a talajvédelemmel kapcsolatos eredmények és a faanyag energetikai hasznosítása kapott nagyobb hangsúlyt. Ismertették a KWF 2020-ig kidolgozott programját, melynek érdekessége, hogy a lakosság újból növekvő tűzifaigénye miatt a lakossági tűzifatermelés lehetséges módzatai is vizsgálándó témaként szerepeltek, valamint a faápolás és a veszélyes fák kitermelése, a koronában végzett munkákkal együtt. Természetesen a fentebb említett központi témák kutatása és fejlesztése továbbra is feladatot képez. A KWF taglétszáma mára elérte a 2000 főt.

A fa energetikai hasznosítását megvalósító erdészeti technika

A rendezvény középpontjában – napjaink elvárásának megfelelően – a fa energetikai hasznosítása, valamint az ezt megvalósító erdészeti technika szerepelt (2. kép). Szembetűnő volt a kiállításon a tűzifa és az erdei biomassza felhasználását szolgáló gépek, eszközök széles kínálata. Számos különböző kapacitású aprító, hasító, gyűjtő-kötő és szállító gép, valamint fatüzelésű berendezés volt látható, egy részük a kisebb üzemi méreteket kielégítő változatban. Jelen voltak a pelletáló gépeket gyártók is (3. kép).

3. kép. Pelletáló hengerek

A többcélú fakitermelő gépekkel kapcsolatos fejlesztések

A kiállításon számos többcélú fakitermelő gépet és hozzájuk tartozó adaptereket gyártó és forgalmazó cég képviselte magát.

A John Deere cég az új E szériás gumikerekes harvesztereit mutatta be: 1070E, 1170E, 1270E és 1470E. A John Deere céghez hasonlóan a Valmet cég is felsorakoztatta legújabb gépeit: 911.4, 931, 941.1. A Ponsse standon az új fejlesztésű Fox, valamint Ergo harveszteren kívül kiállították a H6 és H7-es harveszterfejeket.

A WFW, azaz a Waldburg Forstmaschinen Wolfegg kiállítóhelyén bemutatta az Eco Log cég az új D szériás 570-es harveszterét Tidue Track (gumiláncalpás) járószerkezettel és Waratah harveszterfejjel (4. kép). A nagy értékű gépet négy darab gumiláncalpás járószerke-

4. kép. Eco Log D570 Tidue Track harveszter

zettel szerelték fel, így javítva a gép terepjáró képességét, valamint csökkentve a talajnyomást. A láncalpás többcélú fakitermelő gépek kategóriában pedig a Neuson Ecotec GmbH 9002HV, 182 HVT és 132HVT típusú gépeit kínálta.

A Hohenloher Spezial-Maschinenbau (HSM) GmbH a 405-ös gumikerekes harveszterek legújabb H3-as változatait ismertette. A 405 H3-as harvesztereknek két változata létezik, a 6WD és a 8WD. Az előbbi 6, az utóbbi 8 keréssel készül. A gépeken kívül az újdonságok sorát bővítette a kiállított CTL 40HW harveszterfej, valamint a CTL KS2 döntő-gyűjtő fej. A CTL 40HW harveszterfejet kifejezetten keménylombos állományok kitermeléséhez fejlesztették ki. A fejlesztésben a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Erdé-

szeti-műszaki és Környezettechnika Intézete is részt vett.

A Konrad Forsttechnik GmbH standján a Highlander (5. kép) nevű különleges harveszter volt megtekinthető. Különlegessége a járószerkezet kialakításában rejlik. A hátsó kerekei külön-külön 1,8 m-rel hátratólthatók, ill. a vízszinteshez képest $\pm 1,35$ m-re elforgathatók. Ezen műszaki megoldásoknak köszönhetően könnyen közlekedik tagolt, meredek terepen. Mind a négy keréke 57° -os szögben elforgatható, ez is elősegíti a terepen való mozgékonyaságát. Woody 50H, ill. Woody 60H típusú harveszterfejjel kérhető a 20,5 t-ás harveszter. Az említett adapterek segítségével maximálisan 55 cm, ill. 65 cm töltmérőjű fákat lehet kitermelni. A fakitermelő gép rendelkezik még egy szorítószámolyos berendezéssel is, ennek segítségével a kitermelt és legallyazott faanyagot hosszúfában ki lehet közelíteni a felső rakodóra. A rakodón a gép a harveszterfej segítségével választékolja és darabolja a kiközelített faanyagot.

A SENNEBOGEN cég által gyártott, Magyarországon pedig a KUHN Rakodógép Kft. által forgalmazott Green Line gépcsalád egyik legújabb tagja, a SENNEBOGEN 718M (6. kép). Az új gép különböző adapterek által alkalmazsá válik fakitermelésre, energiaültetvények betakarítására, parkerdők ápolására, távvezetékek melletti területek tisztítására, kommunális munkákra, valamint gátak, folyópartok, utak, parkok, karbantartási munkálataira. Jelentős mértékben megkönnyíti és meggyorsítja a nehezen elérhető helyeken lévő fák, gallyak kitermelését és biztonságos begyűjtését, továbbá energiaültetvények betakarítását, valamint kiválóan alkalmas rönkök és számos egyéb anyag átrakodására is. Harveszterfejjel akár 55 cm-es átmérőjű fák is könnyedén kitermelhetők. A harveszterfejjel nemcsak a fák tőtől való elválasztása hajtható végre, hanem a faanyag gallyazása, választékolása, darabolása és köbözése is. Döntő-gyűjtőfejjel felszerelve alkalmazható energiaültetvények betakarítására, valamint ápolási, karbantartási munkákra. A gyártó a Bracke cég által kifejlesztett C16A típusú gyűjtőfejet ajánlja. Ez a típus többek között még felszerelhető rönkfogó kanállal és biomassza kanállal is. A 718M típusú gép erős, stabil alvárra épült, s így letalpalás nélkül is igen nagy tömegeket képes megmozgatni, illetve felterhelt állapotban is képes haladni. A széles kerekeknek köszönhetően laza talajon is kivá-

5. kép. Highlander harvester

lóan mozog. Egyedülálló a hidraulikus, 4,5 m-es szemmagasságig emelhető komfortos kezelőfülke, amely minden körülmények között a legideálisabb rálátást biztosítja a munkaterületre. Maximális gémkinyúlása 13 m, és ezen a gémhosszon 1,6 t tömeg emelésére képes. A SENNEBOGEN 718M 19,5 t-ás tömegének köszönhetően nagyobb távolságra fekvő munkaterületekre is egyszerűen, és költségkímélően szállítható.

Az EMB Baumaschinen Handelsgesellschaft GmbH a legújabb fejlesztésű gépükkel, az Elliatorral (7. kép) érkezett a kiállításra. Az Elliator verhetetlen a nehezen hozzáférhető, meredek és mocsaras területeken, ugyanis két nagyméretű láncalpon mozog a kezelőfülkét, a manipulátorkart, a motort és a rakfelületet magába foglaló gépegység. A láncalpak összesen 15 m²-en érintkeznek a talajjal, ennek következtében

6. kép. SENNEBOGEN 718M harvester

a gép talajnyomása a rakománnyal együtt sem haladja meg a 2 N/cm²-t. A gép tömege 23,9 t. Rakoncás rakfelületének, valamint szorítószámolyának köszönhetően a kitermelt faanyagot rövidfában, hosszúfában és szálfában is képes kiközelíteni. Az Elliator rendelkezik egy beépített csörlővel is, melynek segítségével a gép számára megközelíthetetlen helyekről is képes a faanyagot magához előközelíteni. A manipulátorkarra – számos más adapter mellett – harvesterfej is felszerelhető. Ez esetben a gép már harwarderként működik, azaz a faanyag kitermelésén és felkészítésén (gallyazás, választékolás, darabolás) kívül a közelítést is el tudja végezni. Az Elliator kezelőfülkéje megemelhető a munkaterületet jobb belátása érdekében.

7. kép. Elliator harwarder

Számos kisebb cég is képviseltette magát, amely többcélú gépek gyártásával és értékesítésével foglalkozik, ilyen pl. a Rottne, a Sampo, a Silvatec, a Logset.

A BRUNNERHandels GmbH svájci cég mutatta be működés közben az általuk kifejlesztett tűzifaprocesszort (Brennholz Prozessor), amely különböző hosszúságú hasított tűzifát állít elő (8. kép). Az adapter erdészeti, ill. építőipari gépek manipulátorkarjára szerelhető. Az adapter fogókarjaival ráfog a feldolgozandó faanyagra, a hidraulikus meghajtású fűrészláncos vágószerkezet előre beállított méretű darabot levág a faanyagból. A hasítószerszerkezet a levágott és a fogókarok által rögzített rönkdarab elé leereszkedik, majd hidraulikus munkahenger a faanyagot áttolja a négyzetácsos hasítószerszerkezeten, amely max. 16 db-ra hasítja a fát. A hasítószerszerkezet hidraulikus munkahenger segítségével felemelkedik. Ezt követően újabb rönkdarab levágására kerülhet sor. Az adapter tömege 1,7 t. Az adapter várható teljesítménye 10-15 m³/h. Három változata létezik: P45, KSS 80 és KS 40.

A Vreten AB svéd cég által gyártott Vreten Cut 18 típusjelzésű vágófej (döntőfej)

8. kép. Brennholz Prozessor

tőfej) különbözik az eddigi hidraulikus munkahengerekkel mozgatott nyomtávkés megoldásoktól (9. kép). Ennél a döntőfejnél nem a fát elvágó kés mozog. A kivágandó kis átmérőjű fát az adapter fogókarjai szorítják az álló késhez. A konstrukció előnye, hogy a kés könnyen cserélhető, és a hidraulikus munkahengerek számának csökkentésével csökkentek a meghibásodási lehetőségek. 160 mm-es átmérőig alkalmazható a 150 kg tömegű döntőfej.

Korszerű terepi mérő és adatrögzítő eszközök

A kiállításon nagy számban voltak láthatók a korszerű, innovatív terepi mérő és adatrögzítő eszközök (digitális átlalók, digitális mérőszalagok, speciális, terepi körülményekre kifejlesztett (törés-, ütés- és vízálló) PDA-k), illetve az

9. kép. Vreten Cut 18 döntőfej

ezekre telepíthető, az erdészeti munkát segítő, különböző szoftverek.

Számos (14) termelési tervező és irányító (TTI) rendszert (német rövidítése: EDV) mutattak be a különböző standokon. Ezek jellemzője, hogy összefogják a termelési folyamat főbb komponenseit, segítséget nyújtanak a középvezetői, közvetlen termelésirányítással foglalkozók operatív munkájához, döntéseihez. Lehetővé teszik az erdőgazdálkodói tevékenység erdőrészlet szintű éves tervezését, nyilvántartását és elemzését. Ezen szoftverek számára szolgáltatnak adatokat a különböző terepi fatérfigatbecslési, készletkezelési szoftverek, amelyek a készletkezelő erdész terepi munkáját támogatják. A fenti, az erdészeti munkákat segítő szoftverek szorosan integrálódnak a különböző navigációs, összetett térképezési feladatokra és térinformatikai műveletekre alkalmas szoftverekkel.

Nagy volt a választék az egyedi rönkazonosításra alkalmas jelöléstechnikai eszközökből is. A rönklapkák nagy része már rádiófrekvenciás rönkazonosításra alkalmas RFid chip-et tartalmaz. Ezek 13,56 MHz-es rádiófrekvencián működő, újrafelhasználható chippek, melyek azonosítása RFid olvasóval ellátott PDA-kal lehetséges.

Újdonságként megjelentek a PDA-k mellett mobiltelefonra írt erdészeti alkalmazások (rönkközböző, rönk átvevő, becslő és fűrészüzemi készletező) is. Ezeket Sonim típusú ütős- és vízálló mobiltelefonokra ajánlják.

Ma még a fáhasználati munkák során a választékolás, készletezés, hagyományosan papíralapon történik. A közeljövőben a technológia transzfer következtében – melynek megvalósulásához ez a tanulmányút is hozzájárult – Magyarországon is számítani kell a terepi adatrögzítő eszközök elterjedésére, általánossá válására.

Motorfejlesztések

A teljesítmény és gazdaságosság mellett az utóbbi években kiemelt szerep jut a környezetvédelemnek a motorfejlesztések terén. Az évről évre szigorodó előírások nyomán a dízelmotorok és a hozzájuk kapcsolódó környezetvédelmi megoldások legújabb generációja menthetetlenül elérte az erdészeti erőgépeket és szállítójárműveket is.

Elsőként a dízelbefecskendező rendszerek legújabb generációját, a common rail befecskendezést kell említenünk. A common rail rendszert a Fiat csoport nápolyi Elasis nevű kutatócso-

portja fejlesztette ki. 1993-ban készült el az új befecskendezés prototípusa. A common rail rendszer központi elemei az injektorok. A common rail elnevezés onnan származik, hogy minden injektor a railsőre, azaz egy „közös” csőre van csatlakoztatva. A hagyományos dízelmotoroknál a porlasztónyomás minden injektornál külön jön létre, a nyomás ciklikusan generálódik, a befecskendezés ideje, időtartama, száma az azt létrehozó szivattyútól függ. A common rail elvén működő közvetlen befecskendezésű motor esetében elkülönül a nyomás létrehozása és a befecskendezés. A folyamatos nyomást egy különálló, a motoron bárhova beépíthető szivattyú hozza létre. A tüzelőanyagot az úgynevezett közös nyomócső (common rail) nagy nyomás (1500-1800 bar) alatt tárolja, amely csak akkor kerül az egyes befecskendező szelepekhez (injektor), amikor az szükséges. Ennek a nagy nyomásnak köszönhetően a tüzelőanyag rendkívül finom részecskékre oszlik, amely jobb és tisztább égéshez vezet. A befecskendezés időpontja és időtartama nem kötött (mint a régi hagyományos motoroknál), szabadon választható az optimális égés, és a káros anyag kibocsátás érdekében, egy munkautamban így akár 4-5 befecskendezéssel is operálhat a rendszer. A hagyományos motorokkal szemben a common rail rendszer előnyei a motor zajszintjének drasztikus csökkenése, a nagyobb teljesítmény és a hatékonyabb működés, amely kevesebb káros anyag kibocsátáshoz és gazdaságosabb tüzelőanyag-

felhasználáshoz vezet. A common rail rendszer minden előnye és korszerűsége ellenére két olyan tétellel terheli környezetünket, mint a korom és a nitrogén-oxidok, igaz a hagyományos dízelekhez mérten jóval kisebb mértékben.

A koromkibocsátás csökkentése örövendetes eredmény, azonban a common rail korszerűségének van egy átkája is: a finomabbra porlasztott gázolaj sajátos módon finomabb koromrészeket eredményezett. A finomabb koromrészek pedig – tudnunkba jutva – jóval nagyobb egészségi kockázatot jelentenek. A finom koromrészek kiszűrésére a részecskeszűrőt (DPF-Diesel Particulate Filter) alkalmazzák. A porózus szerkezetű szűrő felfogja a részecskéket, majd a motorirányító rendszer a szűrő eltömődöttségét észlelve magas hőmérsékleten regenerálja azt (kiégeti).

A nitrogén-oxidok csökkentése az EU5-ös előírások miatt már érdekesebb feladat, melyet az SCR technológiát használó járművek teljesítenek. Az SCR technológiának (szelektív katalitikus redukció) az alapja az optimális égés biztosítása a motorban, majd a kipufogógázok utókezelése, hogy a nitrogén-oxid-kibocsátás csökkenjen. Az SCR technológia az utókezeléshez az Ad-Blue nevű adalékanyagot (karbamid vizes oldata) alkalmazza, amelyet a kipufogógázba fecskendeznek, mielőtt az a katalizátoron áthaladna. A katalizátorban a nitrogén-oxidok ártalmatlan nitrogéngázzá és vízgőzzé alakulnak, olyan anyagokká, amelyek természetes környezetünkben is megtalálhatók. Az Ad-

10. kép. A magyar kiállítás részlete

Blue folyadék már hazánkban is megvásárolható a legtöbb tüzelőanyag-töltő állomáson, így nem okoz gondot annak utántöltése sem.

Magyar résztvevők kiállítása

A kiállításnak – az INTERFORST történetében először – kiállítóként magyar résztvevői is voltak. Az ITD Hungary Zrt. és a Mezőgépgyártók Országos Szövetségének szervezésében hét magyar kiállító közös standon vett részt a rendezvényen (10. kép). A magyar kiállítók:

Bagodi Mezőgép Kft. (Bagod),
CGP Instruments Kft. (Budapest),
Cont-Eco Kft. (Szombathely),
Farmgép Kft. (Debrecen),
FerroFlex Gépszerkezetgyártó Kft. (Lengyeltóti),
Huniper Kft. (Herceghalom),
NymE Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézet.

A látványosan berendezett, magyar motívumokkal is díszített körstandon és a mellette lévő szabad területen a Bagodi Mezőgép Kft. csemetekerti és erdőművelési gépeket mutatott be, melyek egy részét a NymE Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézetével közö-

sen fejlesztette. A CGP Instruments Kft. erdészeti területen alkalmazható mobil-informatikai eszközöket állított ki. A Cont-Eco Kft. különböző méretű és kialakítású vadkerítésekkel és villanypásztorokkal volt jelen. A Farmgép Kft. gyorsbeavatkozó erdőtűz-oltó berendezést, a Huniper Kft. pedig injektálógépet mutatott be, amelyek szintén közös fejlesztések a NymE Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézetével. A FerroFlex Gépszerkezetgyártó Kft. rakoncás pótkocsit, hidraulikus emelőszerkezetet és különböző kivitelű marolóelemeket mutatott be. A NymE Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézete egy tablón keresztül adott tájékoztatást közelmúlti és jelenlegi kutatás-fejlesztési tevékenységéről.

Összefoglalás

Az INTERFORST – melyet több tízezer látogattak meg – az Európa minden részéről érkező erdészeti műszaki szakemberek fontos találkozóhelye is volt. A rendezvényen Magyarországról látogatóként – az Országos Erdészeti Egyesület Gépesítési Szakosztályának szervezésében – 17 fő*, egyéb szervezetek-

ben kb. további 80 fő vett részt. A résztvevők az erdőgazdasági műszaki területen tevékenykedő szakemberek, az oktatás, az erdőgazdaságok és az erdészeti műszaki vállalkozások műszaki (gépesítési) vezetői voltak. A kiutazó szakember-csoport a tanulmányúton szerzett tapasztalatait a napi munkájában, az erdészeti gépberuházások megvalósításakor, a gépüzemeltetések fejlesztésekor tudja hasznosítani.

Összességében megállapítható, hogy a konferenciák és a kiállítás jó áttekintést adott a korszerű erdészeti technikáról, a legújabb innovatív fejlesztésekről, az ezekhez kapcsolódó műszaki és egyéb szolgáltatások széles köréről, ezzel jelentősen bővítette a látogatók szakmai látókörét.

Prof. Dr. Rumpf János

Prof. Dr. Horváth Béla

Juhász Gábor

Major Tamás

Horváth Attila

Vágvolgyi Andrea

* Közzük a hat egyetemi résztvevő tanulmányútja a TÁMOP-4.2.1 projekt segítségével valósult meg.

IV. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia

A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézete és az Országos Erdészeti Egyesület Gépesítési Szakosztálya 2010. 09. 9-10-én rendezte a IV. Országos Erdészeti Gépesítési Konferenciát: A fa energetikai hasznosítása (egyben Dr. b.c. Dr. Kovács Jenő professzor köszöntése 80. születésnapján) témakörben.

A fa energetikai hasznosítása tématerület napjainkban kiemelt jelentőségű, tekintettel a faalapúak megújuló energiákon belül elfoglalt helyére. E tématerülethez kötődően a Nyugat-magyarországi Egyetemen meghatározó kutatások folynak, melyek közül az alábbiakkal ismerkedhettek a konferencia résztvevői:

Prof. Dr. Marosvolgyi Béla: Faenergetika és erdőgazdálkodás a klímaváltozás tükrében.

Dr. Jung László: Tüzipfa alapú nagyerművi áramtermelés és decentralizált fűtőművek az erdőgazdálkodás szemszögéből.

Dr. Erdős László: A fa termelés szerepe a vidékfejlesztésben.

Prof. Dr. Horváth Béla: A fa energetikai hasznosítását segítő gépfejlesztések Magyarországon.

Héder Miklós: Energetikai faültetvény-betakarító gépcsalád fejlesztése a Bagodi Mezőgép Kft.-nél.

A konferencián köszöntöttük Dr. b.c. Dr. Kovács Jenő professzort, a mezőgazdasági tudomány doktorát. 80. születésnapján, az alábbi előadásokkal:

Prof. Dr. Faragó Sándor: Köszöntő.

Prof. Dr. Horváth Béla: Prof. Dr. Kovács Jenő – a tudós tanár.

Schmotzer András: Prof. Dr. Kovács Jenő – a gyakorlati szakember, a kolléga.

Kovács professzor a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézetének, illetve jogelődeinek, 1973 óta címzetes docense, 1983 óta címzetes tanára, 2001 óta a Nyugat-magyarországi Egyetem tiszteletbeli doktori doktora (h.c. Dr.), 2010-ben a „Nyugat-magyarországi Egyetemért Emlékérem” kitüntetettje. Kovács professzor meghatározó egyénisége az erdőgazdálkodás műszaki szakterületének, az erdészeti tudomány, az erdészeti gépesítés, az erdőhasználat, az elsődleges feldolgozás és a faenergetika nemzetközileg is ismert, kiemelkedő tudósa és oktatója.

Kovács professzor korát megelőzve ismeri fel az innováció szükségességét, ugyanis már 1982-ben „Az innovációs folyamat jellemzői, felgyorsításának lehetőségei” címmel tart előadást a fagazdasági vállalatok vezetői részére szervezett továbbképző tanfolyamon. Mindezt nemcsak szakterületének kutatói, hanem az innovációval, tudás- és technológia transzferrel foglalkozó szakemberek is példaképüknek tekinthetik.

Prof. Dr. Horváth Béla

NODIMOR – FIXED KNOT – THE

A Grube Kft. látja el a portugál JSM cég magyarországi képviselőjét. Szeretnénk bemutatni az idén 100 éves gyárat, továbbá a kiváló minőségű és gyakorlatban már többszörösen bizonyított termékük, a NODIMOR védő háló elő nyeit:

JSM – SZÁZ ÉV TÖRTÉNELEM

Az 1910-ben alapított **J. Silva Moreira & Irmã os L.^{da}** idén ünnepli üzleti tevékenységének 100 éves évfordulóját, olyan társaságként, amely a XXI. század követelményeinek teljesítésére rendezkedett be.

Elkötelezett iparvállalkozók két nemzedéke működött közre a társaság felépítésében. A harmadik nemzedék büszkén és bizakodással tekint a cég jövője elé.

Amikor **Joaquim da Silva Moreira** 1910-ben a gyárat alapította, tudta, hogy a vállalatok természetes törekvése a növekedésben nyilvánul meg.

Az 1960-as évek végére Agostinho da Silva Moreira vezetésével a cég fél évszázados tevékenysége hirtelen új beruházással újjáéledt: A gyárban, ahol csaknem 50 évig a *huzalhajlító gépek* zaját hallották, akkortól kezdve már új hang is hallatszott: új gépek és berendezések folytonos zaja, amelyen *szögesdrótot* és *drótfonatot* gyártottak.

A XX. század utolsó negyedében a 3. generáció üzletfilozófiája a *korszerű sítés* és a *megújulás* volt. A növekedés új ütemet diktált, amelynek eredménye a gyártmányok javulásában és sokrétű véálásában nyilvánult meg egyszerre két célkitűzéssel: *a végtérkép jobb minőségű véála és a termékcsála bő véála.*

J. Silva Moreira a csaknem évszázados cégtvékenység elkötelezettjeként számos barátot szerzett vásárlói körében. A társaság továbbra is tudatában van annak, amit Joaquim da Silva Moreira már 1910-ben is nagyon jól tudott: a cég természetes törekvése a növekedés. Az új évszázad két követelményt támaszt a céggel szemben, az elkötelezettséget és az integritást.

NODIMOR védő háló

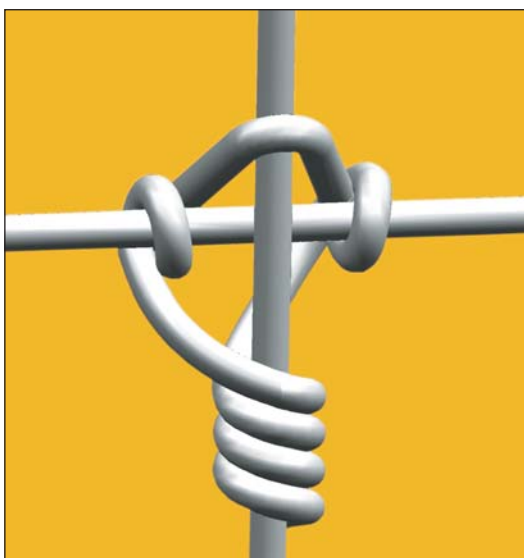
hurkolt csomózással, már két kivitelben!

NODIMOR védő háló – extra erő s kivitel

2,5 mm huzalból, 1100–1300 N/mm² szakítószilárdsággal

Horganyzás: min. 249 g/m² max. 306 g/m²

Felhasználás: gím-, dámszarvas, vaddisznó, mulfon, marha, ló bekerítése, erdő sítések védelme nagy vad-ső rő ség esetén, autópálya, állatkert, stb.

NODIMOR védő háló – ARTEMIS ÚJ TÍPUS!

1,95 mm huzalból, 1100–1300 N/mm² szakítószilárdsággal!

Horganyzás: min. 240 g/m²

Optimális, költségghatékony megoldás.

Felhasználás: Erdő sítések védelme, háztáji kerítés stb.

A huzal nagy széntartalommal rendelkezik, 2,5 mm vastag, nagyszilárdságú huzalból készül, és nagyfokú merevséget nyújt az ötvözet természetes rugalmasságával kombináltan, így a kerítés megépítése sokkal könnyebbé válik. A vadháló horganyzott (vastagon galvanizált, min. 249 g/m²) vagy Cinkalu bevonattal (Zn+Alu) szállítható.

A teljesen zárt hurkolt csomó egy olyan apró részlet, ami a vadhálót a többi fölé emeli, mind embernek, mind állatnak jobban ellenáll. Ez a speciális csomó mind a vízszintes, mind a függő leges huzalokat átszomózza, ezáltal a huzalokat teljes mértékben rögzíti. Igény esetén a 3 méteres magasságot akár 40 db vízszintes szállal elérhetjük.

Minden kétség nélkül elmondhatjuk, hogy a hurkolt csomóval készült vadháló bekerítésre és kikerítésre, állattartásban és mező gazdaságban a világ a legjobb!

BEST FENCE IN THE WORLD

MIÉRT JOBB A HURKOLT CSOMÓ – FIXED KNOT?

ÖT FONTOS SZEMPONT:

1. ERŐ SEBB HURKOLT CSOMÓ

A hagyományos mező gazdasági kerítéseknel a függőleges szálakat rácsavarják a vízszintesekre, így jön létre a csavart csomós kerítésháló. A technológiából következik, hogy az ilyen csomó oldalirányban elmozdulhat, lehetővé téve, hogy az állatok a függőleges huzalokat egymástól eltoltják, miáltal a drótfonatban lyuk, rés keletkezik. A kerítés építésekor a csavart csomós háló fokozottan ki van téve annak is, hogy a háló feszítésekor terhelés hatására eltörik vagy kibomlik, és a kerítésen ennek következtében lyuk keletkezik.

A **hurkolt csomóval** készült kerítésnél a függőleges szál **egy darabból** áll, amit külön szálból készült hurokkal rögzítenek a vízszintes huzalokhoz. A csomó kialakítása során alkalmazott húzóerő a kötést **szorosan rögzíti**. Ez a csomó nagyobb függőleges és vízszintes **stabilitást** nyújt. A kerítés még nagyobb húzó-

erő esetén sem szakad szét, mert a **terhelés nagyobb felületen oszlik el**.

2. STABIL FÜGGŐLEGES TARTÁS

A **hurkolt csomóval** készülő kerítésfonat függőleges **tartása stabil** az erő s függőleges szál miatt. A kerítésfonat magától is megáll, még az oszlophoz rögzítés nélkül is. Ennek köszönhetően **nagyobb oszloptávolságot** lehet alkalmazni – akár 10 métert is –, ami jelentős **költségcsökkentő** tényező. A **hagyományos csavart csomós** mező gazdasági kerítés hajlamos a csomókötéseknél összecusklani, megrogyni – ezért legfeljebb 5 méter lehet az oszloptávolság.

3. NAGYOBB RUGALMASÁG

A kerítésfonatban a vízszintes huzalt **nagyobb mértékben hajlítják** hullámosra, mint a hagyományos kerítésnél. Ennek előnye, hogy a kerítés **rugalmasabb**, erő hatás megszüntekor sértetlenül **visszanyeri eredeti alakját**. A mélyebb behajlítás egyúttal azt is jelenti, hogy a drótfonat **jobban követi a talajfelszín egyenetlenségét**, ugyanakkor **kompenzálja a hőingadozásból adódó feszességváltozást**.

4. NAGY SZAKÍTÓSZILÁRDSÁGÚ HUZAL

A drótfonatban alkalmazott huzalok **szakítószilárdsága 3x nagyobb** a hagyományos kerítés fonatokban használt 2,5 mm-es alacsony szilárdságú huzalokénál. A nagy szilárdságú huzal **erősebb**, de egyúttal **rugalmasabb** is.

A kerítés mindig **visszanyeri eredeti alakját** olyankor is, amikor nagy testű és súlyú állatok – pl. *gím és dámszarvas, vaddisznó, muflon, szürkemarha, szarvasmarha, ló stb.* – ismételten nekifeszülnek.

5. VASTAGABB HORGANYZÁS

A kerítésfonatot „A” osztályba sorolt **vastagon horganyzott** (heavy galvanised) huzalból gyártják, ami majdnem **3x nagyobb korrózióvédelemmel** rendelkezik, mint a mező gazdaságban alkalmazott legtöbb hagyományos fonat.

Ahhoz, hogy a hurkolt csomóval épített kerítés használatban is hosszú távon biztonságosan és jól működjön, professzionális, speciális eszközökre, megfelelő építési technológiára van szükség!

A termékkel kapcsolatban keressen bennünket elérhető ségeinken! Elkészítjük ajánlatunkat segéd-eszközökre, szerszámokra, kerítés építésre.

Grube Kereskedelmi Kft.

2030 Érd, Kadarka u. 1.

Tel.: +36 23 520-180, 30 670-85-00, 20 98-46-165

Fax: +36 23 520-183 • E-mail: info@grube.hu •

Web: www.grube.hu

Az ezüst hárs faanyagának jellemzői

A három őshonos hársfaj faanyaga mikroszkóposan és makroszkóposan nehezen különíthető el, műszaki tulajdonságaik is csak kismértékben különböznek. Faipari jelentőségük manapság kicsi, de a kedvező megmunkálási jellemzők és felhasználási lehetőségek, valamint a kiváló növekedési mutatók miatt az ezüst hárs fokozottabb telepítése és fájának szélesebb körű felhasználása indokolt lenne.

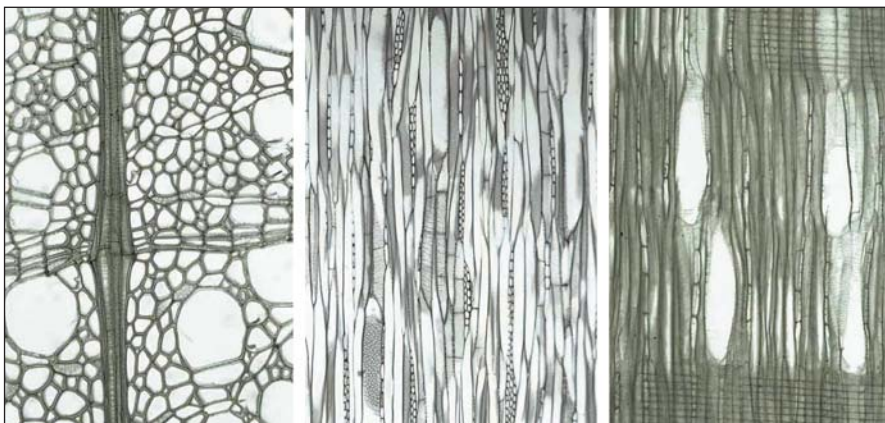
A fatest mikroszkópos jellemzői

Az alapállományhoz (vékony falú és tag üregű rostracheidák és libriform rostok) viszonyítva nagyon sok az edénye. Ezek átmérője a két pásztában csaknem egyenlő. Az edények nagy része (~90%) 2–10 tagú csoportokba tömörül. Az évgűrűhatárokon a farostok sugárirányban 1-2 összenyomott sorban rendeződnek, így az évgűrűhatárt élessé teszik. Az edénytagok közti áttörés teljes, és az edény falán spirális vastagodás is megfigyelhető. Belső sugarai néhány sejtsor szélesek, ám 30–35 sejtsor magasak és az évgűrűhatáron kiszélesednek. Fájában kevés faparenchima található, melyek szórtan helyezkednek el (1. ábra).

Makroszkópos jellemzői

Színes geszt nélküli, szórt likacsú fafaj, finom edényei egyenletes eloszlásban figyelhetők meg az évgűrűn belül, a két pászta nem különül el egymástól. Fája gyengén vöröslő fehér színű. Az évgűrűhatár enyhén hullámos, nem határozott, de jól látható fehéres, sárgás színű vonal jelzi. Fája nagyon hasonlít a nyírfához, de annál könnyebb. Belső sugarai nagyítóval jól láthatók. A keskeny belső sugarak viszonylag magasak, így a sötétebb belső sugártükrök a sugármetszeten elérik az 1–1,2 mm magasságot. Tilliszesedés nem figyelhető meg (2. ábra), tehát az edények nyitottak.

Kérge a fiatal törzsön sima és szürkésbarna, paraszemölcsökkel borított, idős korban hálószerűen repedezik. A kéreg keresztmetszetére jellemző a vastag háncsrész és a háncskötegek hosszúkás háromszög, lángnyelv formája. Ez a jellegzetesség valamennyi hársfajra jellemző.

1. ábra. Kereszt-, búr- és sugármetszet (Schoch et al. 2004)

Fahibák, károsodások, tartósság

Viszonylag kevés fahibát mutat, idősebb korban a barna álgesztésedés és fagyrepedés fordul elő. Fatestének jelentős hibáit, elváltozásait a mechanikai sérülések okozzák. Az erdőben növekedő ezüst hársaknál rendkívül gyakoriak a fiatalabb, 10–20 éves törzsek gímszarvas okozta kéreghántása, idősebb korban pedig a nevelővágások és a közelítés által okozott mechanikai sérülések. Az ilyen sebzések nagymértékű fatest-eliszínződéseket, kéregbenővéseket, gyakran korhadást eredményeznek.

Az ezüst hársakon megfigyelhető farontó gombák (pl. *Grifola gigantea*) fellépése a mechanikai sérülésekhez kapcsolódik. A faanyag ellenálló képessége a biotikus károsítókkal szemben igen csekély, így a belőle készült belsőtéri tárgyakat megtámadhatják az álszúk (pl. *Anobium punctatum*), valamint változó nedvesség esetén a különböző gombafajok (pl. *Serpula lacrimans*, *Coniophora cerebella*).

Az ezüst hárs a kevésbé tartós, fülledékeny fafajok közé tartozik.

Tartóssága:

- szabadban (talajjal nem érintkezve): kb. 20 év,
- állandó nedvességben: kb. 20 év,
- állandóan szárazon: kb. 500 év.

Kerülendő a hengeres fában való tartós tárolás. Hosszabb idejű tárolás esetén zöldes és kékes elszínzések (kékülés) keletkezhetnek. A nyári hónapokban kitermelt fákra a farontó rovarok különösen veszélyesek. Legcélszerűbb a téli hónapokban kivágni és kéregben tárolni. A fülledés elkerülése érdekében a tárolási idő ne haladja meg a 6 hónapot.

Fizikai és mechanikai tulajdonságok

Az ezüst hársnak puha, kis sűrűségű, jó alaktartósságú és közepesen szilárd faanyaga. Keménysége, nyíró- és hajlítószilárdsága kedvezőbb a többi hársénál, míg ütő- és hajlítószilárdsága hasonló értéket mutat. Hő- és hangszigetelő képessége kitűnő.

Hátránya, hogy a nyomó igénybevételt kevésbé viseli, és zsugorodása nagyobb mértékű rokonainál. A különb-

2. ábra. Az ezüst hárs fája

¹ NyME-FMK, Faanyagtudományi Intézet

ségek és eltérések nem jelentős mértéke miatt azonban a gyakorlat – a felhasználás szempontjából – nem tesz különbséget.

Sűrűség (kg/m ³):	
– abszolút szárazon:	320-490-560
– légszárazon (u=12%):	350-530-600
– frissen döntve:	580-680-780
Pórustérfogat (%):	68
Zsugorodás (%):	
– hosszirányú:	0,3
– sugárirányú:	5,5
– hűrirányú:	9,1
– térfogati:	14,9
Szilárdsági értékek (rostokkal párhuzamosan, MPa):	
– nyomó:	22-44-66
– hajlító:	39-90-125
– húzó:	23-85-145
– csavaró:	12,6-15,0-17,0
– nyíró:	4-4,5-6
– hasító:	
hűrirányú:	1,2
sugárirányú:	0,7
Ütő-hajlítószilárdság (J/cm ²):	5-13
Keményiség (Brinell, MPa):	
– oldal:	3-16-20
– bütü:	27-38-47
Statikus hajlító rugalmassági modulus (MPa):	5800-7400-17200

Kémiai tulajdonságok

Elemi összetétel (%):	
C:	49,4
O:	43,7
H és egyéb:	6,9
Kémiai összetétel (%):	
– cellulóz:	43,2-54
– hemicellulózok:	25,7
– lignin:	18,3-29,3
– gyanták, zsírok:	5-7
– extraktanyagok	
(alkohol-benzolos kivonás):	2,7-3,6
– emulgalető:	0,5-1,5
pH-érték:	5,2

Megmunkálási sajátosságok

Az elmúlt századokban a hársak hánca igen becses alapanyaga volt a kosár-, szőnyeg- és kötélfonásnak. Ezenkívül cipőt és ecsetet is készítettek belőle. E célra 20-60 éves fákat döntöttek ki, és a kérget 6-8 hétig áztatták meleg vízben. Ezután a héjkéregről leválaszthatóvá vált a jól fonható rostos háncsrész. E tevékenység ma már szinte teljesen feledésbe merült.

Az ezüst hárs mechanikai megmunkálása (felületkezelés, hámozás, gyalulás, marás, esztergályozás, faragás stb.) a faanyag csekély keménysége és szöveti homogenitása miatt igen kedvezően végezhető. Kiemelhető, hogy fája minden irányban kiválóan faragható,

ezért már a középkorban a faszobrászat legnemesebb anyagai között tartották számon.

Gőzölés után jól hajlítható, hámozható, késelhető. Sajnos a gőzölés hatására igen gyakoriak a színbeli elváltozások (foltosodás), ezért inkább a főzés javasolt. Problémamentesen, gyorsan és jól szárítható. Repedésre, vetemedésre kevésbé hajlamos, s így jól ragasztható, lakkozható, viaszolható. UV-sugarak hatására besötétedik, ezért a felületkezelésnél célszerű UV-védelemről gondoskodni.

Felhasználási területek

A faszobrászat, faesztergályozás Európa-szerte igen keresett fajtája. Felhasználják a bútorgyártásban, furnér- és rétegelt lemezek készítésére. Öntőmin-

ták, facipők, ládák, rajztáblák gyártására is alkalmas, valamint fontos ceruza-fa. Természetesen felhasználja a farost- és forgácslemezgyártás is. A papíriparban fagyapotként alkalmazható. Fialat vesszőből kosarakat fonnak, szenesített fája pedig kiváló rajzszén. Felhasználják még fajtékok és különböző fatömegcikk (pl. kefe- és ecsetnyelek stb.), valamint hangszerkészítés (pl. zongora- és orgonaépítés) céljára is. Rövid élettartama miatt építési célra, alacsony fűtőértéke miatt tűzifának nem javasolható.

A felsorolt széles körű felhasználhatóság is jól érzékelteti, hogy az ezüst hárs a jelenleginél nagyobb figyelmet érdemelne mind az erdőgazdálkodás, mind a fafeldolgozás részéről.

Szentantali vadásznapi

A felvidéki 1200 fős kistelepülés, *Szentantál* legnevezetesebb épülete a 18. század közepén, barokk stílusban épült *Kobáry-kastély*, amelyet a következő században klasszicista stílusban átépítettek. Érdekessége az épületen megjelenő számmisztika szimbóluma – 365 ablaka, 52 terme, 12 kéménye, 7 árkádja és az évszakoknak megfelelő 4 bejárata volt (ami némileg módosult).

A nyilvánosság számára 1962-ben nyílt meg múzeumként – vadászati, halászati, faipari kiállítása, gazdag képzőművészeti, bútór- és porcelángyűjteménye van. Itt tartják a szlovák vadásznapiakat, a szent Hubertusz ünnepségeket.

Ebben az évben – szeptemberben – a háromnapos programnak három kiemelt eseménye volt: a *szent Hubertusz-napi 20. évfordulóját* ünnepelték, a szervezett szlovák vadászat, a *Szlovák Vadászati Védegylet megalakulásának 90 éves történetére* emlékeztek és ünnepélyes for-

mában létrehozták a *Szlovák Vadászbölgységek Klubját*. A programban részt vett *Lebocsky Tibor*, a Szlovák Vadászakamara elnöke, *Marian Ciz*, a Szlovák Vadászmuzeum igazgatója, *Sona Supekova*, a vadászakamara elnöke. Kitérőadások átadása és Hubertusz-mise emelte az ünnepségsorozat fényét. Hagyományos és újszerű formák kínáltak látni-, szórakozni valókat és kulináris örömekeket a közönségnek. Emlékérmek kiadása, divatbemutató, vadászfelkészítés vetélkedője, solymász-, kutyás-bemutató, horgászat színesítette a három napot, trófeakiállításban és barnamedvéről szóló előadásban részesülhettek az érdeklődők.

A többezres tömegben gyakran lehetett magyar szót hallani, a *MÚOSZ Erdészeti, Természetvédelmi és Vadászati Szakosztályának* tagjai pedig szakosztályi kirándulás keretében voltak részesei az ünnepségsorozatnak.

Fáczy Ödön

Európai Erdészeti Tájfutó Bajnokság

Az európai erdész tájfutók ismét összejöttek, most Dánia nyugati partvidékén, az Északi-tenger szelei által összehordott homoktenger kellős közepén. Az utazásról nem beszélek, hosszú volt oda is, vissza is. Már csak egyes cseh autópályaszakaszok dödöm-dödömje emlékeztet a hajdani NDK-s érzésre, no meg az a kemping, amiben sikerült aludnunk a Harz-hegység keleti lábánál. Dániáról csak annyit, hogy halszag nem volt, viszont kötetnyi terjedelmű írásban lehetne áradozni az ország szervezetségéről, a rendről és tisztaságról, a természet-szeretetről, a látnivalókról és a csillagászati méreteket idéző árakról. Ami most leginkább megfogott (és a hazai helyzetet illetően mélységesen el is keserített) az az érezhető közbiztonság és hogy a lopás, rongálás ismeretlen fogalmak.

A 35 fős magyar volt az egyik legnagyobb a 18 résztvevő ország csapatai között, a résztvevők több mint egytizedét tettük ki. A rendezők nagyon jól választották meg a helyszínt. Az EFOL eseményeivel párhuzamosan egy ötnapos versenyt is rendeztek. Az eredmények böngészésekor a honlapon (www.efol2010.dk) ezért az EFOL címszót kell keresni.

Szállásunk egy katonai laktanya volt sok épülettel, kiszuperált tankokkal, kiváló infrastruktúrával. Hely bőven akadt, én harmadmagammal egy 12 ágyas szobában helyezkedtem el. A laktanya területe és környéke egyben tájfutó terep is, nyilván a kiképzés része lehet a tájékozódás is, mivel állandó pontokat helyeztek el a kerítésen belül és a környező gyakorlóterepen. A versenyterepek közül a sprint és a középtáv helyszíne autóval, a váltó terepe gyalog volt elérhető. Dániában népszerű a tájfutás, erről árulkodnak kiváló nemzetközi eredményeik is.

A program az EFOL szabványnak megfelelő volt: edzés, parkverseny, középtáv, váltó, valamint erdészeti fórum (szakmai est előadásokkal), szakmai kirándulások és búcsúest.

Talán a terep volt, ami annyi magyart csábított a messzi Dániába. A tengerparti buckavidék megkapóan szép. Talán innen vette Tolkien az ötletet Középfölde és a hobbitok buckaházainak megálmodásához (ld. Gyűrűk Ura).

A buckabázak

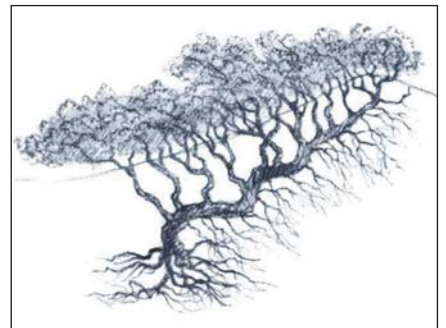
A versenyekről

Varde városa, ahol a sprintverseny volt, nagyon szép és rendezett. A rajt és cél egy városi park volt, ahol egy amfiteátrum jellegű szabadtéri színpad nézőterén napozhattunk és élvezhettük végig a programot. Itt volt egyben a verseny hivatalos megnyitója is. Talán Egerhez hasonlítható a város kiépítése, szűk utcácskák, parkok és folyópart színesítette a képet. Zavaró csak egy közlekedési lámpa volt, ahol kifejezetten tilos volt pirosban átfutni (a rendőröktől félték a rendezők, v. ö. Magyarország).

Városi tájfutótérkép

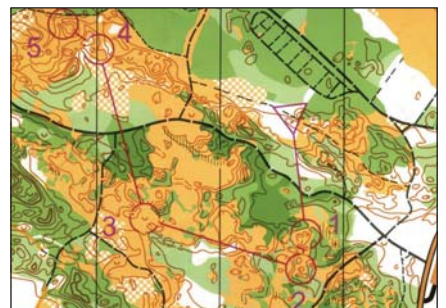
A középtávú versenyt egy ültetvény-erdőben és csarabos-törpefűzes homokdűnéken tartották. A tengerparti ültetvényerdők célja a homok vándorlásának a megakadályozása. Főleg olyan fenyőfajokat telepítenek, amelyek a gyenge minőségű talajon is képesek megélni. A legfőbb érdekesség, hogy előfordultak évszázados tölgyek is, amelyek részben láthatatlanok voltak. A fák törzsét a homok ugyanis betemette és csak az ágak állnak ki alacsonynak tűnő fákként. Így

Az eltemetett évszázados tölgyek

néz ki egy ilyen matuzsálem (a vékony vonal a talaj felszínét jelzi)

A kalandhoz hozzátartozott a domborzat is. A dűnék annyi irányba és olyan formában helyezkedtek el, ahogy csak lehetséges. Idegen szót használva: káosz uralkodott a terepen. Ezt a domborzást pedig vastagon borítja a csarab (magas lábemelés) és egy csomó olyan lábtörő sűrűségű növény, ami erőteljes magas térdemelésre ösztönzi a futót. Ez a terület is katonai hadszíntér volt a II. világháborúban, tengerparti védvonalként sok a kiépített bunker.

Terepi tájfutótérkép az ellenőrző pontokkal

Pénteken volt a szakmai és kulturális kirándulások napja. Erről bővebben a cikk végén. Röviden csak annyit, hogy a korábbi termelési célú tájrendezés nyomait igyekeznek eltüntetni (pl. a csatornába kényszerített folyók hajdani meanderező medrének újbóli kialakítása) és nagyon nagy szerepet szánnak a természetességnek, ahol lehet. A turizmust szinte láthatatlanul irányítják, nem látunk agyonterhelt területeket, holott sok a látogató. És ami a legfontosabb számunkra, az erdészek ott is olyan erdészek mint a Földön bárhol, nagy szeretettel és pálinkával fogadtak minket.

Szombat volt a váltó és a búcsú napja. Egyes korosztályokban a kevés induló miatt nemzetközi vegyes csapatok is indultak, néhányszor lányok is a fiúk között.

Erdészeti szakmai programok:

A hagyományoknak megfelelően az EFOL legalább annyira szakmai program, mint sportverseny.

Szakmai est

Szerda este a dán kollegák szakmai fórumot tartottak, melynek témája a védelem-használat-egyensúly hármasságának értelmezése és gyakorlata volt. Dánia arányaiban nagy mezőgazdasági területekkel, részben átalakított természeti környezettel rendelkezik.

Elsőként a szabadidő-sportok szövetségének képviselője tartott előadást. Elmondta, hogy a szabadidő-sportok számára belépési engedélyt és terephasználatot a magánterületeken igen nehéz megszerezni. Ezért alakult szövetségük, amelyik száz körüli jogi tagot számlál. Tevékenységük a meggyőzésen kívül kiterjed különféle segítségnyújtási akciókra is, ami részben a sportolók, részben a földtulajdonosok számára nyújt kedvezményeket. Ez volt számunkra a „másik oldal”.

Az erdészetet képviselő *Fran Sodergaard Jensen* és *Hans Skov-Petersen* egyetemi oktatók előadásának címe: Használat és védelem – szabadtéri üdülés Dániában. Hosszú évekre visszanyúló kutatásaik és adatsoraik elemzése alapján ismertették a jelenlegi problémákat és vázolták fel a kívánatos helyzetet. A rövid előadásból is kiderült, hogy problémáik a látogatókat tekintve szinte azonosak a mi gondjainkkal, habár elvileg fegyelmeztebb a népesség, mint nálunk. Ott is gond az egyre növekvő számú kerékpárosok irányítása, amit nem elsősorban tiltással, hanem lehetőségek biztosításával igyekeznek megoldani. Kérdéses az új tevékenységek befogadása, mint pl. a kutyával vontatott kocsik (a kutyaszán analógiájára) és a terepsíroller (sífutás). A nyomás az erdészekre hatalmas, mivel Dániában érzékelhetően nagyobb a szabadlevegős tevékenységek iránti igény. Az előadás anyagát érdemes megnézni (<http://www.efol2010.dk/EFOL-presentation.pdf>), még az angolul nem tudók számára is tanulságos a sok kép és grafikon.

A tanulmányi kirándulások

A szervezők több tanulmányi kirándulást szerveztek. Jómagam a magánerdőgazdálkodás témakörét választottam.

A legfontosabb benyomás számomra az volt, hogy nagy erőfeszítéseket tesznek a természeteshez közeli állapotok létrehozására, esetenként tájrekonstrukcióra. Dánia intenzív mezőgazdasági ország, ahol a vizeket megregulázták, a folyókat csatornába terelték. Most ennek a fordítottját teszik, legalábbis ott, amerre jártunk. A folyók ismét kanyarognak, a lápterületek kezdenek azzá válni, amik régen voltak. A homokdűnéknél viszont nem ismernek kegyelmet, az állandó erdő és lágy szárú növénytakarásra ügyelnek, nehogy a dűnék ismét vándorútra keljenek.

Újra a régi mederben

Három magánerdőbirtokot látogatunk meg Zeeland (a nyugati partvidék) tartományban. Általános jellemzőként elmondható, hogy a szinte teljesen sík területen a tápanyagszegény savanyú homoktalajok dominálnak, az erdők szinte kizárólag ültetvények. Az éves csapadékmennyiség az 1000 mm körül mozog, hó csak napokig van, ha van. A szerény talajminőség miatt a mezőgazdasági termésátlagok meg sem közelítik az ország középső és keleti felén elérhető hozamokat.

Tudni kell azt is, hogy a németekkel 1864-ben vívott háborúban Dánia elvesztette Jutland tartomány déli részét (Slesvig és Holsten). *Enrico Dalgas* nevéhez fűződik az erdőtelepítések mozgalma, aki ugyanis azt mondta, hogy „amit elvesztettünk a külhonban, azt csináljuk meg itthon”. Ez a mozgalom ugyanazon az elven alapul, mint a mi Trianon utáni erdőtelepítési célkitűzéseink.

Klelund. Az 1650 hektáros erdőterület telepítését 1875-ben kezdték. Jelenlegi tulajdonosaik egyben a LEGO cég tulajdonosai. Szándékuk egy többcélú erdőpark kialakítása, ahol a szabadtéri tevékenység mellett 1415 hektáron szarvaskertet is üzemeltetnek. A fajajösszetételben a fenyőfélék dominálnak, elsősorban lucfenyő, feketefenyő, henye-fenyő (*P. mugo*), vörösfenyő, és még sok más, általam (tudás híján) be nem azonosított fenyőfaj. Kis részarányt képvisel a bükk és a tölgy. Amint az ábrából látható, az úthálózat szabályos kiépítésű.

A gímszarvas-populáció növelését tervezik, még nem döntöttek el, hogy mekkora mértékben. Terveik szerint a vadállományt teljes mértékben természetes módon tartják, nem etetik, nem gyógyszerезezik. A területet nem zárják el az erdőlátogatók elől, szabad bejárást biztosítanak bárki számára.

A szarvaskert engedélyeztetése több évig tartott, elsősorban az érdekeltekkel

A jövőt álmódó Enrico Dalgas szobra a nemzetközi erdészcsapattal

Azért itt sem szabad a gazda, sőt

(lakosság, NGO-k stb.) vívott csaták miatt. Jelenleg folyik a kerítés kiépítése. Többféle kaput helyeznek el a turisták, fogatok, teherjárművek részére. A kerítés elektronikus jelzőrendszere kapunyitás és mechanikai sérülés esetén azonnal SMS üzenetet küld a területet kezelő hivatalos vadászoknak. Teljesen nyilvánvaló, hogy az erdőgazdálkodás célja nem a jövedelemtermelés, hanem maga az erdő és nem utolsósorban a vadászat. Drága passzió, amihez építőköveket a magyar szülők is szállítottak a karácsonyi Lego-vásárlások alkalmával.

Hovborg ültetvény. Az ültetvényt 1866-ban a helyi földtulajdonosok és vállalkozók által alapított részvénytársaság hozta létre. Ez a részvénytársaság ma is létezik mint az erdőterület tulajdonosa. A részvényeknek elsősorban immateriális értéke van, ilyen vásárolni szinte lehetetlen. Ez az erdő az előbb említett mozgalom első eredménye. Az 500 hektáros terület éves növedéke 6 m³/ha és kb. 3 m³/ha a fakitermelés mértéke. Az 1999. évi viharkárok felszámolása még ma is tart. Igyekeznek a lombos fajokat nagyobb arányban telepíteni, ezt viszont a szarvasállomány elég sikeresen megghiúsítja. Ennek ellenére a szarvasállomány növelését tűzték ki célul. A vad elleni védelmet helyi kerítések jelentik, kisebb-nagyobb sikerrel. A beszélgetések során kitűnt, hogy nagyon odavannak a szarvasért, de ismerik a várható veszélyeket is. Árbevételük a faanyag mellett a vadászat bérbeadása, valamint a mohagyűjtés (magyar és lengyel vendégmunkásokkal). A mohát Hollandiába exportálják (virágpiac).

A részvénytársasági elnökök váltása kihalásos alapon megy, és nevüket kőbe vésik. Az erdőtelepítési mozgalom indí-

tójának pedig szobrot emeltek. Az erdőterület büszkesége a hatalmas, olykor 40 m magasságot elérő duglászfenyők állománya, a hihetetlen mennyiségben újuló szintén hatalmas hemlockfenyők (*Tsuga canadensis*) és legfőbb büszkeségük, az itthoni erdők hangulatát idéző 6 hektár kocsánytalan tölgyes.

Az előbbi terület szomszédságában van az 1875-ben alapított **Høllund Søgård ültetvény**. Ennek az erdőterületnek a telepítése szintén részben *Dal-gas* nevéhez fűződik. A 250 hektáros terület *Knud Henrik Hansen* tulajdona, itt található háza, valamint Dánia legmagasabban fekvő tava (64 m tszf).

Általános benyomásom a három erdőterület megtekintése után az, hogy ezeket a történelminek nevezhető magánerdőket, úgy mint az állami talajvédő erdőültetvényeket, igen nagy becsben tartják. Nem tanulmányoztam Dánia erdőgazdálkodásának gazdasági fejezeteit, de az érezhető, hogy a több funkció közül nem a gazdasági dominál, legalábbis Zeeland tartományban. A három ültetvényt járva olyan érzésem volt, mintha a Budakeszi Arborétumban lennék.

A kőbevésett elnökök

Amennyiben valaki hiányolná beszámolómból a sörök és egyéb alkoholos italok emlegetését, megnyugtathatom, hogy voltak. Sőt erdőszéli Aquavit is volt a csoport fogadásakor. Mint itthon. Igazi erdészek között voltunk Dániában.

A jövő

2011-ben a Norvégiai Hedmark tartományban, Lillehammertől nem messze találkoznak az erdész tájfunók. A honlap már működik: www.efol2011.no címen. Bejelentettük, hogy Magyarország 2014-ben vállalná a verseny megrendezését.

Az érmes eredmények

(W nők, M férfiak, a szám a korosztály)

Sprintverseny:

W18 Konrád (W16) Krisztina	1
W20 Váradi Enikő	3
W55 Horváth Magda	1
M14 Mohácsy Ádám	1
M20 Filó Bernát	3
M65 Gerely Ferenc	3

Középtávú verseny:

W18 Konrád (W16) Krisztina	2
W20 Váradi Enikő	3
W21 Fenyvesi Laura	3
W55 Horváth Magda	1

Váltóverseny:

M 14 Lehotai Róbert és Mohácsy Ádám 2

M 20 Konrád Krisztina, Martin Rosinsky (PL), Filó Bernát 3

M 35 Urbán Imre, Kürti István, Margittai Endre 2

Nyílt Spiegl Zsuzsanna, Somlai Marcell, Makói András 3

W 21 Váradi Enikő, Sisa Dorottya, Fenyvesi Laura 3

Gerely Ferenc

XVIII. Országos Kaán Károly vetélkedő

Ismét összegyűltek az országos döntősök, hogy összemérjék tudásukat elméletben és a terepen egyaránt. *dr. Krizsán Józsefné* és *dr. Tóth Albert* (jobbra fent). Tevékenységük már régen megérdemelné egy Kaán- emlékérmét. Most is kitettek magukért, ha kicsit puritánabb keretek között, de végül is zökkenőmentesen zajlott le a döntő. Egyesületünk, mint az utóbbi években, most is 100 ezer forinttal és 10 db egyéves Erdészeti Lapok előfizetésével járult hozzá a verseny sikeréhez.

Az eddigiektől eltérően nem a verseny terepi munkáiról közlünk fényképeket, hanem a NEFAG Zrt. Szolnoki Erdészet Erdei Művelődési Ház által vendégül látott 15 diák munkájáról, amelyeket *Horváth Ernő* iskolavezető küldött.

A versenysorozat eddigi történetében még soha nem fordult elő az, hogy egy 16 fős küldöttséget fogadjon *Sólyom László*, köztársasági elnök (kell-e ennél hatásosabb kommunikációs esemény?).

Pápai Gábor

Az OEE 2010-ben megválasztott elnöksége

Zambó Péter (1958), elnök

Képzettség:

1982. Sopron, okleveles erdőmérnök.
2002. Sopron, vállalatgazdasági szakmérnök.

Szakmai pályafutás:

1982. A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság Szentendrei Erdészeténél erdőművelési műszaki vezető lettem.

1993. Kineveztek a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság vezérigazgató-helyettes főmérnökévé. Főmérnöki feladataimat az átalakulást követően Pilisi Parkerdő Részvénytársaságnál folytattam.

2000. Március 1-től az Ipoly Erdő Részvénytársaságnál megbízási szerződéssel dolgoztam. Feladataim: a pályázatok elkészítése, koordinálása, a térség közjóléti fejlesztési koncepciójának elkészítése. Május 23-tól a Pilisi Parkerdő Részvénytársaság vezérigazgatói beosztását töltöm be.

Társadalmi tevékenység:

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1978 óta vagyok aktív tagja. 2010 májusától megválasztottak az OEE elnökének.

Az 1999-ben megalakult Pro Silva Hungariae alapító tagja vagyok. 2006-ban Pro Silva Hungariae díjat kaptam.

Kiss László (1955) általános alelnök

Végzettség:

1970-1974. Róth Gyula Erdészeti Szakközépiskola, Sopron, középfokú erdész.
1975-1980. Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron, okleveles erdőmérnök.
Közgazdasági Egyetem, Budapest, szakközgazdász.

Pályámat 1980-ban kezdtem az Ipolyvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság

Romhányi Erdészeténél.

1985-1991 között az IEFAG Diósjenői Erdészetének vezetője.
1991-től 1995. az erdőgazdaság központjában, különböző beosztásokban tevékenykedtem.

1995-1998 között az ÁPV Rt. portfólió menedzsere.

1998-tól az Ipoly Erdő Rt. vezetője vagyok.

Egyesületi tevékenység:

Az OEE-be középiskolás koromban léptem be, jelenleg a Balassagyarmati Helyi Csoport tagja vagyok.

2006-tól egy cikluson keresztül az OEE Elnökség tagjaként, Nógrád, Heves és Borsod régióképviseelőjeként tevékenykedtem.

2010-től az OEE általános alelnöke vagyok.

2006-ban Pro Silva Hungariae kitüntetésben részesültem.

Szabó Vendel (1960) technikus alelnök

1974-1978. Sopron, Róth Gyula Erdészeti Szakközépiskolában érettségiztem. 1978-1980. Kisalföldi Erdőgazdaság Mosonmagyaróvári Erdészete – erdész gyakornok, 1980. Sopron, erdésztechnikus minősítő oklevél.

1986 Sopron- erdészeti növényvédő technikus oklevél.

1981-1993 Kisalföldi Erdőgazdaság Győri Erdészete Csando-

tai erdészkerület vezetője 1986-1993. mellékfoglalkozásban a Téli Kisfaludy Károly MGTSZ erdészeti ágazatvezetője. 1993-tól vállalkozó erdész (a vállalkozás átöleli az erdészeti ágazat teljes vertikumát a csemetetermeléstől a fafeldolgozásig).

2000-től erdészeti integrátor.

2007-től TSZK.

2008 augusztus 20-án PRO SILVA HUNGARIAE díjjal tüntettek ki.

CSALÁDI HÁTTÉR:

1982 óta nős, két gyermek (Andrea 27 éves és Vendel 25 éves) édesapja.

ÉRDEKKÉPVISELETEK:

1979-től tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek (a Győri Magánerdős Helyi Csoport gazdasági felelőse).

1999-től tagja a Magánerdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének (2003-tól felügyelő bizottság tagja, 2009-től alelnök).

2000-től tagja a Fagazdaságok Országos Szövetségének.

Alapító tagja az Erdészeti Szaporítóanyag Terméktanácsnak.

Mocz András (1963) magánerdős alelnök

Végzettség: okleveles erdőmérnök.

Mocz András 1977-81 között középfokú erdész végzettséget szerzett Sopronban a Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskolában. Ezt követően 1981-83-ban erdészgyakornokként dolgozott a Nyugat-Magyarországi Fakombinát Sárvári Erdészeténél, amely időszak-

ban technikus minősítő vizsgát tett erdészeti ismeretekből. Párhuzamosan a technikus képesítés megszerzésével felvételt nyert a Soproni Erdészeti és Faipari Egyetemre, ahol 1991-ben okleveles erdőmérnöki diplomát szerzett.

1991. szeptember 1. és 1997. szeptember 12. közötti időszakban a HM Kaszói Erdőgazdaság Rt. alkalmazásában volt. 1992. január 1-től 1993. december 31-ig fahasználati osztályvezetői beosztást töltött be. Utána erdészeti igazgatóként vezette az erdőhasználatot, az erdőművelést és a vadgazdálkodási osztályt. Létrehozta a működő erdőgazdálkodói szolgáltató vállalkozói szférát. 1998 óta a magán-erdőgazdálkodás területén dolgozik. Jelen-tős szerepet vállalt a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségében. Jelenleg a MEGOSZ és az OEE egyik alelnöke.

2007-ben felvételt nyert az FVM szaktanácsadói névjegyzékbe erdő- és fagazdálkodás, valamint vadgazdálkodás szakterületeken.

Témavezetőként részt vett „A kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági területek erdősítési lehetőségei és az erdőgazdálkodói szervezetek megalakítása” című, 2005-2008 között a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karával közösen megvalósított projektben, melyet a Kutatásfejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda is támogatott.

A Mocz és Társa Magánerdészet Kft. egyik tulajdonosa.

Pro Silva Hungariae Magyar Erdőkért díjban részesült 2009. augusztusában.

Haraszti Gyula (1964.) E.L. szerkesztőbizottságának elnöke

Iskolai végzettség:
Erdészeti és Faipari Egyetem, Okleveles erdőmérnök.
Gödöllői Agrártudományi Egyetem, Vadgazdálkodási szakmérnök.

Szakmai pályafutásom:
Pályámat 1988-ban kezdtem az Ipolyvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság

(IEFAG) Diósjenői Erdészeténél mint műszaki gyakornok.

1989–1992. között az IEFAG Váci Erdészetének fahasználati műszaki vezetőjeként tevékenykedtem.

1992-től 1996-ig az IEFAG (1993-tól Ipoly Erdő Rt.) Romhányi Erdészetét vezettem.

1996–1999. között Pilisi Parkerdő Rt. Központjában, fahasználati ágazatvezetőként dolgoztam.

1999-től az Ipoly Erdő Zrt. műszaki vezérigazgató-helyettese vagyok.

Egyesületi tevékenységem:

Az OEE-be 1984-ben léptem be, jelenleg a Balassagyarmati Helyi Csoport tagja vagyok.

1994-től 1997-ig az OEE Elnökség tagjaként, Nógrád, Heves és Borsod régióképviseelőjeként tevékenykedtem.

1996–1999 között a Visegrádi Helyi Csoport tagja, 1997-től 1998-ig a HCS titkára voltam.

A Pro Silva Hungaria Egyesület alapító tagja vagyok, 1999–2008 között a PSH elnökségi tagja voltam.

2002–2010 között a Vadgazdálkodási Szakosztály titkári feladatait láttam el.

2006-tól az Elnökség tagjaként, az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottságának elnöke vagyok.

Munkámat az OEE 2010-ben Bedő Albert Emlékéremmel ismerte el.

Bak Julianna Ellenőrzőbizottság elnöke

1983-ban végeztem a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán. 1984. évtől folyamatosan a jelenlegi munkahelyemen, az ÉSZAKERDŐ Zrt., illetve jogelődjénél dolgozom előbb műszaki területen, majd 2002-től a részvénytársaság közgazdasági vezérigazgató-helyetteseként.

1988-ban útépítő szakmérnöki, 1997-ben mérnök-közgazdász oklevelet szereztem.

Az Országos Erdészeti Egyesület Miskolci Helyi Csoportnak 1984-től vagyok tagja, 1990-től folyamatosan, az EB elnökévé való megválasztásomig, titkári feladatait végeztem.

1998–2002 között az OEE Elnökségében dolgoztam régióképviseelőként, 2006–2010 között az Ellenőrző Bizottság tagja voltam.

Az „Erdészcsillag” Alapítványnak kuratóriumi tagja vagyok az alapítástól, 2002-től.

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!

Csepányi Péter (1964.) Pest, Fejér, Komárom–Esztergom megye és Budapest régióképviseelője

A gimnáziumi érettségi és az egyéves sorkatonai szolgálat letöltése után 1984-ben kezdtem meg az egyetemi tanulmányokat Sopronban az Erdőmérnöki Karon. 1989-ben végzés után, a Mátra-Nyugathégyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Ózdi Erdészeténél kezdtem el dolgozni. Féléves gyakornoki idő letöltése után fahasználati műszaki vezetőként dolgoztam, majd az arló terület rész erdőgondnoka lettem.

1996-tól a Pilisi Parkerdő Központjában dolgozom, kezdetben erdőművelési ágazatvezetőként, majd erdőgazdálkodási osztályvezetőként, 5 éve pedig termelési és természetvédelmi főmérnöki beosztásban. Legfőbb szakmai céljaimnak a természetes mag eredetű erdő felújításának, arányának emelését, és a természetközeli erdőgazdálkodási módszerek bevezetését, feltételeinek megteremtését tekintem. Az erdőmérnöki diploma megszerzése után eltelt időben angoltól közép fokú nyelvvizsgát, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karán természetvédelmi szakmérnöki és a Budapesti Műszaki Egyetemen MBA diplomát szereztem.

Az egyesületi munkában elsősorban az Erdőművelési Szakosztály tagjaként vettem eddig részt, és 2005–2008 között a Visegrádi Helyi Csoport titkára, majd 2008-tól a csoport elnöke vagyok. 1999-ben részt vettem a Pro Silva Hungaria alapításában, amelynek szintén elnökségi tagjaként tevékenykedem.

Cserép János

Borsod, Heves, Nógrád régióképviseelő

Az erdészeti munkát már gyermekkorában megismerte, erdészcsaládból származik. Erdőmérnöki oklevelét 1976-ban szerezte. Az egyetem elvégzését követően az ÉSZAKERDŐ Zrt. jogelődjénél helyezkedett el, és nyugdíjba vonulásáig ott dolgozott. Több mint 24 évig volt a társaság vezérigazgatója.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 36 éve tagja, a Miskolci Helyi Csoportnak 1986 óta folyamatosan az elnöke. A FAGOSZ-nak is volt elnöke 6 évig, és több országos szakmai szervezetben tevékenykedett.

AZ OEE elnöke volt 2000–2006 között, az elnökségnek jelenleg másodszor tagja.

2008-ban az OEE Bedő Albert Emlékéremmel tüntette ki.

Gencsi Zoltán (1965.) Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok megyék régióképviseelője

Munkahely:

Hajdúböszörményi SZÖVÁLL 1989.
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 1990–2007.

Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző nKFT 2008–

Iskolai végzettség:

természetvédelmi szakmérnök, okleveles erdőmérnök, képesített erdőész.

Oktatási tevékenységek:

A Nyugat-magyarországi Egyetem címzetes egyetemi docense, a Debreceni Egyetem kihelyezett Tájökológiai Tanszékét vezeti. Számos rendezvény, könyv, film, kiállítás, kiadvány ötletgazdjaként, írója vagy szervezőjeként „Hortobágyért” díjban részesült.

Szakmai szervezetek:

Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének elnökségi tagja.

Biokontroll Hungária Kft. igazgatói testületének tagja.

Pro Silva Hungaria Egyesület tagja.

Nagy Imre (1958.) Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala, Veszprém megyék régióképviseelője

Középfokú erdészvégtztségét a soproni Roth Gyula szakközépiskolában, a legendás tanári kar kezei alatt szerezte meg 1976-ban. Katonassággal tarkított egyetemi tanulmányait Sopronban 1982-ben fejezte be. Okleveles erdőmérnök. Postgraduális képzésben a Keszthelyi Egyetemen 1989-ben mezőgazdasági növényvédelmi és agroké-

miai diplomát védett. Munkahelyei: Zalai Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság Letenyei Erdészet – erdőművelési műszaki vezető, Nagykanizsai Erdészet – erdőművelési ágazatvezető. 10 év praxis után 1992-től a Zalaegerszegi Erdőfelügyelőség Nagykanizsai Osztályán erdőfelügyelő, majd osztályvezető. 2004. május 1-től az AESZ Szombathelyi Igazgatóságának, jogutódként a Vas Megyei MgSZH Erdészeti Igazgatóságának igazgatója. 2010-től az Országos Fajta-minősítő Bizottság tagja.

1999-től közreműködik az egyetemi oktatásban, gyakorlatvezetés-előadások. 2007-2009 között az Államvizsga Bizottság tagja. 2006-tól címzetes egyetemi docens. Az OEE-nek 1982. óta tagja, a Szombathelyi HCS-nak 2006. decemberétől elnöke, 2010-től régióképviseelő. 2006-tól a Tömörödött Alapítvány kuratóriumi tagja, 2008-tól a Mészáros Károly Erdészeti Felsőoktatási Emlékalapítvány felügyelőbizottságának elnöke. Volt FM szaktanácsadó, minősített NFA vagyonbecslő, jelenleg melléktevékenységként igazságügyi szakértő.

Ripszám István (1965.) Baranya, Somogy, Tolna megye régióképviseelője

Győrben töltött gimnáziumi évek után a soproni egyetem előfelvett hallgatója lettem 1983-ban. Egyetemi tanulmányaimat a Marcaliban eltöltött 1 év katonaság után, 1984-ben kezdtem meg az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán Sopronban. 1989-ben szereztem meg diplomámat. Diplomamunkámban őserdő-regenerációval foglalkoztam a Duna-ártérben.

Az államvizsga után a Bogádi Zengő Gyöngye MGTSZ-ben gyakornokként kezdtem dolgozni, majd erdészeti főágazatvezető lettem 1989. szeptember 1-től. Irányításom alatt két erdészkerület mellett csemeteket és faipari üzem is működött.

A szövetkezetben négy éven keresztül láttam el a főágazatvezetői munkakört.

1993. október 1-től a Mecseki Erdészeti Rt. Árpádtetői Erdészetnél fahasználati műszaki vezetői munkakörben helyezkedtem el. Alapdiplomám mellé 1994-ben természetvédelmi szakmérnök oklevelet szereztem. Szakdolgozatomban a Melegmágy TK erdészeti problémáival foglalkoztam.

1997. április 1-től a Mecseki Erdészeti Rt. központjának dolgozója lettem mint fahasználati előadó. Itt a fahasználat tervezésével és a fahasználati technológiákkal foglalkoztam.

1998. szeptember 1-től értékesítési főmunkatársként a részvénytársaság bükkválasztékainak értékesítése volt a fő feladat.

2004. február 1-től a Pécsvárad Erdészeti Igazgatója vagyok. Az irányításom alatt működő 12 000 hektáros erdészet a Kelet-Mecsekben 7500 hektáron erdőgazdálkodik. Szép eredményeket tudunk felmutatni a természetes felújítások és a száraló vágások területén. Szálasással 300 hektáryi erdőt kezelünk, és további 300 hektár a gazdálkodás alól kivont, kizárólag természetvédelmi célt szolgáló erdők területe.

Részt vettem a Kőszegi-forrás erdőrezervátum, a Fekete-kő erdőrezervátum kezelési tervének elkészítésében és a Kelet-Mecsek TK erdőrészlet szintű kezelési tervének előkészítésében.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Nemzeti Parki Tanácsának, és a Pécsi Akadémiai Bizottság Ökológiai Albizottságának tagja vagyok.

Német nyelven társalgási szinten beszélek.

Az Országos Erdészeti Egyesület Baranya megyei Helyi Csoportjának 12 évig voltam titkára, jelenleg régióképviseelőként az elnökség tagja vagyok. Az Erdőfeltárási Szakosztály rendezvényein tagként veszek részt. 2010-ben Bedő Albert emlékermet vehettem át az Egyesület vándorgyűlésén.

Feleségem középiskolai matematikatanár. Három gyermekünk van.

Rendezett körülmények között Pécs közelében, falun lakunk.

Dr. Szabó Tibor József (Ph.D.), (1969.) Csongrád, Bács-Kiskun és Békés megye régióképviseelője

Az erdészszakmával a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolában ismerkedtem meg, majd erdőmérnöki diplomámat Sopronban szereztem meg.

1994 szeptemberében a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt. Császártöltési Erdészeténél kezdtem el dolgozni, ahol először mérnökgyakornokként, majd mint erdőművelési műszaki vezető dolgoztam. 2002-2004 októberéig az AESZ Kecskeméti Igazgatóságánál mint erdőfelügyelő tevékenykedtem, majd ezek után 2010 júliusáig a KEFAG Zrt. termelési vezérigazgató-helyettese voltam.

Feleségemmel 9 és 12 éves gyermekeinket, a nyíltság, a tisztesség, a természet iránti szeretet jegyében neveljük. E három vezérelv mentén végeztem, és végzem ma is a munkámat, a magyar erdőgazdálkodás érdekében. Szakmai hitvallásomban az erdő hármass funkciójának (gazdasági-védelmi-jóléti) messzemenő érvényesülését, arányos harmóniáját tartom elsődlegesnek. Megtiszteltetés számomra, hogy Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye régióképviseelőjeként tagja lehetek Országos Erdészeti Egyesület Elnökségének.

„A munkahelyteremtő magánerdő”

MEGOSZ Nagyrendezvény Téten

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége 2010. 09. 24-én a címadó jelmondat jegyében tartotta meg éves nagyrendezvényét Téten. A rendezvény házigazdája Szabó Vendel MEGOSZ-alelnök volt, aki munkatársaival együtt egy színvonalas, nagy érdeklődést kiváltó színes programot állított össze.

Nagy örömet jelentett, hogy a VM tárca, a szakhatóságok és a társszervezetek magas szinten képviseltették magukat, akiket *Luzsi József* sorra köszöntött.

Luzsi József MEGOSZ-elnök megnyitó előadásában kihangsúlyozta a MEGOSZ mottójának fontosságát. Elmondta, hogy az erdőtulajdonosok és gazdálkodók tisztában vannak a MEGOSZ érdekérvényesítő képességével, azonban nagyon fontos számukra a jövőről kapott megbízható információ is. Az elnök kérdéseket intézett a rendezvényen megjelenő politikusokhoz. Többek között választ kért arra, hogy fontos-e a politika számára az erdő, erdőgazdálkodás, mint a vidékfejlesztés egyik fontos területe. A szaktárcától pedig szeretné megtudni, hogyan lehetne az alulfinanszírozott magán erdőgazdálkodást minél előbb uniós pénzekhez juttatni.

Hangsúlyozta a hátralévő uniós erdészeti jogcímek mielőbbi megnyitásának szükségességét, annál is inkább, mert az államnak nem kell az önrészt rögtön az uniós támogatás mellé tenni, hiszen ezt az Európai Központi Bank meghitelezi (tegyük hozzá egyedül az agráriumban az erdészet esetében).

Kiemelkedően fontosnak tartotta, hogy a szakirányítóknak – az erdészek falugazdász hálózatának – biztos jövőkéjük legyen. Az erdőtelepítések éves mennyisége az ötödére esett vissza. Az idén megemelt egységárák hatására

mennyiségük remélhetőleg eléri a korábbi szintet, vagyis az évi mintegy 12-15 ezer hektárt. Elmondta, hogy nagy problémát jelentenek a gazdálkodóknak a késedelmes kifizetések. Az uniós támogatások ugyanis utófinanszírozásúak. Az amúgy is tőkeszegény erdőtulajdonosok számára megoldhatatlan problémát, sok esetben csődöt jelentett a többéves késedelmes kifizetés.

Az erdő értéknövelő beruházások jogcímét mielőbb meg kell nyitni, hiszen a befejezett erdők ápolása, tisztítása fontos feladat, ráadásul ezek a munkálatok a vidék megtartó képességét növelik a sok képzetlen munkaerő munkába állításával. Másrészt a rendezett táj képe fontos a környezetét szerező ember számára.

Az elnök kihangsúlyozta, hogy ezen feladatok egy részét a magánerdős közmunkaprogram keretében lehetne elvégezni, amely országosan mintegy 10-12 ezer szakképzetlen állampolgárnak teremte munkahelyet. Kérte a jelenlévő politikusok támogatását, hogy minél előbb nyíljon lehetőség a magánerdős közmunkaprogram elindítására.

Ahhoz, hogy a magánerdőnek legyen jövője, a jelen feltételeit kell megteremtteni. Ehhez szükséges a jogszabályok egyszerűsítése, az adminisztrációs terhek csökkentése, a kifizetési határidők radikális csökkentése. Az előbbiekhöz kérte a jelenlévő vezetők és szakemberek segítségét.

Ezt követően **Jakab István**, a magyar Országgyűlés alelnöke, a Parlament Mezőgazdasági Bizottsága Erdészeti albizottságának elnöke, a MAGOSZ elnöke emelkedett szólásra.

Elmondta, hogy az erdészekkel való együttműködésük már korábban megkezdődött, egészen a gazdademonstrációig nyúlik vissza. Az új parlament meg-

alakulása után a Mezőgazdasági Bizottság létrehozta az Erdészeti albizottságot és már a nyár folyamán egyeztetést folytattak az erdészszakma jövőjéről.

Luzsi elnök kérdésére válaszul kihangsúlyozta, hogy **a politika az erdők ügyét kiemelten támogatja**. Az erdőtvörvény kidolgozásában aktívan részt vettek, a cél érdekében a kormánypárti és ellenzéki szakértők együtt dolgoztak. A végszavazásnál nem szavazták le az előterjesztést, hanem tartózkodtak, ezzel akarták elismerni az erdészszakmát. Támogatták a változtatási javaslatokat, azonban a végeredménnyel nem voltak megelégedve. Az új kormány megalakulása után változtatást terveznek az erdőtvörvény tekintetében. Egy XXI. századi törvényt kell létrehozni a mostani módosításával. Az új törvény legyen egyszerű, a nemzeti érdeket, a jövedelemteremtést és a közjót kell szolgálja.

Tájékoztatást adott arról, hogy a nyár folyamán három erdészeti albizottsági ülés volt. Megköszönte az üléseken résztvevő szakértők munkáját.

Kihangsúlyozta, hogy a szakmának el kell készítenie az új erdőstratégiát a következő EU-s költségvetési időszakra. Át kell gondolni a jelenlegi prioritásokat és meg kell változtatni az új kihívásoknak megfelelően. Az albizottság elkészítette az Erdők Hete keretében az Országgházban október 8-án megtartan-

dó Erdészeti Nyílt Nap programját. A megnyitó előadásra *Schmitt Pál* köztársasági elnök elfogadta a felkérést. Azt mondta, hogy ami a magyar erdészeknek fontos, az számára is fontos. *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes kijelentette, hogy a tanácskozás fontos párbeszéd lesz a kormány és a szakma között.

Előadásában megjegyezte, hogy tud a magánerdősök problémáiról. Megemlítette, hogy a támogatási rendeletek bonyolultak, az adminisztráció túlburjánzik, a kifizetések késedelmesek.

Az albizottság reméli, hogy az erdő-építés ismét felfut a korábbi szintre.

Kihangsúlyozta az erdő közjóléti szerepének fontosságát, ezért azt védeni kell minden embernek. Hangsúlyozta, hogy nem az erdőtulajdonostól, az erdőgazdától kell védeni az erdőt, hanem a felelőtlen károkozóktól. Elmondta, hogy a szakma elegendő szellemi tőkével és műszaki-tárgyi feltételekkel rendelkezik. Véleménye szerint jobb együttműködésre, egyszerűbb és határozottabb irányításra van szükség. Csak annyi adminisztrációval terheljük a gazdálkodókat, amennyit az EU megkövetel. Az állami és magánerdészek az erdei iskolákban együtt neveljék az új nemzedéket az erdő szeretetére.

A magánerdősök működjenek együtt az önkormányzatokkal a munkahelyteremtés érdekében. Munkája során arra fog törekedni, hogy a magán erdőgazdálkodás támogatása, elismerése a kormány részéről biztosított legyen.

Fontosnak tartja, hogy a XXI. századi erdőgazdálkodás megteremtésében a kormány és a szakma közösen munkálkodjon és az erdő adjon biztonságos megélhetést a magán erdőtulajdonosoknak és az ott dolgozóknak. Végül a tanácskozáshoz sok sikert kívánt.

Vajai László, a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadá-

szati Főosztályának vezetője, *dr. Fazekas Sándor* miniszter üdvözlését tolmácsolta. Elmondta, hogy a MEGOSZ létjogosultságát bizonyítja ez a rendezvény. Napjainkra a MEGOSZ-nak sikerült egy zászló alá tömöríteni az ország magán erdőtulajdonosait. A magyarországi erdők mintegy fele magántulajdonban van, ezért nem közömbös, hogy ezekben az erdőkben milyen eredményesen gazdálkodnak. Felhívta a figyelmet arra, hogy jelenleg a minisztérium irányítása alá került minden olyan szakterület, amely az erdőre befolyással van. Az ágazati irányítás hangolja össze a különböző érdekeket. Kérte a magán erdőgazdálkodók segítségét a jogszabályok felülvizsgálatában.

Kihangsúlyozta, hogy szobájának ajtaja mindenki előtt nyitva áll, aki segítő szándékkal kopogtat be hozzá.

A legfontosabb problémákkal kapcsolatban az alábbiakat mondta:

- A szakirányítás támogatását idén forrásátcsoportosítással biztosítják.

- A mezőgazdasági területek erdősítése célprogram keretében az erdőtelepítések mértéke remélhetőleg ismét megközelíti, vagy eléri a korábbi szintet a megemelt egységárák hatására.

- A NATURA 2000 területek erdősítésének nem lesz feltétele a kezelési terv megléte.

- Az erdészeti potenciál helyreállítása jogcím egységárait megemelik és szeretnék elérni, hogy a rendelet hatálya visszamenőlegesen is érvényes legyen.

- A tárcán belül a Természetmegőrzési Főosztállyal együttműködve felülvizsgálják a NATURA 2000-es területek kijelölését. A társfőosztály nem kíván további szigorításokkal élni.

A főosztályvezető kérte a MEGOSZ vezetését, hogy a NATURA 2000-es területekkel kapcsolatos felvetéseket gyűjtse össze és juttassa el a főosztályra.

Ezután *dr. Szakács Imre*, országgyűlési képviselő, a Győr-Moson-Sopron megyei Közgyűlés elnöke lépett a mikrofonhoz és a jelenlevők köszöntése után kiemelte, hogy fontos természeti kincsünk az erdő. Az erdő maga az élet,

komplex ökológia egység. Az erdészeknek nagy szerepe van ennek az egyensúlynak a megtartásában. Fontos az erdők gyarapítása; minden tisztelet és elismerés megilleti az ennek érdekében munkálkodó az erdészeket, erdővel foglalkozókat.

A következő köszöntőt *Szabó Ferenc*, Tét polgármestere tartotta. Megköszönte, hogy a Nagyrendezvény színhelyéül Tét városát választotta a MEGOSZ szervezőbizottsága. A hatéves városnak fontosak az ilyen rendezvények, mert a konferencián résztvevők megismerkedhetnek a város és a környék nevezetességeivel is. Felhívta a jelenlevők figyelmét Kisfaludy Károlyra, a reformkor kiemelkedő polihisztorára, aki nagyon sokat tett a településért. Fontosnak tartotta megemlíteni az erdők hármaskörét, amelyet először a buenos airesi erdészeti konferencián fogalmaztak meg 1972-ben. Erdőtelepítésre buzdította a jelenlevőket, hiszen megfelelő nagyságú erdőbirtokon lehet eredményesen tárgyalni az energiatermelőkkel.

Utoljára *Szabó Vendel*, a MEGOSZ alelnöke köszöntötte az egybegyűlteket.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a térségből eltűntek a nagy kézimunka-igényű növényi kultúrák, amelyek korábban mintegy 300-400 embernek adtak munkát, megélhetést. A nagyfokú gépesítés és az iparszerű növénytermesztés miatt nincs lehetőség a pillanatnyilag mintegy 300 regisztrált és több mint 300 nem regisztrált munkanélküli foglalkoztatására. Véleménye szerint az egyik legfontosabb kitörési pont az erdő lehet. A magán erdőgazdálkodás sok alacsonyan képzett munkaerőt képes foglalkoztatni. A legtöbb munkaerőt felszívó terület a mezőgazdasági területek erdősítése és az ehhez kapcsolódó csemetetermesztés. Sok vidéki munkát kereső embert lehetne foglalkoztatni az erdő értéknövelő beruházása uniós erdészeti jogcím megnyitása esetén. Ez sajnos még csak tervben létező támogatási forma, ami az erdő befejezett ápolását, tisztítását, első gyérítését, nyesését hivatott támogatni. Sürgősen meg kell nyitni ezt az uniós támogatással járó jogcímet, mivel több ezer új munkahelyet teremthetne országszerte. További kitörési pont lehet a foglalkoztatásban a tisztításból kikerülő apríték feldolgozása és helyi fűtőművekben való hasznosítása. Végül hangsúlyozta, hogy az erdészeti ágazat a vidék kiugrási lehetősége, az erdő nélkül pedig nem létezhet vidékfejlesztés.

A megnyitó köszöntések után a nemzetközi szinten is elismert 70 tagú téti fűvőszeneke mutatkozott be egy rövid koncert erejéig, a résztvevők nagy tetzésnyilvánítása közepette.

A MEGOSZ elnöksége a Szövetség által 2004-ben alapított Rimler Pál-díjat idén **Temesvári Erik erdőmérnöknek** ítélte oda a magán erdőgazdálkodás fejlesztése terén kifejtett rendkívüli érdemei elismeréseként. Az állami er-

dőgazdálkodásban hosszú éveken keresztül szerzett tapasztalatait a későbbiekben jól hasznosította a magán erdőgazdálkodás területén mint integrátor, szakirányító. A magánerdősök legfontosabb elektronikus hírportáljának, a MEGOSZ honlapjának szerkesztője, működtetője. *Temesvári Erik* szakmai múltjának és a MEGOSZ-ban végzett tevékenységének részletes ismertetése és méltatása olvasható a MEGOSZ honlapján www.megosz.org.

A díjat *Luzsi József*, a MEGOSZ elnöke adta át. Gratulált, jó egészséget kívánt és azt kérte, hogy ilyen aktívan segítse továbbra is a MEGOSZ munkáját, a magánerdő-gazdálkodás fejlesztésének ügyét!

Ezt követően *Lapos Tamás*, a VM Erdészeti, Halászati és Vadászati főosztályvezető-helyettese tartott előadást. Előjáróban elmondta, hogy a 2013 utáni uniós költségvetésben az erdőgazdálkodás kisebb súllyal fog szerepelni az előzetes információk szerint. A következő félévi magyar elnökség feladata az, hogy az erről hozandó döntést kedvezően befolyásolja.

Az EMVA alaphoz erdészeti jogcímekre kifizethető pénzekből rendelkezésre álló 110-120 milliárd forintos keretből még jelentős mennyiségű összeg vár elköltségre. Fontos közös feladatunk, hogy ezt a keretet minél előbb lekösük. Kiemelte, hogy az erdészeti jogcímek kifizetése idén folytatódik, nem kerül át a következő évre. Csak olyan területeket lehet támogatni nemzeti keretből, amelyre uniós források nincsenek, ilyen például a magánerdős szakirányítási rendszer támogatása. Ennek

problémáját idén a minisztérium átcsoportosítással megoldotta. Felhívta a figyelmet arra, hogy a miniszterelnök a minisztériumban tett látogatása alkalmával szorgalmazta az erdőtelepítések és a munkahelyteremtés mielőbbi beindítását.

Elmondta, hogy kezdeményezték az uniónál, hogy a NATURA 2000-es területek erdősítési pályázataiban esetében a támogatási kérelem beadható legyen fenntartási és kezelési terv nélkül,

A MEGOSZ korábbi kezdeményezése volt a közmunkaprogram beindítása a magánerdőkben, amelyet még a mai napig nem hirdettek meg különböző aggályok miatt.

A magánerdősök fontos erdészeti alintézkedése az erdők gazdasági értékének növelése. A jogszabály előkészítése folyamatban van, amelybe a MEGOSZ-t is bevonták.

Az erdészeti potenciál növelése jogcím egységárainak növelését kezdeményezte a tárca az uniónál. Az árvízkarok enyhítésére a támogatást az uniós szolidaritási alaptól várják.

Kihangsúlyozta, hogy az erdő-környezetvédelmi jogcímnél kezdeményezték a részterületek támogatásának lehetőségét, amit elfogadtak, de a program módosítására csak jövőre lesz lehetőség. A jogcímre rendelkezésre álló keret (25 milliárd Ft) mindössze egytizedét kötötték le. Fontosnak tartotta a jogszabályok egyszerűsítését és ezáltal reméli, hogy a jogcímre rendelkezésre álló keretet le lehet kötni.

A szerkezet-átalakításnál lehetőség lesz részterületekre is pályázni (nem termelő beruházások jogcím).

A nem termelő beruházások erdészeti alintézkedésre mintegy 12,8 milliárd forint áll rendelkezésre, amelyből eddig 313,5 millió forintot kötöttek le.

Jelezte, hogy remélhetőleg rövidesen megnyitható lesz a NATURA 2000-es területek támogatása is.

Végül tájékoztatott arról, hogy a nemzeti támogatások mértéke a jövő évi költségvetési helyzettől függ, de eredményét fejezte ki, hogy elfogadják a közjóléti és erdővédelmi kiadásokra tervezett összeget is.

Luzsi József elnök reflektált az eddig elhangzottakra.

Örömmel nyugtázta *Jakab* elnök szavait, miszerint a politikának fontos az erdők ügye és támogatja azt.

Elmondta, hogy az erdőtörvényt módosítani kell úgy, hogy az XXI. századi egyszerű, gazdálkodóbarát törvény legyen.

Fontosnak tartotta, hogy a magán erdőgazdálkodók több jogosítványt kapjanak a tulajdonukat képező erdeikben való eredményesebb gazdálkodáshoz, akik így jobban boldogulnak és az állam is jobban jár a többletbefizetések miatt. Ehhez a szakminisztériumnak is el kell gondolkodni azon, hogy hogyan tudja segíteni a magánerdők ügyét.

Örömet fejezte ki amiatt, hogy Vajai úr ajtaja nyitva áll minden segítő szándékkal közeledő előtt. Kérte, hogy a közös ügy miatt mindenki, akinek van jobbító javaslata, használja ki ezt a lehetőséget.

Elmondta, hogy tavaly az erdészeti támogatása a nemzeti támogatáson belül háttérbe szorult a többi mezőgazdasági ágazathoz képest, így a szakirányításra adott támogatás is kevés volt.

Az EU-s támogatási pénzek lehívása, ellentétben a *Lapos Tamás* által mondtakkal, nem közös felelősség, mert csak olyan támogatási pénzeket lehet lehívni, amely támogatásokat meghirdettek. Példaként hozta fel a NATURA 2000-es jogcímet. Amennyiben ezt a jogcímet meghirdették volna 2006-ban, akkor a magánerdőre már lekötöttek volna mintegy 18 milliárd forintot.

Kihangsúlyozta, hogy a támogatásra adott pénz generálja az új munkahelyeket.

Az elnök borúlátóan ítélte meg a pályázati pénzek lehívását a pályázatok bonyolultsága (pl. erdő-környezetvédelmi kifizetések), az adminisztráció túlburjánzása, a kifizetések gyakran évekig történő elhúzódása miatt. Holott az állami önrészt sem kell biztosítani, mivel az Európai Központi Bank az erdészeti jogcímekre megelőlegezi azt.

A gazdálkodók csak olyan jogcímre pályáznak, ami egyszerű, így könnyű megérteni, másrészt számukra nyereséges.

Úgy tűnik, hogy az MVH az erdészeti jogcímek kifizetését hátrasorolta a mezőgazdasági jogcímekkel szemben.

Az elnök Tét polgármesteréhez fordulva közölte, hogy a magánerdősöknek már a „lét a Tét”.

A 2013 utáni EU-s költségvetésben az erdészetre fordítható költségkeretet nem csökkenteni, hanem növelni kell a vidékmegtartó képesség, a munkahelyteremtés a klímavédelemben stb. betöltött szerepe miatt, amelyek tökéletesen egybevágnak a KAP 2013 utáni prioritásaival.

A következő félévben Magyarország adja az EU soros elnökét. Ezért a mi feladatunk, hogy olyan szakemberek kép-

viseljük Magyarországot, akik markánsan megjelenítik az előbbieken leírtakat. Ismételten felhívta a figyelmet, hogy a jogszabályokat egyszerűsíteni kell, rövid határidővel, gyors kifizetésekkel kell a gazdákat pénzhez juttatni. Nagyon fontos, hogy a szakmai hatóságok (VM, MgSzH, MVH) egyaránt akarják ezt a változást.

Felhívta a figyelmet, arra, hogy a nem védett gazdasági erdőkben gazdálkodni kell, az itt folyó tevékenységeket nem szabad korlátozni. A gazdálkodók ezeket az erdőket használni és nem kihasználni akarják.

Végezetül kérte a hatóság jelen levő képviselőit, hogy a felmerült problémák megoldásában nyújtsanak segítséget.

Az „Akác és a magánerdő gazdálkodás” című blokkban a következő előadások hangzottak el.

Édl Tibor magánerdő-gazdálkodó rövid előadásában elmondta, hogy 1995-ben a privatizáció során visszakapott mezőgazdasági területek gazdaságos növénytermesztésre alkalmatlanok voltak. Ezért a belvizes részekre nemes nyárat, a magasabb fekvésbe akácot telepítettek. A természet megmutatta, hogy hova kell erdőt telepíteni. Az akáctelepítést 20 hektár területen végezték géppel, amelyet két évig ápoltak. Az erdőtelepítést nemzeti támogatásból fizették, amit három részletben fizettek ki számukra. Az uniós társfinanszírozott erdőtelepítésekre nem mindenki képes, hisz előfinanszírozni kell ezt az összeget, amit nagyon sok családi vállalkozás nem tud megőlegezni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a családi gazdálkodóknak érdemes erdőt telepíteni, mert a mezőgazdaságilag gazdaságosan nem hasznosítható területek beerdősítése gazdasági hasznát rövid idő után élvezni tudják az erdőből kikerülő biomassza házi erőművekben történő hasznosításával. A későbbiekben az erdőből kikerülő faanyag értékesítéséből húzhatnak hasznot.

A következő előadó *Lang Ferenc* magánerdő-tulajdonos volt, aki a rendszerváltás után részarány-tulajdonként visszakapott, valamint kárpótlási jegyért vásárolt földeken kezdett el gazdálkodni. Hasonlóan az előtte felszólalóhoz, a mezőgazdaságilag gazdaságosan nem hasznosítható földterületeit beerdősítette. 1999-ben 5,5 ha földterületet akáccsemetével erdősített be. 2000-ben folytatták az erdőtelepítést Szentkút község határában, ahol öt hektár akácot telepítettek magról. A vizesebb területre egy hektár nemesnyárat ültettek. A csa-

ládi gazdaságukat abból az erdőből szeretné tűzifával ellátni, amit a saját birtokon termelnek ki, a felújítást azonban már az utódokra bízna.

Mogyorósi Zsolt erdőtulajdonos előadásában ismertette az akác elterjedését, morfológiáját, termőhelyi igényét, hazai elnevezéseit. Elmondta, hogy az országban több helyen is foglalkoztak és talán ma is foglalkoznak vegetatív szaporításával, amivel egyenes, hengeres, ágiszta törzseket szelektáltak ki. A téti határban is van az ERTI-nek egy kísérleti területe, ahol zalai, nyírségi, őféhértói, jászkeséri, szajki, pusztavacsi, őr-lői fajták találhatók.

Ezután ismertette az akáctelepítés technológiáját: Az akác telepítése történhet magról és csemetéről. A magról történő telepítés olcsóbb, de jóval nagyobb kockázattal jár. Vegyszerezés nélkül nem kivitelezhető és fontos a kedvező időjárás. A csemetével történő telepítés megfelelő minőségű csemete, csemetekezelés, erdősítés ápolás esetén szinte mindig sikeres. Az akác-erdősítésnél első évben kiemelkedően fontos az ápolás. A sorokat legalább kétszer kapálni, a sorközöket tárcsázni kell. Nagy problémát jelent a parlagfű, mivel a tárcsázott területről szinte kiirt-hatatlan. Elmondta, hogy a következő évben is tárcsázni vagy kaszálni kell a sorközöket, és a sorokban is van tenni-való (egyszálra metszés, villák levágása stb.). Ezeket a munkákat az akác nagyon meghálálja, látványosan növekszik. Az erdőtelepítés költségei egy hektáron kb. 270-300 ezer forintba kerülnek csemetével történő erdőtelepítés esetén. A támogatás összege eddig 810 euró volt, ami kb. 230 ezer Ft. A jövedelem-pótló támogatás szántó esetén 150 euró kb. 40 ezer Ft.

Végezetül összefoglalta, hogy miért telepítsünk akácot?

- 7-8 évesen már vékony, de tüzelésre alkalmas fát vihetünk haza.

- 15-20 évesen már 20-25 m³/ha tűzfát vagy karámfát is adhat.

- 30-40 éves korban letermelhető 100-180 m³ faanyag hektáronként (termőhelytől függően).

- A felújítása gyökérsarjról viszonylag egyszerű és olcsó.

- A kitermelt fa jó áron értékesíthető.

- Megérhetjük, hogy az általunk telepített erdőben sétálunk, az abból származó fa tüzésénél melegsünk, esetleg a saját erdőnkben vadászhatunk.

- „Hátránya”, hogy szakmai körökben nem hívhatjuk erdőnek, „csak” faültetvénynek.

A következő felszólaló *Pintér Csaba* magánerdő-tulajdonos a Bogyoszlói Tölösi Ebt. képviselője az erdőbirtokossági társulások gondjairól számolt be. A rábaközi településen nagy hagyománya van a közbirtokossági formának. A gazdálkodást 1946 óta tudják dokumentálni. Igen tanulságosan mutatta be, hogy milyen szerteágazó adminisztratív elvárásoknak és milyen komoly költségek megfizetésének van kitéve a gazdálkodó.

Az 1965-ös törvény alapján az erdőt termelőszövetkezeti tulajdonba vették. 1990-ig a téesz gazdálkodott az erdőkben.

1995-ben alakítottak meg egy erdőbirtokosságot. 2010-re 338 tulajdonosa lett az 50 hektár erdőnek, sőt további aprózódás várható.

A gyakorlatban megvalósíthatatlannak tartja, hogy üzemmód-váltás megszavazásához a tulajdonosok 75 százaléka összejöjjön – ugyanis ennyit ír elő a jogszabály.

Időközben megemelték a vágáskort 30 évvel, a megkérdésük nélkül Natura 2000 terület lett az erdeik egy része, és erőltetik a szálalóvágásra való áttérést, az átalakító üzemmódot is.

Az EBT-t céggként tartják nyilván, bár nem tartozik a gazdasági társaságok közé, alapjában véve egy tulajdonosi kényszerközösség. Ezért többletköltségbe kerül az éves adatszolgáltatások, bejelentések elvégzése.

A kettős könyvvitelből adódó könyvelési többlet, a különböző adók, járulékok kifizetése is nagy terhet ró az EBT-re. Elmondta, hogy a fakitermelési, erdőápolási munkákra vállalkozókat alkalmazzanak. A tulajdonosok közül 15-25 fő fogható társadalmi munkára (ültetés, kerítésépítés, utak, ház javítása). Felhívta a figyelmet, hogy pályázat esetén céggként kezelik az EBT-t, ami kisebb támogatási intenzitást jelent. További probléma, hogy megyei pályázatokon nem indulhat a nem közismert társasági forma miatt. Felvázolta, hogy milyen bonyolult engedélyezési útvesztőn kell végighaladniuk, amíg megkaphatják az engedélyt vendégházuk felújítására. Az előbbieken vázolt problémák miatt az EBT-k sok gonddal küzdenek, amelyeket a jogi szabályozás megváltoztatásával sürgősen meg kell oldani.

Végül *Szabó Vendel* alelnök, szakirányító lépett a mikrofonhoz. Bevezetőjében elmondta, hogy ifjú erdésztechnikusként 30 éve került Tétre. Akkori kerületének része volt egy 26 ha-os kóppárnak nevezett mezőgazdasági terület,

amelyen csak veszteségesen lehetett mezőgazdasági termelést folytatni, így javaslatára öt év múlva beerdősítették fenyővel.

Ismertette, hogy 1986-ban mint a helyi termelőszövetkezet erdészeti ágazat-vezetője a megszüntetett erdősávok, fasorok erdőfoltok helyett csereerdősítést kellett végezni. Ennek során jelentős területeket erdősítettek be.

Megjegyezte, hogy erdőtelepítési tevékenységüknek köszönhetően a téti határ nagy részén ma erdő található. A termelőszövetkezetnek a sikeres erdősítéseken felbuzdulva az akkori viszonyok között jó állami támogatásnak köszönhetően sikerült megdupláznia az erdőterületét. Rendszerváltás után a szövetkezetben a nevesítés folyamata itt 6-8 évig tartott. Ezért eddig a térség erdeiben semmiféle munka, erdőhasználat nem volt 1996-tól kizárólag közös képviselőn keresztül tárgyalt erdőgazdálkodás vette kezdetét. Természetes emberi igény, hogy a tulajdonos szeretne tisztában lenni területé határaival. Így nagyon sok erdő lett felparcellázva, igaz csak használati megosztásra. A szántóterületek 1-2 év nagyon lelkes művelését követően az új tulajdonosok rájöttek, hogy a 4-5, de még a 10 AK értékű földeken is reménytelen haszonnal gazdálkodni. Elmondta, hogy a mezőgazdaságilag gazdaságtalan területek tulajdonosai a terület beerdősítése mellett döntöttek. Későbbiekben már „jobb” területek is erdősítésre kerültek. Az eltelepített területek akácállományának minősége a Rába és a Marcal folyók kavicsbordáira rakódott homokrétteg vastagságától függ. Kihangsúlyozta, hogy a tulajdonosok kizárólag az akácfaajt kérték és a későbbiek folyamán is az akácot fogják kérni, mint telepítendő fafajt.

Elmondta, hogy három év súlyos aszálya (2003) is bebizonyította döntésük helyességét. A termőhely-feltárások és talajvizsgálatok is az akácfaajt létjogosultságát támasztották alá.

Ez idő tájt kezdett szélesebb körben elterjedni a *Stádel Károly* által kidolgozott akác-magvetéses erdőtelepítési technológia. Ez a módszer jobb, olcsóbb, egyszerűbb, mint a csemeteről történő telepítés, csupán egy nagy elenség van: a parlagfű.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a gazdálkodók zöme ma nem tervez erdőtelepítést; két dolognak köszönhetően: az egyik az, hogy az egysegárok csökkentek a másik ok,

hogy az agrár-földalapú támogatások pénzügyileg sokkal kedvezőbbek, egyszerűbben igénybe vehetők és ráadásul több évre előre tervezhetők.

A térség erdőgazdálkodását jelenleg a nevelővágások végzése jellemzi évi több száz ha nagyságrendben. Kihangsúlyozta, hogy elengedhetetlenül szükség van az erdők értéknövelő beruházásának támogatására, és a tisztításokból kikerülő faanyag értékesítési lehetőségeinek elősegítésére a helyi mini fűtőművek létrehozásával. Ennek gazdaságosságát egy fácauntelep fafűtéssel történő kiváltásának eredményessége bizonyította, amelynek éves fűtési költsége ötödére csökkent a fahulladék-tüzelésre történő áttérés után.

Elmondta, hogy a MEGOSZ ajándékcsomagjában található a „Tárvágásból számlálásba” című szakkönyv, amely az adó 1%-os felajánlásából született. E téren még az erdészársadalom berkein belül is kökemény a vita, sok esetben visszautasítás tapasztalható. *Szabó Vendel* meggyőződése, hogy az akácokat a továbbiakban is tárvágásos üzemmódban kell kezelni, de a bükkösöket számlálni kell. A hegy- és dombvidékeken szintén a számlálást részesítené előnyben. Sík vidéki erdőkre vonatkozóan már hezitál. Tény hogy a témában kevés a gyakorlati tapasztalat. Ezen problémák megoldásában is segíthetné az adó 1%-a felajánlásának újbóli megnyitása a magyar erdőkre.

Végezetül megjegyezte, hogy az erdőtulajdonos is ember. Az esetek többségében felnőtt és cselekvőképes. Tulajdona felett tud és köteles döntést hozni. Korlátozások esetén pedig jogos a kártérítési igénye.

A délelőtti program *Luzsi József* MEGOSZ elnök zárszavával fejeződött be.

Az ízletes ebéd elfogyasztása után a résztvevők autóbusszal a terepi bemutatók helyszínére, Mórchida községhatárba utaztak

A terepi program a helyi erdészek kezdeményezésére elkészített *Stádel Károly* emlékhely felavatásával kez-

dődött. *Stádel Károly* a Kisalföld erdésze volt, aki jelentős eredményeket ért el az akác magról történő telepítésében. *Luzsi József* MEGOSZ elnök és *Szabó Vendel* alelnök leplezték le a faragványt. Koszorút helyeztek az emlékművön az OEE részéről *Mocz András* alelnök és *Ormos Balázs* főtitkár, a MEGOSZ részéről *dr. Sárvári János* ügyvezető elnök és *Támbya Miklós* alelnök.

Stádel Károly életútjának és szakmai múltjának méltatása részletesen olvasható a MEGOSZ www.megosz.org honlapján.

A délutáni bemutatót az **Andreas Stihl Kft.** képviselőjében *Bodor László* műszaki menedzser nyitotta meg. Részletes tájékoztatást adott a Stihl Kft. fejlesztéseiről, gépeiről, felszereléseiről

Az előadásokat követően a résztvevők megtekintették a Stihl Kft. munkavédelmi eszközeinek, továbbá új fejlesztésű eszközeinek bemutatóját, egyes gépeket üzem közben is, és konzultáltak a látottakról a Kft. szakembereivel.

A résztvevők ezt követően átsétáltak a következő bemutatóhelyre, ahol *Majsa Sándor*, a **Sokoró Kft.** igazgatója ismertette a gépgyár tevékenységét, majd munka közben bemutatta az SFA-23 faapríték készítő gépét, továbbá SFT-3.0 egyenes tárcsát.

Végül a harmadik bemutató területén *dr. Sárvári János* ügyvezető elnök felvezetése után *Jócsák Attila*, a **VALKON 2007 Kft.** erőgép kereskedelmi vezetője ismertette az erdészeti munkáknál alkalmazható traktorokat, zúzókat. Ezután a résztvevők munka közben tekintették meg a Seppi MIDIFORST 250, OLS-S 250, valamint az SMO 250 típusú erdészeti zúzókat, amelyeket VALTRA T 191 HI TECH, N121 erdészeti kivitelű, valamint A85 típusú erőgépek vontattak.

Végül az ÖMA-típusú hidraulikus grédert mutatták be útjavítás közben. A látványos bemutató nagy sikert aratott a jelenlévők körében.

A délutáni tartalmas, színvonalas bemutatókat a téti pálinkafőző termékbe-mutatója és az azt követő pálinkakóstolás zárta.

A kiváló vacsora elfogyasztása közben élénk eszmecsere folyt a látottakról, hallottakról.

A komoly érdeklődést kiváltó, nagyszerűen megszervezett rendezvényért köszönet illeti **Szabó Vendel** alelnököt és munkatársait!

Dr. Somogyvári Vilmos

Projektzárás a Váci Világi Vigalomban

Július 24-én tartották – az Ipoly Erdő Zrt. nyertes pályázatának köszönhetően – a Közép-magyarországi Operatív Program keretében európai uniós támogatással megvalósult, az élő és élettelen természeti értékek megőrzését, illetve rehabilitációját szolgáló természetvédelmi projekt záró rendezvényét Vácott. A 221 889 600 forintos összköltségű, 199 700 640 forint értékű uniós ráfordítással megvalósított beruházások során a vagyonkezelő erdőgazdaság mintegy 200 helyszínen végzett természetvédelmi és természetmegőrző beavatkozásokat a Börzsöny, a Naszály és a Cserhát védett területein, ezzel kedvező hatású, hosszú távú ökológiai folyamatokat indítva el.

Társaságunk a célterületen sikerrel fejezte meg az agresszíven terjeszkedő, idegenhonos fajok egyedszámát, segítve a tájra jellemző fafajok és az erdőt alkotó eredeti állomány újra megtelepedését – ismertette a fejlesztéseket *Lengyel László*, az Ipoly Erdő Zrt. közönségkapcsolati vezetője. Az erdő térnyerésének megállítása, a kaszálórétek flórájának és faunájának megőrzésére 120 hektáron végeztünk rehabilitációs tevékenységet, visszaállítva a Börzsönyi rétek fél évszázaddal ezelőtti arcát. Azok közül, akik őrizték még emlékezetükben ezeket a réteket a fél évszázaddal ezelőtti képét, többen megköszönték a munkánkat, és gratuláltak hozzá. Tizenöt ki-

sebb tavat érintettek azok a – kisvízes élőhelyeket sújtó, eutrofizációs folyamatokat mérséklő – természetvédelmi beavatkozásaink, amelyekről a védett két-élűek és hullók szaporodásában várunk pozitív változásokat. A kotrásokon túl vízpótlásra került sor a Bajdázói-tónál, ahol a több tízmillió forintos műszaki beavatkozás részeként a vízkormányzó műveket és a gátat is felújítottuk. A projekt kiterjedt a Dél-Börzsönyben élő vörös könyves hungaricumunk, a magyar földi husáng, valamint a kiemelt értéket képviselő nagymarosi szelídgesztenyés védelmére is, amelyet egy tengerentúlról behurcolt gombabetegség, a kéregrák támadott meg. A projektterületen található közel 120 foglalt forrásból (a területen lévő mintegy 400-ból) erdőgazdaságunk – szigorú természetvédelmi szempontokat követve – felszázát azért tisztított meg és állított helyre, hogy kedvezőbb életfeltételeket teremtsen az ott élő növény- és állatfajokból kialakuló életközösségek számára, melyek hosszú tá-

vú fennmaradását ezzel biztosítottuk látjuk. Beruházásaink leglátványosabb eleme azonban kétségtelenül annak a három tanösvénynek a kialakítása volt, amely a Börzsöny természeti környezetével és változatos élővilágával ismereti meg a látogatókat. Az óvodás korosztálynak és a kerekéken érkezőknek (értjük ez alatt a mozgáskorlátozottakat, babakocsival kiránduló családokat) a 600 méter hosszú, akadálymentesített Váci-ovis tanösvényünket ajánljuk. Mindenképpen érdemes felkeresni a Törökmezői tanösvényünket, amely egyedülálló kilátást nyújt a Dunakanyarra, valamint a Bernecebarátiból induló 800 méteres természetvédelmi tanösvényünket, ahol Sisa Pista, a hírhedt nőgrádi betyár nyomába eredhetünk. Tanösvényeink mentén odútelepeket is létesítettünk, ahol a Börzsönyben élő madárvilággal ismerkedhetnek a látogatók – foglalta össze a beruházásokat a közönségkapcsolati vezető.

A meghívott vendégek erdészeti szakemberek vezetésével a projekt által érintett Cserhátban, autentikus helyszínen tekinthették meg a termőhelyidegen társulások pannon cseres tölgyes, pannon gyertyános tölgyes és egyéb őshonos társulásokká való átalakítását célzó élőhelyvédelmi beavatkozásokat.

A Váci Világi Vigalomban került sor az „Ember az erdőben” című kreatív fotópályázat nyerteseinek díjazására. A díjakat *Haraszti Gyula*, az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgató-helyettese és *Lengyel László* közönségkapcsolati vezető adta át a legjobb alkotások szerzőinek. A legsikeresebb fotókból rendezett kiállítás számos érdeklődő figyelmét magára vonta a váci vigasságon.

A Váci Világi Vigalomban került sor az „Ember az erdőben” című kreatív fotópályázat nyerteseinek díjazására. A díjakat *Haraszti Gyula*, az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgató-helyettese és *Lengyel László* közönségkapcsolati vezető adta át a legjobb alkotások szerzőinek. A legsikeresebb fotókból rendezett kiállítás számos érdeklődő figyelmét magára vonta a váci vigasságon.

Kisvasutak turisztikai célú fejlesztése 120 méter autópálya árából

120 méter autópálya árából fejlesztette hazánk két legismertebb kisvasútját az Ipoly Erdő Zrt. A 350 millió forintból uniós támogatással, és a brüsszeli forrásokat kiegészítő 60 millió forint – saját gazdálkodásból származó – önrésszel megvalósított beruházás sikeresen zajlott le. A kisvasutak turisztikai célú fejlesztése a vállalt határidőre megvalósult – jelentette be a projekt zárórendezvé-

Részvéttávirat

Szeptember 26-án Berlin közelben, az autópályán súlyos balesetet szenvedett egy lengyel erdészeket szállító autóbusz.

Az Országos Erdészeti Egyesület és a Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Osztálya az alábbi részvétnyilvánítást juttatta el a lengyel nagykövetségre.

Tisztelt Kollégák!

Nagy megdöbbenéssel értesültünk lengyel erdészkollégáink és kedves családtagjaik szeptember 26-án, Németországban bekövetkezett súlyos autóbusz balesetéről.

Kérem, engedjék meg, hogy a Magyar Köztársaság Vidékfejlesztési Minisztériuma, Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya, valamint a magyar Országos Erdészeti Egyesület nevében a legmélyebb részvétünket fejezzük ki az elhunytak hozzátartozói irányában, és mielőbbi teljes felépülést kívánunk a balesetben megsérülteknek!

Tisztelettel és barátsággal:

Vajai László
fő osztályvezető

VM Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya

Zambó Péter
elnök

Országos Erdészeti Egyesület

nyén *Haraszi Gyula*, az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgató-helyettese.

Jelentős az összeg, ám jelentős a produktum is, amit teremtettünk belőle – nyilatkozta a vezérigazgató-helyettes. És valóban, a lezajlott program az erdőgazdaság két kisvasútját is érintette. Magyarország első kisvasútján, a Királyréti Erdei Vasúton a 270 millió forint értékű fejlesztés magában foglalta a kismarosi végállomás átépítését, információs központtá való alakítását, berendezését, egy tárolócsarnok (kocsiszín) létesítését, a Kismaros–Hártókút állomások közötti pályaszakasz felújítását, egy luxust kínáló rendezvénykocsi és egy közönség-kedvenc motorkocsi megépítését. A beruházás záróakkordjaként pedig a környezetrendezést és parkosítást, valamint – a kis vendégekre is gondolva – játszótéri elemek elhelyezését. A Kemencei Erdei Múzeumvasút 80 millió forintos fejlesztéssel ünnepelhette 100. születésnapját: felújították és múzeummá alakították az évszázados vasúthoz tartozó kovácsműhelyt és a régi kocsiszínt, de sor került kerítésépítésre és a zöldfelület rendezésére is.

Több okból is. A régió természeti és történelmi tájak találkozásánál, a főváros közelében terül el, az ország egyik

legvadregényesebb táján, ahol a tudatos erdőgazdálkodásnak, a képzett erdészek mértékadó szerepének több évszázados hagyománya van, és ahol magas a védett területek aránya. A vidék állami erdeit az Ipoly Erdő Zrt. természetközeli erdőkezeléssel gondozza, erőforrásait közcélú feladatokra fordítja,

amelyeknek fontos eleme az erdei vasutak üzemeltetése. A térség életéhez mindig is szervesen kapcsolódtak a kisvasutak. Egykor a Börzsöny mintegy 200 km-es erdei vasútvijára épült a faanyag- és a kőszállítás – mára csupán a nyomvonal töredéke maradt meg. Az erdészek által működtetett kisvasutak azonban mindinkább újra reflektorfénybe kerülnek, úgy is, mint a kulturált turizmus környezetbarát közlekedési eszközei – emelte ki.

A társaság hagyományosan jó kapcsolatot ápol a Nemzeti Park Igazgató-

sággal, az önkormányzatokkal, a turisztikában érdekelt vállalkozásokkal, küldetésének tekintti a közcélú erdőgazdálkodást, a környezeti nevelést, az ifjúság megszólítását, az erdész pozitív szerepének tudatosítását. A Közép-magyarországi Operatív Program támogatásával megvalósult pályázati program egy összetett fejlesztés része, amely szorosan kapcsolódik az Ipoly Erdő Zrt. más programjaihoz és az önkormányzatok fejlesztéseéhez.

A lezárult projekttel az erdőgazdaság uniós források bevonásával megvalósított közcélú fejlesztéseinek nagyságrendje együtt meghaladja a másfél milliárd forintot. A korábbi beruházások között vendégházak (Nagyorosi Wenckheim kastély, Bánk, Királyháza, Királyrét-Tóvik), természetismereti központok, erdészházak (Kemencén, Balassagyarmaton és Salgóbanán), tanösvények (Gyadai Tanösvény, Diósjenői, Kemencei és Nagymarosi tanösvények) és a Somoskői Vadaspark kialakítása szerepelt. Ezek mindegyike közjóléti, rekreációs, turisztikai és természetvédelmi célokat szolgál.

A társaságnak további uniós pályázatainak vannak folyamatban. Ide tartoznak az ÉMOP keretében Hollókő-Rimóc, Szendehely-Katalinpusztán, Diósjenőn és Nyíresen 570 millió forintból megvalósuló ökoturisztikai beruházások. Kiemelkedő még a KMOP keretében Bernecebarátiban és Kemencén 80 millió forintos ráfordítással erdei iskola kialakítására irányuló program is, valamint az összesen 590 millió forint értékben megvalósuló természetvédelmi, élőhely-megőrző és fejlesztő beruházásokat tartalmazó projektek (a napokban befejeződött KMOP I., a folyamatban lévő KMOP II.-vel projektenként 220 millió forint értékben és a pályázati stádiumban lévő KEOP 150 millió forint értékben).

Lengyel László

Károk az EGERERDŐ Zrt. területén

Az EGERERDŐ Zrt. területét 2010. májusig igen szélsőséges időjárási körülmények között többször érte özönvíz-szerű vihar, melynek következtében az erdei utakban és műtárgyaiban jelentős károk keletkeztek.

A károk többsége a lezúduló víz által okozott alámosódások és áteresztő-dugulások következménye.

A kisebb karbantartási jellegű munkákat elvégeztük, illetve folyamatosan végezzük, melyek még a normál gazdálkodás fogalmkörébe beleférnek. Ugyanakkor több területünkön olyan mérvű pusztítást okozott a hömpölygő ár, amely ezen utak és hidak használatát ellehetetlenítette, il-

letve balesetveszélyessé tette. A helyreállítás nem halasztható, mert a 2010-es és 2011-es években jelentős forgalmat kell lebonyolítanunk a jelzett úton, illetve további állagromlás következhet be.

Társaságunk területén az áradások okozta károk becsült értéke mintegy 300 millió Ft.

A bekövetkezett károk jellegét és mértékét a fenti képek hűen illusztrálják.

Forrás: EGERERDŐ Zrt.

hírfa

faipari információs lap

megjelenik havonta

Vállalkozásaihoz szakmai információ • Szolgáltatás • Adás-vétel • Partnerkeresés

innoLignum SOPRON
Ferd. fából épít - ére
Erdészeti és Faipari
Szakvásár és Rendezvényország
2010. szeptember 9-10-11.
www.innolignum Sopron.hu

készlet,
választék,
kedvező ár,
minőség,
megbízhatóság.

o FALCO Kártyával
10% árt. az ártékhoz képest
a FALCO Kártyával

finnforest
RENDEZTÜK
SORAINKAT!
Finforest Magyarország Kft.
2001 Budapest, Püspök u. 41.
Tel.: 06-20-300-000 / Fax: 06-20-300-000 / Email: finnforest@finnforest.hu

FAIPARI FELÜLTETÉSI ANYAGOK
KÜLTÉRRE VS. BÉLTÉRRE
ICLA
www.icla.hu

KYLAQUA
ALUMINIUM PINTURLAK, FELÜLT.
PINTURLAK
gyártó vállalat az alapanyagok
gyártásával és forgalmazásával foglalkozik.
GYÖRLÁRK
gyártó vállalat az alapanyagok
gyártásával és forgalmazásával foglalkozik.

Szerkesztőség
Budapest XIII., Klapka u. 11.
1400 Bp. 7. Pf.64.

Tel./Fax: 342-2776
Telefon: 462-8003, 462-8000/126
E-mail: hirfa@hirfa.hu

HIRDETÉSFELVÉTEL
A SZERKESZTŐSÉGBEN
Levéiben, faxon
vagy személyesen

www.hirfa.hu

Uff, uff! Beszéltem!

Az indián – kivált, ha dakota – nem ijedős (manapság inkább vakmerő), már kezdtem aggódni. Féltem, hogy az erdészek normál önvédelmi reflexei kezdenek kiveszni. Szerecsére tévedtem, volt két – teljes tisztelettel – Öreg Harcos, aki igyekezett menteni a renomét. Persze tudom, hogy volt azóta szélöntés, meg Vándorgyűlés, – fontosabb egy dakota „szómenésétől”.

Köszönöm, hogy válaszra méltatták soraimat!

Igyekszem röviden viszontválaszolni. A felvetett kérdések sorrendjében.

Reményffy László „irokéz”: Tanulságos a vélekedés még akkor is, ha kiegészítésre szorul, vagy némelyike vitára ingerel – írja cikkemről.

Ez volt a célom! Bár, belátom sok vizet nem zavartam, nagy vihart nem kavartam. Reméltem, hogy ennek a „gyűttmentnek” jól megmondják, kiosztanak. Ennyire futotta.

A „favágó” kérdés, miszerint a közvélemény az erdészeket a „favágóval” azonosítja. Nem saját kútfő, felmérés. Igaz nem a legfrissebb – én ilyen nem találtam –, de érzésem szerint a megítélésben radikális változás nincs. Lehet, hogy a megfogalmazás kissé „tömör”, de legalább pontos.

Szószerinti idézet **A MAGYAR ERDŐGAZDÁLKODÁS HELYZETE A NEP TERVEZÉSE ELŐTT** /Készült a Nemzeti Erdő Program Helyzetfeltáró Tanulmányaként, Sopron 2001/ „Előtanulmány” c. fejezetéből: „Az erdőgazdálkodás területén dolgozók régóta gyanítják, hogy a lakosság vélekedése az erdőről ellentmondásos, és az erdősz tevékenységéről sok esetben negatív kicsengésű, ami nagyrészt az ismeretbiánnak és a tájékozatlanságnak tudható be.

A helyzet konkrét felmérésére először 1996-ban került sor a FAGOSZ kezdeményezésére. Azóta számos elemzés készült, amelyek legfontosabb megállapításai a Phare program keretében 1998-ban folytatott vizsgálataink tapasztalataival kiegészítve a következők szerint foglalhatók össze.

A felmérések egymással összhangban megerősítik, hogy a lakosság véleménye szerint alig van fa az országban, és azt is írják. Sajnálatos még, hogy a nagyarányú telepítésekről sincs tudomásuk, továbbá az erdészetet a banyatló ágazatok közé sorolják. Külö-

nösen negatív a megítélése a megjelent magán-tulajdonú erdőgazdálkodásnak, rablógazdálkodásról, rövid távú haszonszerzésről beszélnek. Összességében egyaránt elmarasztalják az erdővel, erdőgazdálkodással kapcsolatba kerülő tulajdonosokat, batóságokat és magát a gazdálkodást is.

Általában elmondható, hogy a közvélemény nem érti, illetve nem ismeri el az erdészek történelmi szerepét a nemzeti erdővagyon megeremtésében, megőrzésében. Abelyett, hogy pozitív asszociációk kötődjenek az erdőgazdálkodáshoz és az erdészekhez, inkább a bizalmatlanság figyelhető meg az erdőgazdálkodással kapcsolatban, amit a közvélemény a fakitermeléssel és a vadászattal társít. Ebben az összefüggésben az erdősznek nem építő, hanem pusztító szerepet tulajdonítanak.”

/Az idézett részt anno a www.erdostراتيجية.hu honlapról töltöttem le úgy 2003 táján. Sajnos azóta ezt már nem tudom elérni, de valahol /az Egyetemen?/ biztosan megvan a hivatkozott anyag./

A „csak egyenes, hengeres, ágtiszta erdészkedésnek lejárt az ideje” kezdetű kitételrel kapcsolatba felhívnám a figyelmet a **csak** szócskára!

Ismételt hivatkozása a már említett tanulmányra: „A közvélemény, különösen a városiakok elvárása az, hogy az erdők elsősorban szociális és környezetvédelmi hasznot bajtsanak még akkor is, ha ez azt jelenti, hogy az erdők nem nyújtják teljes gazdálkodási potenciáljukat. Az erdőgazdálkodás ilyen megközelítése egyben kormányzati politika is, amelynek végrehajtását az erdészeti és környezetvédelmi politika biztosítja. További elvárás – és jogi minimumkövetelmény is –, hogy az erdőkben tartamos erdőgazdálkodást kell folytatni. Specifikus követelmény tovább-

bá, hogy az erdőket a lehető legtermészetközeli módon kell kezelni.”

Ez a társadalmi elvárás a Stratégiát megalapozó tanulmány készítése óta nemhogy halványult, de erősödött! (Az ellenfelek is a pályán vannak!)

A vízügyet – bár az „eredendő bűn”, az ország kiszáritása, szerintem tényleg az övek – vitathatatlanul ügyesek, s magam is, mint pozitív példát gondoltam említeni. Az idő – s főleg az időjárás – nekik dolgozik. Hol aszály van, hol özönvíz.

Mint „dakota”, a cikkem megírásának ideje természetesen nem volt egyetlen. Bosszantott – látva az országgyűlési képviselő-jelölteket –, hogy nem látok közöttük egyetlen erdőhöz, erdészethez kötődőt sem! Bezzeg a dinnyések!

A vadászatról – pontosabban a magyarországi vadgazdálkodásról – tömören megvan a véleményem. A velük elvtelenül kollaboráló erdészekről is /akinek nem inge, nem veszi magára!/. A tevékenységük – tisztelet a kivételnek – a más dárdájával való bozótverés tipikus esete. Kétségtelenül ügyesen csinálják, csak azt nem értem, hogy miért hagyjuk?! Erdészek, mezőgazdálkodók, földtulajdonosok, gépjármű-tulajdonosok stb. az Állam?!

Váradi Géza válaszából is érződik, hogy az idősebb generációhoz tartozik. Már a cím is békülékeny, pedig senki sem haragszik. Sőt! Mint írtam is: nem ellenetek jöttem – értetek!

Ami a „politikai beállást” illeti: magam sem az elvtelen „politikai nyalit” hiányolom, sőt! Több életrevalóságot várnék az erdészeketől! (Ahhoz képest, hogy a Parlamenti Vadászklub végigvadászta a fél ország erdeit – lehet, hogy ez megint általánosítás /Lónyan mindenestre jártak/ – elég gyengén lobbizgattak az erdészet érdekében.)

A Közjóléti szakosztály munkáját ismerem – magam is tagja vagyok –, tevékenységüket az erdészek megítélése szempontjából, mindközül a legfontosabbnak tartom.

Amit az erdőtelepítések visszaesésével kapcsolatban „Téves címzés” okán megemlít a szerző, azt gondolom, nem kell magamra vennem.

Ugyan kinek kellene felemelni a szavát – mellesleg Kaán Károly országában, amelynek még Erdőstratégiája is van – az erdőtelepítések visszaesése miatt, ha nem a szakmának!

Amit a szerző a vidék állapotáról ír, azzal teljesen egyetértek. Kétségeim vannak, hogy megfordítható-e még a folyamat egyáltalán?!

Új belépők

Soproni Hallgatói Helyi Csoport:

Kriskó Bence hallgató, Menyhárt Attila hallgató, Szokol Dávid hallgató, Oláh Péter hallgató, Oláh Gergely hallgató, Koklács Tibor hallgató, Korda Márton egyéb felsőfok; **Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Helyi Csoport:** Antal László erdész-technikus; **Egyéni tag:** dr. Zalay Bálint egyéb felsőfok.

Géza Bátyánk – ha megengedi – befejező gondolataival csak egyetérteni lehet!

Magam is azért „vetemedtem” a cik-kem megírására, mert sok, hivatását felelősséggel művelő erdészrel találkoz-tam, űk inspiráltak, biztattak.

Összefoglalva: A helyzet nem re-ménytelen, de dolgozni kell rajta! Dolgozni az arcultaton, hogy az erdész ne „favágó”, hanem ismét Erdész Úr, Mér-nők Úr lehessen.

Az alapok jók! Adott egy olyan ku-riózumszámba menő, élő diákhatyomá-nyokkal rendelkező Egyetem, ahonnan még mindig nem tucatemberek, de „figurák”, egyéniségek érkeznek. /Bár a felvételi ponthatáron nem lenne ha-szontalan kicsit emelni!/

Hasonló a helyzet középfokon is. /Kár, hogy a hagyományokról a közvé-lemény szinte semmit sem tud! Megint csak a PR – ügyebár!

Több életrealizációt, kevesebb múltba révedést! Ki kell találni „újra” a szakmát, „arcot” adni neki. Nem hagyni kiénekelni a sajtot a számból! Több progresszivitást!

Mint képviselő láttam, hogy ügyes lob-bisták mennyi pénzt vittek el az erdőgaz-dálkodáshoz képest semmi területekre!

A mostani világról mindenkinek meglehet a véleménye. Nekem is meg-van, de ettől ez még ilyen. Aki nem bi-zonyítja, nem mondja nagyon sokszor – magáról, szakmájáról –, hogy mennyire fontos, nem fogják annak tartani! Kicsit erőszakosabban tehát!

Részemről – illetékesség hiányában – a vitát – inkább monológot –, befejezem.

Úgy gondolom, hogy a felvetett kér-déseket a SZAKMA magával kell meg-beszélje, magában kell ezekben egyes-ségre jutnia.

Ennek reményében.

Üdv az Erdésznek! Jó egészséget! Szeretettel, a partvonalon kívülről :

Borkó Károly
„dakota”

Ui.: Majd elfelejtettem. Sajnálom, hogy a szakma és szervezetei hosszú idők óta legtehetségesebb vezetője mellett nem tudott kiállni. Mint téma, ez is kibeszélendő lenne!!! Fontos „szak-mai” kérdés!!!

Tő melletti történetek

Tél. Fácán

Átsietek az előszobán, ki a szabadba. Éktelen nagy robaj, dobhártya szaggató rikácsolás. Egy szempillantás alatt az egyik villanydrót a hóban szikrázik.

Két átkozott fácskakakas (de lehet, hogy griffmadár) startolt el a lépcsőről. Ilyen hangot csak alulról, a pokolból ki-szabadult szörnyek adhatnak. Rádásul méltatlankodtak. Addig ugyanis a kocá-nak (és malacainak) kikészített (Miche-lin-csillagos) kaját ették.

Az egyik nekiszállt a villanydrótnak. Hát innentől kezdve csak egyetlen szava-tak használtam.

Este a TV-ben a Liliomfi (már kétszer láttam), de nincs TV, mert nincs villany az egész Erdőtanyán. Meg nincs víz, mert minden háznan külön hidroforja van. (Rádásul a szivattyú is leég, ha gyorsan le nem kapcsolják, mert másik fázis-sal még megy erőltetve. Vagy ilyesmi.)

Már jönnek is a szomszédok. A fácska-nok esete náluk sem volt nyerő. Csak az egyik kis srác vigasztalt, hogy a tragikus helyzetet látva többen lemondanak az esti fürdésről

Azt a szomszédot ültettem be ma-gam mellé az autóba, aki közülünk a legjobb ismerte a falusi villanyszere-lőt. Nem volt otthon, a szomszéd falu-ban a szüleinél disznótorban van. Összenéztünk, gyerünk Lugosra. A kö-vesút – a kétoldali letöredezés miatt – csak egy nyomsávosnak tekinthető. Padkája 10 cm-rel lentebb. Jégpáncél. Ha a farmotoros Skoda leugrik az útról, vagy 50 m-es kigyőzés után tér vissza.

Hát ezen az úton mondják azt a te-hénfogatos gazdák nyáron a szénássze-kér tetejéről (megunva a hátuk megett hosszú dudálást), „kerüljön a taxi; én a kerekeket nem reckérozom”. Megtalál-juk Karcsit, a villanyszerelőt. Piros a fe-je. Az asztal rogyásig rakva gőzölgő hurkákkal, kolbászokkal. Az apró mé-retű töltött káposztából hegyet építet-tek. Sokan ülnek az asztal körül. A te-kintetek enyhén fátyolosak.

Karcsit első hallásra nem rendíti meg az erdőtanyai katasztrófa. A társam kény-telen – eléggé el nem ítéhető – zsarolásszerű kijelentéseket tenni. „Karcsi! Ha most nem jössz velünk, akkor a rokonsá-god egész nyáron gyűjtheti a szárított te-hénszart, mert tőlünk 1 m³ tűzfát sem kapsz!” Karcsi részéről már csak egy gyenge ellenvetés hangzott: „de hát a májas hurkát még meg sem kóstoltam...” Erélyesen közbeszólt a mama: „mennyél velük kisfiam, veszett emberek ezek.”

Innentől felgyorsultak az esemé-nyek. Sokan segítünk, húztuk-von-tuk a drótokat és Karcsit. Rövidesen ki-gyulladtak a fények. Erdőtanya újjászü-letett. Ki tudja hányadszor.

Megittunk néhány pohár pálinkát (Karcsinak már nem hiányzott) és pilla-natok alatt visszavittük a megmentőn-ket. A jeges útra pedig már erős köd is telepedett. A disznótor zavartalanul folytatódott.

A gyerekek is fürödhettek, és valahogy a Liliomfi is szebb volt, mint máskor.

Már négy éve dolgozom az erdőszet-nél. Az erdőszet összeállt. Jó passzban

van. Úgy érzem. Főleg a kerületvezető-k egységek. Profik. Majdnem. Ez az idősebb erdészeknek köszönhető.

(Nem volt nehéz rájönni, hogy az er-dészekre csak belülről lehet hatni, per-sze rossz irányban is. Legyen inkább jó az irány).

Közülük ketten a negyvenes évek elején „erdőlegényként” kezdtek a szakmát a gúthi erdőgondnokságon. Akkor is, azóta is az alföld elismert er-désznevelő iskolája a gúthi erdőszet, és aki onnan kikerült, nem mulasztja el a későbbiekben sem megemlíteni – sze-líd dicsekvéssel – a gúthi kezdő éveit. Még ha nem is mindig a szigorúan vett erdőszkedéssel kezdik az emlékezést.

Mint két hajdani erdőszlegény kollé-gám is ezt tette. Akkoriban a karácsony előtti vegyes nyúl-fácánvadászatra az erdőgondnok a megye és Debrecen vá-ros előkelőségeit is meghívta. A két er-dőlegénynek egész nap a vadak felag-gatása volt a feladata a szállító szeke-rekre. Fáradtan, tisztálkodás, átöltözés után a vadászházban folytatták a szol-gálatot. Különösen erősen meg este nyolc után, mert akkor már a felszolgáló lányok nem tartózkodhattak a va-dászházban. Elővigyázatosságból.

A sűrű töltögetésnek éjjel körül már jellegzetes jelei mutatkoztak Egyre gyak-rabban kellett az urakat a szobájukba fu-varozni egy-egy nagyméretű lavór kísé-retében. Ezután már csak gyakori vizes törölköző- és lavórcsere maradt hajnalig.

Szerényen megemlítem, hogy előfel-vételisként 1961 nyarától egy évig fizi-kai munkásként én is a gúthi erdőszet-nél gyakornokoskodtam. Napjainkban is csak egyéves erdei munka után kelle-ne átlépni az egyetem küszöbét. Gon-dolom. Általában ekkor szembesül az

ember, hogy (érettségizve) milyen orbitális hülyeségeket is képes elkövetni.

Már 1962 márciusát írtuk, mikor azt a feladatot kaptam, hogy menjek ki ecsettel, festékekkel Várhegyre táblákat festeni. Már be volt rendezve emeletes vásárgyakkal, frissen töltött szalmazsákokkal a munkásszálló, mert másnap országos gyérítési verseny lesz egy szép tölgyálmányban. Az a kivételes szerencse ért, hogy az irodától az erdőszet parádés kocsija szállított ki. Hajadonfőtt, lódenkabátban (legújabb divat szerint), zokni-félcipőben ültem fel lassú körülményességgel a kocsira, hogy lehetőleg minél többen lássanak. Délután az utolsó „Zsuzsi” vonattal kellett visszamenni. De az események másként alakultak.

Március ide vagy oda, szép nagy pelyhekben esni kezdett a hó. A táblákat festettem, jól befűtöttem, megettem a sós fehérszalonnámat hagymával. A hó már vízszintesen esett, látni sem lehetett, de mikor eljött az idő, bezártam a szállót, felakasztottam a kulcsot és derékszögben, széllal szemben mentem a kisvasút megállójához. De a vonat nem jött. Jött viszont a debreceni műszaki erdőszet sofőre gyalog, az állomás melletti láncaltapas gép vezetőjének lakókocsijához, hogy húzza ki a teherautóját a hófúvásból, mert még Debrecenbe akar beérni. A kalandvágy erős, velük mentem az SZ-100-assal, majd átültem a GAZ-ba, hogy még Debrecenben, az Apolló moziban elérhetem az „Édes élet” utolsó előadását. Hát nem értem el. Nyíradony és Aradványpuszta között ismét befordultunk egy hóval betemetett árokba. Akkor már -10 °C volt, én hajadonfőtt, félcipőben. Irány Aradványpuszta. Egy idő után én harangozást, a pilótavonatot dudálást hallott alkalmanként. Ezen összevesztünk. De a lényeg az, hogy beértünk Aradványpusztára. Ott az állami gazdaság tehenészetében adtak szállást a gondozók, mivel folyamatos elletések miatt az ágyuk úgyis üresen maradt.

Másnap szikrázó napsütésben, szörnyű hidegben kigyalogoltam az erdőbe Józsi bácsihoz, a kerületvezető erdőszéhez segítséget kérni. Soha nem felejttem el. Csak a felesége volt otthon, egy jóságos lélek. Nem is ismert, de azonnal adott egy jó reggelit, majd erős dorgálások mellett gyapjú harisnyát, bakancsot, kucsmát, így engedett útnak. Majd szól a férjének, ha hazajön, hogy jöjjön segíteni.

Végül délfelé megjöttek a szovjet tankok Debrecen alól, bennünket is kihúztak a bajból. Délután már az Apollóban néztem az „Egy csepp méz” c. gyö-

nyörű filmet. Jártak a villamosok, csapolt sör volt, mint egy világvárosban.

Egyébként nincs is szebb egy szikrázó napsütéses, havas erdőnél (persze jól felöltözve). Az embert emelkedettség érzése keríti hatalmába, magasztos igényei támadnak.

Így volt ez a hajdúhadházi gyerekkori barátom kiváló erdőszedő apjával is. Anti bácsinak a szép téli napok azonnal a gőzölgő fácánlevelet juttatták eszébe, gazdagon bezöldsége. Amúgy a tetek embere volt. Megfelelő holdfényben kiballagott a megszokott erdőszegélyhez, lekatintott egy hosszú farkú gallyazó fácánt (mindig kakast, ismerte az előírásokat) a másnapi ebédhez.

Ezek az éjszakai egyes lövések viszont a másik gyerekkori barátom közelben lakó édesapját, Józsi bácsit érdekelték erősen, aki egyébként megyei vadászati felügyelő volt. Sajnos nem volt nagy bravúr a tettenérés, mikor is teleholdnál a szintén két gyerekkori barátát találkozott a kies erdőszélén.

Innentől kezdődően Anti bácsinál egy igen kellemetlen eseménysorozat indult be, amelynek vége – végtelen nagy szerencsével – egy szigorú szóbeli figyelmeztetés lett. (A vizsgálatokban futólag érintették a vadásztársaság téli tűzifaigényét is.)

A társaságban Anti bácsi vadászhatott tovább, de csak az elnök mellett gyalogolva, nehogy egy helytelen lövést adjon le görcsös zavarában.

Így volt ez az utolsó fácánvadászon is, szép verőfényes napon, szűz hóban gyalogolva egy tanya hosszú kórókerítése (napraforgószár leszúrva) mellett. Az elnök rálőtt egy kakasra, de az szárnyazva továbbfutott a kerítés mellett. Kiabált az elnök „lődd Anti, lődd”. Anti bácsi a másodperc töredékében még bizonytalanzkodott, majd lőtt, a kakas felbukott. „Szép volt Anti...” nyugtázta volna az elnök, de nagy sikoltozás közben a kóró kerítés másik oldalán pucér fenékkal felugrott egy enyhén molett háziasszony, több helyen beindult véreceskével a hátsóján. „Meglőttek, elvérzek, gyilkosok!!”

Anti bácsi hófehér lett, az egész vonal megmerevedett. Volt jelen két orvos, meg egy ügyvéd is, akik azonnal szolgálatba léptek. Az orvosok lekezelték a szerencsére könnyű sebeket, az ügyvéd hordta a nyulat, fácánt fájdalomdíjúl, csendesesen magyarázta a bizonyítványt: „a vadásztársam nem láthatott át a kerítésen, hogy kegyed a túlsó oldalon végzi éppen a dolgát, de hát a sörétek sajnos utat találtak. A béke

megkötött, Anti bácsi maga elé motyogott: „most jó, hogy a következő szezonig nem kell elővenni a puskámat.”

A tél, a fácánok, a pucér fenék között mintha misztikus kapcsolat lenne.

A gúthi erdőszet emeletén a pártszoba volt legénylakásomnak kijelölve. Vörös drapériával leterített hosszú asztal (falak gazdagon megrakva politikusok képeivel) mellett szerény vásárgyalommal, fejbárással jelöltem a többcélúságot. De a fuvarba Debrecenből kihelyezett sofőrök is itt szállásoltak időnként. Összetett egyéniségek voltak, jó szervezőkészséggel. Különösen feketefuvarok terén.

Öcsi, a vezérpilóta a szokásosnál jóval később érkezett, illetve rontott be a legénylakásba. „Tragédia történt!” – nyögte remegő hangon. (Megállt bennem az ütő, közúti baleset, gondolom.) „Elrepültek a fácánok.” Hevenyészett előadásában valahogy összeállt a történet.

Hazafele jövet a feketefuvarból – a két rakodójával eldöntötték, hogy az alacsonyan gallyazó fácánokból leütnek egy párat. Öcsi már régen kiszemelte azt a fiatal tölgyest a kövesút mentén, melynek széle általában erősen feketélt a fácánoktól. Egyszerű eset. Reflektort fennhagyni, motort jártni, szerelővassal a rakodóknak kicsúszni hangtalanul a fölkéből, az erdőt elválasztó bő kétméteres száraz árkon némán átlebegni, és már üthetők is a fácánok. Minden a haditerv szerint történt. A fiúk szellemként ereszkedtek le az árokba, még néhány kritikus méter hiányzott. A halálos csendet – sajnos – éktelen káromkodással, pucér seggére nadrágját húzogatva az árok aljáról kiugró méltatlankodó férfi törte meg: „Mér! Itt még szarni sem lehet!” A fiúk ledermedtek, a töménytelen fácán éktelen recsegések, ropogások közben elrepült.

„Megmagyarázhatatlan” – ismételtgeti Öcsi. „Hát éppen megmagyarázható” – mondtam vörös fejjel a visszafogott nevetéstől – „csak gondold bele magad az idegen helyébe.”

Nagyon szép a szikrázó tél. Csak ne kellene annyi tűzfát vágni. Bár a nyírbélteki erdőszet téli tüzelőjének biztosítása roppant egyszerűnek tűnt. A 60-as években két tehetséges fiatal erdőmérnök szolgált az erdőszetnél. Egy kemény téli napon két – munkájukba belefeledkezett – duzzadó erejű (szabad idejükben sokat napozó) fatolvajt fogtak. Határozottan feltették a kérdést – babrálva a dupla csövű vadászpuskát – A): vagy azonnal mennek a nyírbélteki körzeti megbízotthoz (akinek a pékla-

pát tenyere nagyon hamar eljárt), vagy B): reggel jelentkeznek az irodában tűzifát hasogatni.

Másnap reggel lelkesen elkezdtek a favágást. Az egész iroda dicsérte a mérnök urakat és a praktikus megoldást. Kora délután az irodába visszaérkező mérnök uraknak jelentette a két fatolvaj, hogy kész a munka. Mindkettőjüknek leesett az álla. A kétnaposra tervezett munka bő fél nap alatt elkészült, a hasogatott tűzifa szemet gyönyörködtető gúlában állt. Ez az akció jól sikerült. Míg nem a takarítónő egy hét múlva cifra káromkodás közben kihívta az egész irodát a szerényen megünnepelt tűzifagúlához. A megbontott oldalán látható lett a belseje. A mennyiség döntő többsége változatlanul kugliban maradt és művészi precizitással ezt a halmot rakták körül

telehasogatott fával. Ilyenkor csak nagyot nyelni lehet. És röhögni.

Azt viszont nem lehet mondani, hogy a harsogó tél csak kellemetlen élményekkel jár.

1962. január végén a gúthi legénylakás nagy lázban égett. Tibor barátom – aki már akkor beosztott erdész volt – valahogy egy ceglédi kanna borhoz (vagy ahhoz hasonlóhoz) jutott. Megszerveztünk – egyik agglegény brigádtagunknál – egy kiadós kolbászos tojásrántotta vacsorát. Másik brigádtársunkat, Lacit is meghívtuk a hegedűjével (apja már kisgyerek korától a debreceni konzervatóriumba járatta).

A buli várakozáson felül sikerült. Odakinn dermesztő hideg, benn gőzfelhőben nótáztunk. Laci hegedűvirtuózként működött. (Mellesleg a tenyere olyan kerges volt a rakodói munkától,

hogy a cigarettacsikket csak egyszerűen elmorzsolta eldobás előtt.)

Elérkezett a csúcspont; illedelmes búcsú a házigazdától, és a teleholdas napali világosságban hazaindultunk. Az első percekben nem kaptunk levegőt, –20 °C alatt lehetett a klíma. De kristályerdő vett körül, lépéseink alatt visított a hó. És sikoltott a hegedű, mert Laci játszott folyamatosan. Könnyöztünk, hagyja abba, lefagy az ujjja. De csak játszott.

Az útkereszteződés után már egy kilométert mehettünk, még mindig hallottam a hegedűszót: „piros rózsák beszélgetnek...” Mámorítóan szép volt.

Valahogy mégis csak el kellene végezni azt az egyetemet.

Mert erdésznek lenni jó.

Valószínűleg.

Szőőr Levente

Mersich Endre (1925–2010)

Életének 86-ik évében rövid betegség után elhunyt Mersich Endre gyémántokleveles erdőmérnök.

A családtagok, rokonok, barátok, gimnáziumi és egyetemi diáktársak, tisztelők 2010. aug. 6-án vettek

Tőle végső búcsút a Farkasréti temetőben, evangélikus szertartás szerinti temetésén.

Mersich Endre 1925. jan. 4-én Bükön született.

Az elemi iskolát Kapuváron, a gimnáziumot Sopronban az evangélikus Liceumban végezte, mindvégig kitűnő tanulmányi eredménnyel. Egyetemi tanulmányait 1943-ban a József Nádor Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán mint erdőmérnök-hallgató kezdte meg. A háború alatt, 1944. okt.–1945. május között az I. és a II. évfolyamon szünetelt az oktatás. Katonaság, hadifogság, országhatár-változások és sok egyéb körülmény miatt a nyári pótszemesztereken tanulmányaikat csak kevesen tudták folytatni, az évfolyam „oldott kéve”-ként esett szét.

Oklevelét 1948-ban szerezte meg, ezt megelőzően azonban az Egyetem Épület-szerkezzettan Tanszéken mint demonstrátor, majd egy építészmérnök magántervezői irodájában szerkesztőként dolgozott. 1949–1951 között a MALLERD-nél, majd az Erdőközpontban mint építésvezető Kőszeg és Tatabánya térségében feltáró utakat épített. 1952–1985 között, nyugdíjazásáig az erdészeti felső irányítás területén – Állami Gazdaságok és Erdők Minisztériuma, Országos Erdészeti Főigazgatóság, Mezőgazdasági és Élelmezéstudományi Minisztérium – csoportvezető főmérnök, osztályvezető, miniszteri tanácsként az ágazat műszaki beruházásait irányította. Aktív szerepe volt a Mohácsi Farost-lemezgyár, a szombathelyi és a vásárosna-

ményi forgácslap üzemek beruházásában, bővítésében, a fűrészüzemi rekonstrukciós program megvalósításában.

Több éven át minisztériumi felelőse volt az élelmiszeripari nagyberuházásoknak is.

1962-ben mérnök-közgazdász oklevelet szerzett, angol és német nyelvből felsőfokú nyelvvizsgát tett. Idegen nyelv ismeretei alapján mint szakfordító a Magyar Távirati Iroda külső munkatársa volt. Nyugdíjas éveiben a FALCO budapesti vevőszolgálat irodájában szaktanácsadó. Szakmai munkásságáért Kiváló Dolgozó kitüntetésben többször is részesült, nyugállományba vonulása-kor pedig a Munka Érdemrend bronz fokozatával tüntették ki.

Mersich Endre a közösségi munka terén is kiemelkedő személyiség volt. 1945 nyarán az Ifjúsági Kör újjáállítására összehívott alakuló közgyűlés ügyvezető elnökéül választotta.

A politikai vezetés már ekkor elhatározta a „reakciós ifjúsági tömbnek” minősített soproni karok elkülönítését. Ezt megelőzendő Verebely László műegyetemi rektor, Sébor János dékán, dr. Tárczy Hornoch Antal professzorok, az Ifjúsági Kör részéről Mersich Endre az együvé tartozás mellett érvelve tárgyalta vezető politikusokkal, Tildy Zoltánnal, Dálnoki Miklós Bélával, Rákosi Mátyással, Szakasits Árpáddal. A terv megvalósítását azonban megakadályozni nem tudták. Az OEE-ben húsz éven át az Oktatási Bizottság titkáráként működött. Nyugdíjas éveiben sikeresen szervezte, tartotta egybe a szétszóródott évfolyam tagjait a negyedéves összejövetelekkel. Ismerte sorsukat, életüket, ha tudott segíteni. Nemcsak az életet tartotta számon, hanem az elhunytakat is. Pontosan ismerte az elődök, a szakma nagyjainak, munkatársainak sírhelyét. Minden-szentek előtt rendszeres temetőlátogatást szervezett. Szorosan kötődött az evangélikus egyházhoz, ennek gyökerei még a gimnáziumi évekből származtak. A soproni Ligei Öregdiákok Szövetségének több cikluson át elnöke volt. A temetésen – ezt a funkciót betöltő utóda – Winkler Barnabás

méltatta sikeres munkáját, amit az Egyház tulajdonába visszakerült iskola felújítása és korszerűsítése terén végzett.

Az évfolyamtársak részéről dr. Csesznák Elemér vett végső búcsút az elhunytól, emlékezve a háborús és az azt követő nehéz évekre, méltatva az Ifjúsági Körben vállalt felelősségteljes munkáját, a közösség összetartására irányuló törekvéseit. Egy rendkívüli munkabírást, szerény jó barátától búcsú-zunk, akire mindig számíthattunk.

Emlékedet megőrizzük. Nyugodjál békében!

Dr. Erdős László

Szabó László (1936–2010)

Zalavég községben született, és gyermekéveit is itt töltötte. A táj természetes szépsége, az erdő, a mezőség, a vízvilág fordíthatták figyelmét az erdészélet felé. Az általános iskola elvégzése után erdészeti előgyakorlatosként dolgozott a zalai erdőgazdaságban. Az egyéves szakmai gyakorlat után felvételt nyert Sopronba az Erdészeti Technikumba.

Technikumai tanulmányait 1955. évben sikeresen befejezte, friss erdésztechnikusi oklevéllel a Nyugatbükki Állami Erdőgazdaságnál helyezkedett el. 1958-ban kérelmére, élve a lehetőséggel, áthelyezéssel a Sárvári Állami Erdőgazdasághoz került. Új munkahelyén a Csepregi Erdészeti Alsóerdei erdészkerületnek lett a vezetője. A lomb- és tűlevelű erdők, valamint a vegyeslombú csemetekert változatos munkát jelentő feladata nagyon megragadta. Az előhasználati és véghasználati fakitermeléseihez még jelentős feladattal társult a fenyőpusztulás okozta fakitermelés. Elismerően gondolt fordított a különböző fafajú és egészségi állapotú faanyag leggazdaságosabb választékolására. Kerületében, mint

akár máshol, az erdész számára izgalmas, embert próbáló feladat egy természeti csapás sújtotta erdő felújítása. Éppen a különböző erdőfelújítási feladatok váltották ki csemetekertjében a szaporítóanyag különbözőségét. A csemetetermelést kimondottan szakmaszeretettel végezte, és abban elismert szakmai tapasztalatra tett szert.

Munkakörében változást eredményezett a szakmai igényességgel végzett erdőfelújítás, erdészeti csemetetermelés. Kerületvezetői munkaköréből kiemelték, és az erdészeti erdőművelési műszaki vezetői munkakörébe kinevezték. Új munkakörében tovább bővítette tapasztalatait az erdészeti szaporítóanyag előállítás terén.

Időközben szervezeti változásokkal az erdészet Szelestei Erdészeti lett, a gazdaság fúzió révén Szombathelyi Állami Erdőgazdasággá alakult, amelynek későbbi neve Szombathelyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság lett.

Gazdasági tevékenysége mellett bekapcsolódott a Szombathely városi parkerdő tervezésébe. A csapatmunkában megtervezett erdei tornapálya kivitelezési munkáit személyesen irányította.

Ígykezett részese lenni az erdőgazdasági csemetetermelési és maggazdálkodási fejlesztéseknek. Vezetői szakmai tudására, szakmai törekvéseire felfigyelve, központi szaporítóanyag-termelési előadói munkakörbe nevezték ki. Új munkakörében na-

gyobb szakmai önmegvalósítási lehetőséget kapott. Nagy ambícióval csatlakozott a maggazdálkodás, a csemetetermelés szakterületére megfogalmazott fejlesztésekhez. Jelenős része volt az acsádi (cikotai) fenyőmagtermelő plantázs kivitelezésének, annak mindkét ütemében. Biztosította az elvárható szakszerűséget, a pontos anyagkönyvvezetést. Szakmai felkészültségét gyümölcsöztette a bejegyzési nagyüzemi csemetekert kialakításában. Ott alkalmazásba vettek a csemetetermelésben korábban nem alkalmazott fóliasátras, Paperpot szelencés, műanyagtölcséres módszereket. A burkoltgyökerű csemetetermelés jelentősen megnövelte az erdősítésre fordítható időt.

Szabó László munkája kiterjedt az egész magkezelésre. Részt vett a magtermelő plantázsokhoz kapcsolódó tobozszedés emelőgépesítési és fenyőtoboz pergető műszaki kivitelezésében és a munkatechnológiájának kidolgozásában. Megvalósították a fenyőmagvak többéves hűtött tárolását. A magvak fajtájanként szigorú technológia szerinti tárolása, kezelése, nyilvántartása, forgalmazása fegyelmezett munkát igényel.

Újabb szervezeti változásként létrehozták a Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát Erdőgazdaságát. A szervezeti módosítás kapcsán a szaporítóanyag-termelés területéről a faanyag-forgalmazás területére került át. Munkáját folytatta az újabb szervezeti formájú FALKO kereskedelmi osztályán

mint kereskedelmi előadó Feladata volt a több mint 300 000 m³ faanyag forgalmazása szigorú fajaj, minőség, mennyiség, idő besztálásában.

Feladatait a soproni technikusképzésben szerzett sokoldalúságával végezte. A változatos, képességeit próbára tevő munkakörök után 1990-ben a LIGNOR Kft. kereskedelmi vezetője lett. A nagy forgalmat bonyolító munkakörből 1995. évben nyugdíjba ment.

Egészsége megromlott, és 2010. július 16-án elhunyt. Nagy részvét mellett 2010. július 22-én a csepregi temetőben helyezték örök nyugalomba.

Búcsúznak tőle: a családja, az osztálytársai, az osztályfőnöke, kollégái. Nyugodjon békében!

Muth Endre

László Endre (1927–2010)

Nyolcvanhárom éves korában elhunyt László Endre, a Szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Technikum hajdani matematikatanára. Szegeden, a Belvárosi Temetőben helyezték örök nyugalomra. A búcsúztatáson a szűk családi körön kívül jelen voltak az 1963-ban végzetek, akik 44 rózsaszállal díszített koszorúval köszöntek el osztályfőnöküktől, valamint barátai és számos tanítványa.

Nyugodjék békében.

Megy a gólya vándorútra

Először került hazánkban két fiatal fehér gólyára műholdas nyomkövető, melyek segítségével végigkövethetjük a madarak első vándorútját afrikai telelőhelyükre. A projektet, amelynek részeként a gólyák útja is láthatóvá válik, az Ecocaritas Egyesület irányítja. Az Európai Unió támogatásával a két jelölt gólya: Apaj és Ipoly hazai élőhelyein megvalósuló program fő célja a középfaszültségű elektromos szabadvezetékek madárbarát-tá tétele, azaz a „madárgyilkos” tartóoszlopok és szerelvényeik megfelelő szigetelése.

Évről évre bizonyítottan rengeteg védett és fokozottan védett madár szenved áramütést a középfaszültségű szabadvezeték-hálózat oszlopain, vagy útközik vezetékeknek. A madarak pusztulása és sérülése hatalmas természetvédelmi károkat okoz országwide. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) közelmúltban megjelent tanulmánya alapján, a hazai vezetékhálózaton évente minimálisan 30 ezer madár, köztük számos világszerte

veszélyeztetett faj (kerecsensólyom, parlagi sas, kék vércse) esik áramütés áldozatául.

Az Apaj névre keresztelt gólya a Kiskunságban kelt ki és nevelkedett természetes körülmények között. Kirepülése után néhány kilométeres körzetbe járt ki szüleivel táplálékot keresni, majd augusztus elején kezdte meg vonulását. A legfrissebb információk szerint már a szudáni főváros, Kartúm közelében van.

Ipoly embernél nevelkedett kiskólya, aki három társával együtt július végén egy, az Ipoly folyó mellett kialakított röpdébe került, ahol fokozatosan szoktatták vissza a természetes „gólya-élethez”. Szabadon engedése után csatlakozott egy gólyacsapathoz és augusztus közepén ő is útra kelt társaival. Jelenleg kissé Apaj mögött jár, éppen Egyiptomban, a Nílus menti Qena városától pár kilométerre délre tartózkodik.

Apaj és Ipoly, a két fiatal gólya története és első vándorútja nyomon követhető a www.greenmania.hu weboldalon és partner oldalunkon, a www.gilice.hu-n. A velük történő legfontosabb eseményekről hírt adunk, térképen követhető a vonulásuk. Bízunk benne,

Gólya az adó-vevővel.

Fotó: Molnár István Lotár

hogy szigeteletlen szabadvezeték hálózaton nem éri őket baleset!

Az Ipoly és Apaj nevű gólyák műholdas nyomkövetése az Európai Unió támogatásával valósul meg, a Közép-Magyarországi Operatív Program - Vonalas létesítmények természet- és tájromboló hatásának mérséklését szolgáló beruházások (KMOP-2009-3.2.1/C-0001 és 0002) keretein belül. Kedvezményezett az Ecocaritas Egyesület.

További információ:

Kis Ferenc, projektvezető, Ecocaritas Egyesület

tel.: +36 70 778 0859,

e-mail: ferenc.kis@ecocaritas.hu

A Stihl IX. Or

Ez évben Gyenesdiáson a Nagymező-Lőtér volt a helyszíne a vetélkedőnek, mely ismerősen fogadta a motorfűrészeseket. A hatalmas tisztást körülvevő idősebb fák még emlékezhettek az 1972-ben, majd ezt követően a 10 év múlva megrendezett világbajnokságra. Erős magyar gyökerei vannak ennek a versenynek, hiszen az első világbajnokságot Visegrádon rendezték 1970-ben.

1989-től a Stihl Kft. karolta fel a rendezvényt, melynek versenyszámai végigkövetik a fakitermelés munkafázisait, mintegy szimulálva az erdei munkát.

A versenyen természetesen csak Stihl motorfűrész lehet használni. A négyfős csapatnak védőfelszerelést használni kötelező, mely többek között vibrációscsökkentő kesztyűből, vágásbetétes lábszárvédőből, arc- és fülvédőből áll. A betétes lábvédőt, a sisakot, valamint a láncenő olajat a Stihl Kft. biztosította rendelkezésre.

Fő versenyszámok: kombinált darabolás, gallyazás, választékolás, darabolás, hasítás, sarangolás.

Minden csapat kétszer állhat rajthoz, és az értékeléskor a jobbik eredmény számít. Az első három helyezett az összesített pontszám alapján:

Patent 3H Kft. (1-es csapat), Fornax 97 Kft. és Binder-Gyapjas Kft.

A társadalmi felelősségvállalás keretein belül a Stihl Kft. három dolgot tart szem előtt:

- Parlagfű elleni védekezés: az önkormányzatokon keresztül.

- Környezetvédelem: új eszközök fejlesztésén keresztül (csekély károsanyag-kibocsátás, kisebb üzemanyag-fogyasztás).

- Munkabiztonság, munkavédelem, baleset-megelőzés: innovatív technológiai megoldások, alacsony zaj- és vibrációs értékek.

szágos Fakitermelő Bajnoksága

Ragadd meg az alkalmat!

Az őszi hónapokban több munka vár a motorfűrészekre.

A STIHL termékeivel azonban nem kell félnie a kihívásoktól. Legyen szó kertápolásról, tűzifa darabolásról, kerítés- vagy fészerezésről, biztos lehet benne, hogy a STIHL gépeivel nem foghat mellé!

Az akció 2010. október 31-ig tart.

Bizonyos akciós
termékeinkhez praktikus
és hasznos

AJÁNDÉKOK!

STIHL MS 170 D

49 900,-

